

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 18 februari 2013*§ 3 Interpellation om tider inom hemtjänsten (nr 2012:40)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Joakim! Jag får väl tacka för svaret för artighets skull, men som vanligt fick jag egentligen inte svar på de frågor jag ställt.

Det som har varit det stora problemet för hemtjänsten, både för de privata utförarna och för de kommunala, är att det är kommunen som reglerar exakt hur lång tid olika åtgärder får ta, till exempel att ett toalettbesök får ta tio minuter. De här minuterna och tiderna har man bestämt utan att över huvud taget göra tidsstudier eller något slags kartläggning till exempel om vårdtyngden, vilket jag är van vid att man kan göra.

Det som har hänt hos utförarna är att tiden halveras för personalen, trots att utförarna själva har gjort genomförandeplaner utifrån brukarens individuella behov. Även om vi ibland debatterar det här med privata och kommunala utförare, Joakim, tror jag ändå inte att utförarna försöker lura staden på något sätt, utan jag tror att när man är seriös och gör ordentliga genomförandeplaner skulle man kunna önska att man följer dem.

Detta har hänt i flera stadsdelar. Det har hänt på Södermalm, det har hänt i Enskede-Årsta-Vantör och det senaste som jag fick till mig var Johannes Hemtjänst på Norrmalm. Det sistnämnda var så illa att jag skrev den här interpellationen, eftersom både utföraren, alltså chefen på arbetsgivarsidan, och de anställda tagit kontakt med mig för att verkligen uppmärksamma frågan i stadshuset.

De schablontider som finns har varit oerhört problematiska och fortsätter att vara det. Joakim Larsson hänvisar då till det nya ersättningssystemet, men det införs först 2014. Jag trodde faktiskt i min naivitet att vi skulle kunna ha det nya ersättningssystemet på plats 2013 och kunna börja göra jämförelser: Blir det här bättre för utförarna och för de brukare som har hemtjänst?

För mig innebär detta att det även fortsättningsvis är möjligt för stadsdelarna att gå in och ändra på tidsåtgången hos brukarna, dock inte utifrån vårdtyngd och behov utan utifrån en lista som fastställts under den förra mandatperioden.

Därför vill jag verkligen fråga Joakim Larsson, och jag vill att han svarar: Är det verkligen din mening att hemtjänstens personal ska fortsätta arbeta under dessa förhållanden ytterligare ett år, eller är du beredd att se över den här tidsåtgången redan för 2013 och inte vänta ett år till?

Anförande nr 3

Borgarráðet L a r s s o n (M): Mirja Ráihä har skrivið en interpellation som tar upp væsentliga og viktiga frágur om hur man kan förändra tidsaspekten i de bítándsbe- slut og regelverk vi har kring hur man beslutar om de tider som gæller för respektive ældre person inom hemtjænsten. Mirja vet dock lika væl som jag, vilket vi ogsá har talat om i olika sammanhang, att systemet med schablontider mæste ses över, att vi har en utredning kring detta og att vi har ett nytt system på væg in, hvilket ogsá har redovisats på ældrenæmnden. En tidsaspekt i detta ær inte helt okomplicerad, då vi faktisk har vældigt mænga personer som får insatser genom hemtjænstens försorg. I praktiken har vi vældigt mænga enheter som mæste rullas in i det nye systemet, og det mæste ogsá fungera.

Vi var vældigt noga med att redan från dag ett nær ett nytt tidsregistreringssystem skulle diskuteras ogsá få med aktörer från kommunala hemtjænstenheter, från andra aktörer, andra företag og från ældre för att ha referensramar inför ett nytt system. Det ær inte bara att göra ett nytt system på det sätt som det kan låta nær jag hör Mirja. Det ær oerhørt komplicerat. Det ær ett av de största enskilda besluten som ældreförvaltningen har arbetat med under föregående år. Dærför kommer det att rullas in förslagsvis under ett halvårs tid, og det nye systemet för tidsregistrering kommer att prøvas under hösten. Tidigare æn så går det inte att ens tekniskt løsa det.

Sjælvklart kan man alltid säga att det hade varit bra om tidsregistreringssystemet hade kommit igång tidligere, men att man de facto har kommit så här långt kænns vældigt bra. Inför detta gæller det system som vi har, næmligen att schablontiden ska vara just en schablontid og att man ska ligga inom det spann som bítándsbedømaren har i sin nivåbedømning.

Men det ær inte ett tillræckligt bra system för att vi ska fortsätta med det. Vi har beslutat om ett nytt system, og det kommer att rullas in med försöksverksamhet under hösten. Jag ser, precis som säkert Mirja ogsá, vældigt mycket fram emot att detta kommer på plats. De ældre behøver næmligen ett system som ær lätt att följa, og æven utförarna behøver ett system som fungerer bættre æn det nuvarande.

Anförande nr 4

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmæktige og Joakim! Jag vet allt det där om det nye ersætningssystemet. Jag brukar faktisk lyssna nær vi får en föredragning på ældrenæmnden, så jag behøver kanske inte få en av dig. Men övriga fullmæktige vet det ju inte.

Det som jag pratar om nu, kæra vænner og fullmæktigeledamöter, ær att bítándsbe- sluten ær en sak. Bítándsbesluten handlar om att nær jag behøver hjælp så bestæmmer någon vilka saker jag ska få hjælp med. Tiderna ær dock något annat. Jag tycker inte att det ær rimligt att göra på det sätt som man nu gjorde inom Johannes Hemtjænst, det vill säga att nær utföraren har gjort en genomförandeplan där de oppgifter man gør med den ældre personen ska ta en og en halv timme så halveras tiden till 45 minutter næstan utan att man diskutera med utföraren.

Det ær det jag menar. I væntan på det nye ersætningssystemet mæste vi væl ændå kunna ha en hemtjænst som har den tidsåtgång som den ældre kræver?

Schablontiderna har vi pratat om både tusen och elva gånger i den här fullmäktigesalen. Den lista som finns, som exempel, säger fortfarande att toalettbesök får ta tio minuter. Det inkluderar att hjälpa den äldre till toaletten från stolen, ta av kläderna, ta av inkontinensskyddet, vänta på att den äldre ska göra det hon eller han ska göra, ta på kläderna igen, tvätta händerna och ta tillbaka till stolen – tio minuter enligt listan. Jag har jobbat inom vården i 32 år och skulle aldrig någonsin klara av detta på tio minuter, och jag är en av de effektivaste undersköterskorna som finns.

Det är det här jag menar: Kan vi inte säga till stadsdelsförvaltningarna att låta de tider vara som utförarna anser behövs i stället för att halvera dem? Därtill har man givetvis sparat pengar på de stadsdelsförvaltningarna där man har halverat tiderna. Det är vad det handlar om.

Jag ser fram emot det nya ersättningssystemet, trots att jag fortfarande tycker att underlaget var bristfälligt. Det fanns inte tillräckliga konsekvensanalyser i det och inte tillräckliga jämförelser. Men kan inte du, Joakim, peka med hela handen mot förvaltningen och säga: Halvera inte tiderna som utförarna har bestämt behövs!

Det är det jag pratar om.

Anförande nr 5

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker att det är viktigt att säga att de listor som Mirja tar upp är en tolkning av schablontiderna som i praktiken är väldigt märklig. Det är en väldigt märklig utgångspunkt att schablontiderna gjordes för att man skulle kunna räkna ut hur många minuter en person behövde vid olika omsorgsbehov. Det var inte det som var meningen.

Meningen var att vi skulle ha ett system där man garanterade att det blev mer individuellt bestämt utifrån en schablon. Du fick inte mer eller mindre pengar, utan man anpassade det efter den tid som behövdes för den enskilda. Du skulle alltså ligga i ett spann, oftast i nivån, om jag minns rätt, 31 till 41 timmar eller upp till 55 timmar, för att veta att den tid som behövs är den som ska tas.

I själva verket har det visat sig att man oftast har legat i det undre spannet. Stadsdelarna, som Mirja säger, har vissa fall i praktiken gått in och diskuterat utförandet, ungefär som hur mycket hinner ni med på si och så många timmar. Det är därför jag har sagt att systemet behöver förändras. Vi behöver ett mycket enkelt och glasklart system som gör att när man kommer till en äldre så ska man veta hur lång tid som man befinner sig innanför dörren, och man ska också i systemet ha ersättning för den gångtid som är.

Det är roligt att vi båda ser fram emot det nya systemet. Jag håller dock inte med om att man redan i dag ska ha allting glasklart inför det nya systemet, för det ska vara en provperiod under hösten. Den kommer jag och säkert även Mirja Räihä att följa, för nästa år ska vi ha ett system som fungerar för de äldre i Stockholm och för dem som har omsorg över huvud taget. Vi behöver ett system som ser till att man får betalt för den tid som man är hos den äldre och att den äldre får ett glasklart schema över hur besöken har sett ut. Det är så det nya systemet kommer att fungera.

Men om det vore så, Mirja, att jag tyckte att dagens schablonsystem vore glasklart, om jag tycker att det vore funktionellt, då skulle jag inte föreslå det jag har gjort, nämligen att vi får ett nytt tidsregistreringssystem.

Anförande nr 6

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har så olika bilder av hur det här fungerar. Listorna är en tolkning, säger Joakim Larsson. Men för personalen som jobbar inom hemtjänsten finns det inga tolkningar, utan det är de tiderna som gäller som finns på listan, och den listan har jag sett. Jag har sett de exakta tiderna som anges på listan för att gå och handla, för att gå ärenden, för att gå på toaletten, för att få morgonhygien tillgodosedd, för att få maten och måltidssituationen. Allt är tidsatt och inte till någon tolkning utan till exakta minuter.

Ute i stadsdelarna finns det i de diskussioner som utförarna och stadsdelsförvaltningens biståndsbedömare har inget utrymme för tolkningar, utan det är de besluten som gäller. Våra bilder är alltså helt olika.

Jag menar inte att allting ska vara glasklart när det gäller hur det kommer att funka i det nya systemet, men lite jämförelser kan man faktiskt ha innan man fattar politiska beslut. Man kan titta på åtminstone några frågor och några grupper: Hur är det i dag, och hur kommer det att bli i det nya systemet? Jag tycker fortfarande att underlaget var otillräckligt, och det blir spännande att följa upp det nya ersättningssystemet.

Jag måste återigen säga till Joakim Larsson att hans och min bild av schablontiderna är väldigt olika, och jag har fortfarande inte fått svar på min fråga: Är Joakim Larsson beredd att ha en annan lösning under resten av året så att inte fler utförare får halverade tider utifrån hur ekonomin ser ut på stadsdelsförvaltningen?

*§ 5 Interpellation om nedläggningen av Farsta gymnasium och Frans Schartau
(nr 2012:42)*

Anförande nr 7

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag ber att få hänvisa till det skriftliga utdelade svaret.

Anförande nr 8

J a n V a l e s k o g (S): Jag får tacka för svaret på interpellationen som handlar om nedläggning och flytt av skolverksamheter, dels Frans Schartau, dels Farsta gymnasium.

Först får jag väl uttrycka min nöjsamhet över att även borgarrådet i sitt svar är mycket kritisk till hur kommunikationen och dialogen med brukare, personal och andra på de berörda skolorna har genomförts. Tyvärr är det här bara ett fall i raden där vi har anledning att inte vara helt nöjda med hur det har hanterats. Jag kan tyvärr se klara byråkratiska problem på utbildningsförvaltningen om vi ska tala i klartext. Visserligen är nedläggningar och stora omstruktureringar alltid svåra att genomföra och kommunicera, men som sagt, i de här fallen som jag nu har tagit upp anser sig varken personal, föräldrar eller elever och inte heller vi som sitter i utbildningsnämnden ha fått information eller någon reell möjlighet att föra en diskussion om förslaget.

Jag konstaterar att borgarrådet i sitt svar säger att IB-programmet som kommer in på Frans Schartau i större omfattning kommer att fylla lokalerna. Här vore det bra att höra om borgarrådet verkligen kan bekräfta att så blir fallet. Bortsett från att hittillsvarande verksamhet på Frans Schartau enligt utsago har blivit ganska styvmoderligt behandlad vore det naturligtvis mycket illa om inte lokalerna utnyttjas fullt ut när man väl blir utkastad. Det finns också andra frågeställningar som handlar om huruvida personalen på Midsommarkransens gymnasium får tjänster där, vilket man uppfattar sig ha blivit lovade. Om borgarrådet känner till den frågan vore det kanske bra att kommentera den också.

Kanske ännu mer bedrövlig är ändå dödsdomen för Farsta gymnasium som enligt borgarrådet inte ska få någon mer chans. Att skolan läggs ned nu när elevantalet för tillfället är mycket lågt kanske man kan leva med, men att inte vara beredd att göra en nysatsning i framtiden när antalet elever kommer att öka kraftigt igen känns väldigt märkligt. Flera tusen fler gymnasieelever kommer att dyka upp i det här området de närmaste åren. År 2019 kommer det i södra ytterstaden att finnas omkring 3 000 fler gymnasieelever. Självklart skulle ett uppfräschat Farsta gymnasium med ny och spännande inriktning kunna bli en attraktiv skola, men som jag uppfattar borgarrådet vill hon inte ens utreda den frågan.

För ett par år sedan genomfördes en renovering och modernisering av en del lokaler på Farsta gymnasium. Kök, matsal, bibliotek och aula har rustats upp med betydande skattepengar. Man profilerar sig som en idrottsskola med god tillgång till idrottshallar. Det skulle ändå, tycker jag, vara rimligt att pröva frågan om en omstart exempelvis hösten 2016 när elevantalet successivt ökar kraftigt igen.

Vi har fått flera reaktioner på hur negativt man uppfattar det här lokalt. En ny gymnasieskola skulle kunna ha positiv effekt för det lokala näringslivet har det sagts. Det sambandet och den aspekten har inte heller funnits med i diskussionen.

Jag får upprepa min fråga om borgarrådet verkligen anser att sista ordet är sagt när det gäller Farsta gymnasiums framtid.

Anförande nr 9

Borgarrådet E d h o l m (FP): Bakgrunden till de här frågeställningarna är naturligtvis dels att vi just nu ser kraftigt sjunkande elevkullar på gymnasiesidan i Stockholm, dels att de här skolorna har haft väldigt svårt att attrahera elever även under den tid när det har funnits många fler elever. I mitt skriftliga svar ser man att det är en väldig kräftgång för Farsta gymnasium som har pågått under många, många år.

Jag tillhör nog dem som tror att det blir svårt för Farsta gymnasium att kunna attrahera så väldigt många fler elever än vad man gör i dag även framgent när antalet elever ökar på gymnasiesidan, helt enkelt på grund av läget. Det är svårt att ha en gymnasieskola i Farsta som kan attrahera så många elever från så stora delar av Stockholm att det blir gångbart. Det finns naturligtvis skolor som ligger bättre till där det skulle kunna vara enklare.

Man kan inte bedriva gymnasieutbildning med 63 förstahandssökande i en skola som är byggd för kanske 1 000 elever. Jag ser inte att det är möjligt. Däremot ligger skollokalerna ju kvar. Förändras detta framgent får vi väl se vad som händer och om det är värt att återstarta Farsta gymnasium så småningom. Men just nu vore det ekonomiskt vansinne att behålla skolan. Dessutom ger det oerhört små valmöjligheter för de elever som faktiskt går där. 63 förstahandssökande är väldigt lite.

Frans Schartau har befunnit sig i en annan situation. Det är en skola i Stockholms innerstad, så varför den inte har lyckats attrahera elever under alla dessa år kan man verkligen fråga sig. Nu ersätts den med en internationell skola, en kommunal sådan, som såvitt jag förstår är väldigt framgångsrik. Det finns ett enormt söktryck där från föräldrar som är i Sverige under en kort tid, till exempel som forskar här eller har ett arbete som gör att man bosätter sig med barn i Stockholm under en kortare tid. Även för svenska föräldrar som är på väg utomlands eller som har varit utomlands och vet att man ska ut igen är den här skolan ett alternativ. Jag tror att det är bra och viktigt och rätt att vi har en sådan skola också i Stockholm. Mottagandet som den här skolan fick från bland annat näringslivet när vi startade var väldigt positivt, och vi ser nu att söktrycket successivt ökar. En sådan skola bör också ligga ganska centralt för att kunna attrahera elever till och med från andra kommuner runt om i vårt län. Behovet av den här typen av skola är väldigt stort.

Anförande nr 10

G u n n a r S a n d e l l (S): Fullmäktige! Jan Valeskog har redan kommenterat interpellationssvaret något. Vi som bor i Farsta kan konstatera att den här majoriteten kommer att kommas ihåg som majoriteten som lägger ned skolor. Ni började med Västbodaskolan. Nu ska ni lägga ned Farsta gymnasium också. Skillnaden mot Västbodaskolans nedläggning är att nu är hela stadsdelsnämnden i Farsta överens om att vi behöver Farsta gymnasium kvar i vår stadsdel.

Det finns en del argument i de frågor som Jan Valeskog har ställt tidigare för varför vi behöver det. Jan tog upp dem i sitt inlägg nyss. Vi har pekat på att Farsta stadsdelsnämndsområde är prioriterat i staden. Det finns något som kallas för Tyngdpunkt Farsta som vi inte riktigt vet vad det är för något ännu, men vi kommer väl att få se det en vacker dag. Där tror vi ändå att Farsta gymnasium passar bra in.

Vi har idrott och hälsa som profilområden. Vi arbetar aktivt för att få fler företag att etablera sig i vårt område. Det byggs mycket bostäder i vårt vackra gröna område. Vi har bra kommunikationer, även om Lotta Edholm tydligen inte tycker det. Hon tycker att läget är svårt i Farsta. Det tycker inte vi som bor där. Vi tycker att det går bra att åka både till och från Farsta – än så länge åtminstone, tills man har etablerat mycket vid Globen, men det är en annan fråga.

När man ser de här siffrorna från 2005 till 2012 kan man fråga sig vad som egentligen har gjorts tidigare. Vad har Lotta Edholm som borgarråd och utbildningsförvaltningen gjort för att förbättra situationen för Farsta gymnasium? Man kan misstänka att det i stor utsträckning är en ledningsfråga när det ser ut på det här sättet i en skola. Då måste man fundera över vilka det är som leder verksamheten och om man kan hitta andra personer eller en annan inriktning på ledningen.

Vi har också den nationella idrottsutbildningen som var på väg att byggas ut när beslutet om att lägga ned plötsligt kom. Jag håller med Jan om att det finns många möjligheter att bygga vidare på kök, matsal, bibliotek och aula som redan är renoverade och fortsätta renoveringen. Om nio år, enligt de prognoser jag har sett, finns ytterligare 3 000 elever i gymnasieåldern i södra ytterstaden. I dag finns det bara Kärrtorps gymnasium i det området, så det är inte så mycket utbud på det viset. Men det kanske är lättare att åka dit än till Farsta. Jag vet inte. I vilket fall som helst behöver vi bäge gymnasierna. Det är jag helt övertygad om.

Det vore bra om borgarrådet kan svara på vad man gjort åt de här siffrorna tidigare, för visserligen har det varit 216, 88 och 63 förstahandssökande de senaste tre åren, men det har varit dåliga siffror tidigare också. Vad kommer i stället? Vilken privatskola ska vi se i Farsta gymnasiums lokaler?

Anförande nr 11

J a n V a l e s k o g (S): När det gäller IB-programmen är det glädjande att det går bra nu när man finns där och att lokalerna förhoppningsvis utnyttjas fullt ut. Nu svarade inte borgarrådet helt tydligt på det, men det kanske hon kan göra i nästa inlägg, för det var väl också en del av reaktionen: Om man nu inte utnyttjade lokalerna helt vore det naturligtvis illa. Men om man lyckas med det är det förstås positivt för den verksamhet som finns där nu.

Om vi fortsätter med Farsta gymnasium uppfattade jag ändå det som att borgarrådet öppnade för att man faktiskt kan överväga att öppna skolan igen om efterfrågan förändras på ett sådant sätt. Så uppfattade jag svaret. Det är klart att det inte finns någon som vet exakt hur de här strömmarna kommer att se ut och hur många andra skolor som startas i närheten. Vi vet dock att vi kommer att ha behov av rejält många fler lokaler generellt sett för skolverksamhet de närmaste åren. Det finns en plan för detta. Vi kan också se i varje stadsdel hur befolkningarna ökar. Fast de här siffrorna

bara är drygt 1 ½ år gamla har de blivit inaktuella såtillvida att ökningen förväntas bli ännu större i många stadsdelar.

Det här gör som sagt att vi helt klart kommer att behöva fler lokaler. Att då slå igen dörren definitivt för Farsta gymnasium tror jag är otroligt oklokt av flera skäl. Dels med tanke på framtida efterfrågan, dels utifrån stadsdelens utveckling skulle naturligtvis en skola där som är upprustad och nystartad och kanske med en ny spännande pedagogisk inriktning och en bra skolledning kunna bli någonting väldigt bra.

Jag uppfattar ändå att borgarrådet höll dörren på glänt för en sådan utveckling. Det gläder mig, för jag tror att det kommer att vara en helt annan situation om några år.

Anförande nr 12

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det här med att Farsta gymnasium gått kräftgång tycker jag inte riktigt är svar på den fråga som behöver besvaras. Någonting måste göras om underlaget viks ned hela tiden så att vi till sist inte har några kommunala gymnasieskolor, att de stängs ned så ofta. Visst har vi väl ett ansvar att se till att det finns kommunala gymnasieskolor utspridda över Stockholm? Underlaget ser vi i borgarrådets svar. Det är lite plus och minus, och det är många grundskoleelever som kommer in just nu, och då kan man tänka sig att det blir fler gymnasieelever med tiden också.

Fastighetsfrågan som nämns är en icke-fråga i sammanhanget. Det är klart att det behövs renoveringar och att det kanske är för stort underlag, men man kan inte planera kommunala gymnasieskolor efter de befintliga fastigheterna.

Jag skulle vilja ställa frågan igen: Är det inte så att kommunen har ett ansvar att säkerställa att det finns kommunala alternativ runt om i Stockholm? Om det finns det måste man i sådana fall ha en plan för att säkerställa hur man gör de här sakerna.

Anförande nr 13

Borgarrådet E d h o l m (FP): Vi har extremt framgångsrika gymnasieskolor i Stockholm generellt sett. Många av våra innerstadsgymnasier har bland de högsta betygspoängen över huvud taget även jämfört med fristående gymnasier. Ytterstadsgymnasier som Blackeberg, Kärrtorp och Bromma går väldigt, väldigt bra.

Men så finns det några undantag, och Farsta gymnasium har under en följd av år varit ett sådant undantag. Någon undrade här vad vi har gjort för att öka attraktiviteten. Det har vidtagits mängder av åtgärder under de senaste åren, bland annat de stora idrottsutbildningarna. Men problemet kvarstår: När man har drygt 60 förstahandssökande till höstintagningen blir det svårt att fortsätta hålla en sådan skola under armarna. De elever som kommer att gå där kommer antingen inte att ha valt det själva eller ha valt det själva men då inte förstått att valmöjligheterna blir jättesmå eftersom man är så få elever att det är svårt att upprätthålla kompetensen bland lärarna till exempel så att man kan välja mellan olika språk. Det går inte att bedriva en gymnasieskola med drygt 60 förstahandssökande, det tycker jag säger sig självt.

När det gäller grundskolan i Farsta kan det ändå vara intressant att konstatera att samtliga grundskolor i Farsta nu har ett ökat elevunderlag, även om det för några av skolorna är en ganska marginell ökning. Det är ändå så att elevantalet i de kommunala grundskolorna går upp, och det är naturligtvis väldigt positivt. Men att bedriva en skola år ut och år in som faktiskt har ett för litet söktryck tycker jag är oansvarigt. Kostnaderna för en skola som faktiskt saknar underlag belastar alla andra kommunala gymnasieskolor i Stockholm om man inte till slut vågar lägga ned den.

Även jag tycker att kollektivtrafiken till Farsta är bra. Problemet är att om man bor till exempel i Bromma, Spånga eller Hässelby-Vällingby så är det väldigt långt att åka till Farsta. Bor man i närområdet är naturligtvis kollektivtrafiken alldeles utomordentligt bra. Men problemet är att Farstas ungdomar i väldigt hög utsträckning söker sig till andra gymnasieskolor, detta trots de satsningar som har gjorts på Farsta gymnasium under årens lopp. Jag tycker inte att det är försvarbart att bedriva undervisning på en skola som har ett så väldigt lågt söktryck som Farsta gymnasium har haft under många år nu.

Anförande nr 14

Borgarrådet R u d i n (S): Jag skulle vilja sätta in frågan i ett lite annat sammanhang än bara efterfrågan på Farsta gymnasium, detta utifrån vad Stockholms stad i våra dokument skriver om olika stadsdelars betydelse och deras utvecklingsmöjligheter.

Då är det så att både i visionsdokument och i andra dokument beskriver vi att Farsta som sådant ska bli en idrottsstadsdel, ett fokusområde som ska profileras på idrott och hälsa. Än så länge har vi inte sett så mycket av det där i praktiken mer än att vi har sett att ohälsotalen i Farsta har ökat. Det är väl inte det vi menar, utan det vi menar i de här dokumenten är väl att så mycket som möjligt att stadens resurser i de här områdena ska gå till att prioritera folks möjligheter att utöva idrott och få en god hälsa.

Under hela den tid som borgarrådet anger att söktrycket på skolan har minskat har i stort alla de idrottsanläggningar som ligger vid skolan byggts och varit obrukbara. Farsta IP har varit en enda stor byggarbetsplats under de senaste tre åren. Det blev i princip förra klart året. Farsta simhall har stått tom och varit under renovering under tre år och står precis klar. Vi har sett hur flera viktiga investeringar som kommunen gör har blivit klara de senaste åren, och man skulle därför kunna säga att möjligheterna för Farsta gymnasium att profilera sig som idrottsgymnasium har varit ganska begränsade de sista åren.

Nu är badet renoverat för nästan 300 miljoner kronor. Farsta IP har fått en helt ny hockeyhall, så nu finns det två hockeyhallar. Det finns konstgräs. Stora investeringar har gjorts, och det planeras ytterligare investeringar i området för att anlägga både rugbyplaner och olika typer av idrottsanläggningar.

Att i det läget lägga ned den gymnasieskola som har varit placerad i området sedan länge, som har nyrenoverade lokaler och som dessutom har möjligheter att verkligen profilera sig på idrott och utnyttja de här stora investeringarna som kommunen har gjort i idrottsanläggningar runt om tycker jag verkar vara helt håll i huvudet.

Jag tror att om man bara stirrar sig blind på hur många elever som har sökt till Farsta gymnasium som förstahandsval de senaste åren måste man också väga in faktorn att ett idrottsgymnasium som inte har kunnat erbjuda några idrottsanläggningar inte är något bra idrottsgymnasium. Men ett idrottsgymnasium som från och med nu hade kunnat använda nästan en halv miljard av kommunens investerade medel hade kunnat lyckas.

I det läget lägger ni ned, och det är därför som Gunnar Sandells fråga är relevant: Vem kommer nu att ta över Farsta gymnasium?

Anförande nr 15

Borgarrådet E d h o l m (FP): Om vi går tillbaka i tiden till 2005 var det 85 förstahandssökande till Farsta gymnasium. Jag vet inte vilka renoveringar som ägde rum då, men det stora problemet har inte varit att rekrytera dem som vill gå på idrottsutbildningarna, utan det stora problemet har varit att rekrytera andra elever. De andra eleverna behövs också för att man ska kunna få ett underlag som gör att idrottseleverna faktiskt kan gå där och få valfrihet också i de olika ämnena.

Jag vet inte riktigt vilken värld Tomas Rudin lever i när han tror att man kan tvångsförvisa elever i Stockholms stad till gymnasieskolor som de faktiskt inte vill gå i. Tittar vi tillbaka på de senaste åtta åren kan vi inte se någon vare sig förbättring eller försämring. Det har varit ungefär så här dåligt år ut och år in, och jag tycker att det är oansvarigt att lasta det underskottet på alla andra kommunala gymnasieskolor som ni säger er vilja värna. När en kommunal gymnasieskola bedrivs på de villkoren som man hade varit tvungna att bedriva Farsta gymnasium på, med 63 förstahandssökande, hade det ju de facto slagit direkt mot alla de andra gymnasieskolorna i Stockholm eftersom det inte går att bedriva en undervisning med så få förstahandssökande, detta trots de attraktiva idrottsutbildningarna. Men det är som sagt inte idrottsutbildningarna som har varit problemet, utan problemet har varit att de andra eleverna, bland annat från Farsta och närliggande områden, faktiskt har valt andra gymnasieskolor, till exempel Kärrtorps gymnasium.

Anförande nr 16

Borgarrådet R u d i n (S): Borgarrådet upprepar siffermatematiken och går tillbaka ända till 2005 för att påvisa att förstahandsvalen har varit bristfälliga. Men hela mitt resonemang bygger på att satsningen på att göra Farsta till en idrottsstadsdel är någonting som vi gemensamt har bestämt i den här salen, och kommunen investerar stora pengar för att göra den här skillnaden från det nuvarande till någonting nytt.

År 2005 stod Farsta med väldigt slitna anläggningar. Badet var uttjänt och led av mögelangrepp i flera delar av lokalerna. Badet gick inte att använda och hade börjat stängas av i flera olika delar. Idrottsplanen var av grus. Hockeyhallen hade ingen bra komfort. Det var inte någon toppanläggning på den tiden.

Vad staden sedan har gjort är att investera, som jag sade, 300 miljoner kronor i att rusta upp badet så att det är ett av Stockholms finaste bad. Det ligger precis bredvid Farsta gymnasium. Sedan har vi investerat i en konstgräsplan, och Farsta IP i dag är en stor idrottsplats med konstgräs och läktare, vilket är lite speciellt. Idrottshallen har dessutom kompletterats med ny hockeyhall, så nu finns det två hockeyhallar i Farsta

som båda två är tip-top och som används både för isdans och för hockey. Det finns numera också en skyttebana inrymd under badet.

Möjligheterna att bedriva idrott är i dag bättre i området än vad de någonsin har varit, även om man går tillbaka till 2005. Man kan gå till 2004, 2003, 2002 och 2001, vilket ni vill – men det är ju nu vi har gjort de här satsningarna. Det är nu som staden har lagt ned uppmot en halv miljard kronor på att investera i de här möjligheterna som ligger precis vägg i vägg med Farsta gymnasium.

Jag skulle vilja påstå att det kanske är först till den här hösten som det för första gången finns en riktig möjlighet för Farsta gymnasium att marknadsföra sig som Stockholms verkliga idrottsgymnasium. Då läggs det ned. Vilken annan aktör skulle först investera en halv miljard i anläggningar runt omkring ett näraliggande idrottsgymnasium för att sedan lägga ned gymnasiet, utan att plocka frukterna av investeringarna? Det är nästan bara en borgerlig politiker som skulle kunna komma fram till en sådan slutsats, för på något sätt värderar Lotta Edholm bara det i hur många elever som har sökt och inte hur mycket kommunen har investerat och försöker få till stånd en förändring.

För att göra en parallell: I Gubbängens skola, där vi för många år sedan hade problem och dit det inte var många som sökte, anlade staden en konstgräsplan och lät Hammarby IF gå in i samarbete med Gubbängens skola. Det har blivit ett mycket lyckosamt projekt som har gjort att den skolan är mycket attraktiv i dag och där man i samarbete mellan skolan och idrottsförvaltningen samutnyttjar lokalerna och aktiviteterna. Så skulle man ha jobbat även med Farsta gymnasium.

Anförande nr 17

G u n n a r S a n d e l l (S): Som sagt, den moderatledda majoriteten kommer att bli känd i Farsta för ytterligare en nedläggning. Man har lagt ned Västbodaskolan, och nu lägger man ned Farsta gymnasium.

Det vore lättare om ni på något sätt kunde förklara varför ni gör det. Det vore lättare om ni åtminstone kunde få med era grupper i stadsdelsnämnden i det här beslutet. Det har ni inte lyckats med. Det är jättebra, som Lotta Edholm var inne på nu, att våra grundskolor fylls och utvecklas på ett bra sätt. Man kan möjligen misstänka att en del av dem vill gå på gymnasiet sedan. Vi tycker ju att de flesta ska gå på gymnasiet efter att de har gått ut grundskolan.

När det gäller Tyngdpunkt Farsta har Tomas redan pratat om idrott och hälsa, så jag behöver inte upprepa det.

Åtminstone en del av oss ser fram emot att Slakthusområdet ska flytta till Farsta företagsområde. Då tror vi att det kan finnas ytterligare möjligheter för ett gymnasium som fungerar bra och som utvecklas.

Jag vet att Lotta Edholm inte kan svara på någon mer fråga, men jag kan upprepa den fråga jag ställde förut: Vilken privatskola ska ta över lokalerna?

§ 7 Interpellation om det är skolborgarrådet eller barn med särskilda behov som har ansvar för skolrotelns budget? (nr 2012:44)

Anförande nr 18

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag ber att få hänvisa till det skriftliga, utdelade svaret.

Anförande nr 19

K a j N o r d q u i s t (S): Fullmäktige, skolborgarrådet! Tack för svaret!

Vi brukar ständigt försöka bygga upp oss själva med att vi ska vara bäst i världen på allt möjligt. Vi ska vara i världsklass och så där. När man ska vara det är ett av kriterierna att de svagaste i staden har en rejäl chans, och det vi pratar om nu är en rejält svag grupp, det vill säga elever med funktionsnedsättningar.

Målsättningen för skolverksamhet när det rör de här eleverna måste naturligtvis vara att man blir integrerad i den vanliga skolan och i det vanliga samhället i så hög utsträckning som möjligt så att man inte hamnar på marginalen någonstans vid sidan av allting. Målsättningen måste också vara att när man är färdig med sin utbildning så ska man kunna få jobb, ta jobb, behålla jobb och gärna även utvecklas i sitt jobb.

För att kunna göra det gäller det att man kan klara av olika utmaningar som kommer under utbildningens tid, både sådana utmaningar som man får i en skola som är speciellt anpassad men också sådant som man kan få i en skola som är den generella skolan som alla går i. Det är en ständig balans om man ska gå i en vanlig skola med assistans eller om man ska gå i en specialskola. Jag tycker för min del att målsättningen ska vara att man i så hög utsträckning som möjligt ska gå i en ”vanlig” skola.

Jag blev lite bestört när jag läste i Dagens Nyheter i oktober att det helt akut skulle dras in 25 procent av stödet till de här eleverna med neuropsykologiska problem för årets tre sista månader. Det var väl många som blev lite bestörta.

Jag inser också efter att ha läst på lite, bland annat i svaret som innehöll en hel del bra fakta, att det är flera som räknas in i den gruppen än tidigare, vilket betyder att stödet till de här grupperna på ett par år har gått från 90 till 340 miljoner kronor. Det är alltså en rätt betydande satsning staden gör.

Jag har tidigare ägnat mig en hel del åt bistandsverksamhet. Då var det så att man ibland fick förklara för människor i tredje världen att Sida helt plötsligt kände ett behov av att hålla inne 10 eller 20 procent – tjong. Det betydde att man inte kunde skicka vidare pengar. Det här känns väldigt parallellt, så att säga.

Det allra värsta är egentligen inte nedskärningen utan att nedskärningen kom akut och man inte var varnad innan. Det hela leder till att jag har några frågor till eller kanske rättare sagt att jag upprepar dem.

Det står i det skriftliga svaret att tjänstemännen ska utreda hur det här ska fungera. Det vore intressant att höra skolborgarrådet berätta hur det går med det. Jag skulle också vilja veta hur det ser ut med den klassiska frågan om hur mycket pengar friskolor tjänar i relation till vad man får i kommunala skolor i det här sammanhanget. Det vore oerhört väsentligt att veta.

Uttalandet som kom från majoriteten i utbildningsnämnden var, lite fräckt, att det är skolorna som ska lägga budget. Det är klart att skolorna ska lägga budget, men det är lite svårt om man helt plötsligt blir av med 25 procent akut. Då känns det snarare som att det är utbildningsförvaltningen som borde lägga budgeten.

Jag har någon synpunkt till, men jag tänkte som avslutning på mitt första inlägg säga att vi sossar alltid brukar säga att politik är att vilja. Jag skulle vilja säga att det är det visst, men det är också att prioritera. Det är alltid en fråga hur man prioriterar de resurser som finns. Det kändes väldigt akut detta att man klippte bort 25 procent som, vad jag förstår, en blixtnöd från klar himmel, så jag skulle vilja höra skolborgarrådet utveckla detta lite vidare.

Anförande nr 20

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag är den första att hålla med Kaj Nordquist om att det här var olyckligt, men jag tror samtidigt att det var nödvändigt, för kostnaden för de här verksamheterna skenade i Stockholms stad. År 2009 hade vi en kostnad på 90 miljoner, och för 2012 låg det på ungefär 340 miljoner. Den 25-procentiga nedskärningen gällde de sista månaderna på året, så helårseffekten blev 6-7 procent. Det är viktigt att tala om det.

Jag delar Kaj Nordquists uppfattning om att det måste finnas både skolor med specialinriktning och vanliga skolor som valmöjlighet för elever som har haft det väldigt bekymmersamt i de vanliga kommunala skolorna. Men det är viktigt att försöka hitta ett hållfast system för detta, och det är det utbildningsförvaltningen håller på att jobba med nu. Jag tror också att de har varit runt i samtliga partigrupper för att beskriva problemet och också försöka få igång en dialog. Min absoluta övertygelse är nämligen att man ska vara ganska överens om den här typen av stödsystem som förhoppningsvis ska verka under väldigt många år. Men man kan heller inte ha en verksamhet där kostnaderna skenar så mycket.

Kaj frågade också om detta gällde fristående eller kommunala skolor. Besparingen gäller naturligtvis lika, oavsett om det är fristående eller kommunala skolor. Men de flesta av de skolor som fick neddragningen är friskolor. Det är även väldigt små verksamheter som är helt och hållet inriktade på den här typen av elever.

Anförande nr 21

K a j N o r d q u i s t (S): Jag vill gärna fråga vidare lite grann. Som Lotta Edholm berättar är de flesta som har drabbats av det här friskolor. Hur ser det ut? Är det här en verksamhet som är lönsam för friskolor i stor stil eller är det tajta marginaler? Det här tycker jag är väsentligt, och jag är också väldigt intresserad av att veta om det finns någonting mer konkret när det gäller den här tjänstemannautredningen som Lotta sade skulle tillsättas.

Jag återupprepar synpunkten att det stora i det här fallet var inte storleken på neddragningen. Den var till och med hanterbar om den bara inte hade kommit så himla abrupt. Det är det som är grejen och som ger en tråkig signaleffekt, minst sagt.

Anförande nr 22

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det är nog väldigt olika hur de här skolorna ser ut, om man har marginaler eller inte. Jag vet att en del av dem har gått med vinst, och en

del har absolut inte gått med vinst. Det är mycket små verksamheter på det hela taget, och de har väldigt olika sätt att använda sina resurser.

Det vi vet är att Stockholms stad har en hållning i de här frågorna som helt och hållet avviker från övriga kommuner runt om i länet. Där går man helt strikt på skollagens krav när det gäller elever i behov av särskilt stöd, medan Stockholms stad har valt en annan och mycket mer generös linje. Det är också det som är en del av problemet, att kostnaderna har skenat så.

Utredningen pågår just nu, och min förhoppning är att vi inom åtminstone någon månad ska kunna få ett förslag till beslut som vi kan diskutera i partierna innan vi fattar beslut, så att vi kan få ett hållfast system som gäller under många år och som gynnar de här eleverna på ett bra sätt.

Anförande nr 23

K a j N o r d q u i s t (S): Det som egentligen är grejen och viktigast av allt är väl just att man inte ska behöva falla mellan stolarna när man är klar i den här skolformen. Finns den aspekten med också? Det var ju någonting som togs upp för något år sedan, att man konstaterade att Arbetsförmedlingen betraktar de elever som har kommit härur som fullständigt oplacerbara. Finns det också med bland det som utreds? Det är min fråga.

Anförande nr 24

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det tror jag inte, ärligt talat. Det här handlar enbart om grundskolan och grundskolans möjligheter att ge elever med bland annat den här typen av diagnoser ett så bra stöd som det bara går så att man ska uppnå grundskolans krav på ett bra sätt. Jag tror att det är ganska få som har tittat på vad resultaten är långsiktigt.

Långsiktig forskning visar att vanlig skolgång trots allt, och jag tror att Kaj själv var inne på det, är det som är långsiktigt bäst. Men det finns elever där det absolut inte fungerar, och väldigt många av de här skolorna som vi nu pratar om är i det närmaste nystartade eller har funnits under en ganska kort tid. Därför tror jag att det är alldeles för tidigt att säga något om de långsiktiga konsekvenserna.

Min bedömning är dock att många av de här verksamheterna håller en väldigt hög kvalitet. Vad jag vet har inte heller Skolinspektionen haft några invändningar, utan det är bra verksamheter som riktar sig till många av de elever som har haft det fruktansvärt svårt i den vanliga kommunala grundskolan.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Den sjunkande sysselsättningstrenden i Stockholm*

Anförande nr 25

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag vill ställa en fråga med anledning av de undersökningar som nyligen har gjorts. Det kom en rapport för ett tag sedan som visar att antalet varsel och arbetslösheten nu ökar på allvar i Stockholm, och förra veckan kom Stockholmsbarometern som återigen ger en ganska dystert bild av det ekonomiska läget i staden. Man varnar till och med för en rejäl ekonomisk nedgång i den här prognosen. Det som kanske är mest oroväckande av allt är att byggsektorn i staden nu börjar gå kräftgång. Vi har kunnat se en minskning av bostadsbyggandet i Stockholm det senaste året med 16 procent. Vi har i dag över 20 000 öppet arbetslösa stockholmare, och när finansborgarrådet tillträdde var de 11 388.

Min fråga är helt enkelt: När tänker ni göra någonting för att försöka vända den här utvecklingen?

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Roger Mogert! Det här är någonting som vi både bör och kommer att diskutera mycket framöver. Låt mig dock nyansera bilden lite. Vi har i dag drygt 70 000 fler sysselsatta i Stockholm än vad vi hade 2006. Jag tillträdde som finansborgarråd i april 2008. Därefter inträdde – det kanske Roger Mogert också uppmärksammade – en viss finanskris. Den påverkade också Stockholm, men som alla har konstaterat stod Stockholm mycket starkare än vad övriga Sverige och inte minst övriga Europa och omvärlden gjorde. Vi ska dra lärdom av detta och se varför vi kan stå starkare även i konjunkturedgångar.

Det handlar om vad vi gör för dem som står längst från arbetsmarknaden. Nu har vi byggt upp en arbetsmarknadsnämnd och en arbetsmarknadsförvaltning som fungerar mycket effektivt. Jobbtorgen för elva personer tillbaka till egen försörjning varje dag, även lördag och söndag inräknade.

Dessutom handlar det om de åtgärder som vi vidtar på längre sikt. Där är byggsektorn, bostadsbyggande och investeringarna i infrastruktur oerhört viktiga. Det investeras mycket i Stockholm, och vi måste nu jobba vidare för att utöka dessa infrastrukturinvesteringar. Jag har anledning att se till att vi pressar på byggsektorn väldigt mycket nu så att bostadsbyggandet inte tappar fart utan helst ökar fart. Jag kan dock konstatera att 2012 är det tredje bästa året räknat från 2000 när det gäller antalet färdigställda lägenheter.

Det sker mycket i Stockholm, men vi behöver göra mer. Det handlar inte minst om att stärka de olika typer av kluster som vi har, det i Kista, det som vi jobbar med i Hagastaden och det som vi ska jobba med i Söderstaden. Att stärka de långsiktiga och attraktiva klustren, där Stockholm har en stor konkurrenskraft på olika områden, är helt avgörande.

Anförande nr 27

Borgarrådet M o g e r t (S): Även jag tycker att detta är viktiga frågor. Jag sökte faktiskt efter ett svar utöver att det går bra för Stockholm och att det är finanskrisens fel att vi har arbetslösa. Det enda svar jag får är egentligen att vi har många färdigställda lägenheter i år. Men färdigställda lägenheter ger inga jobb, utan det är de påbörjade lägenheterna som skapar arbetstillfällen, och där går utvecklingen åt fel håll. Där har vi en minskning med 16 procent förra året, och det är oroväckande. Rapporten från Handelskammaren visar att byggbranschen är bromsen och står för den kanske mest oroväckande delen av nedgången i Stockholms ekonomi. Då går det inte att prata om det som varit, utan man måste prata om saker som måste komma till.

Det är inte bara den här rapporten som visar detta, utan de tre tidigare rapporterna visar på samma trend i Stockholm. Det går nedåt och åt fel håll i flera sektorer.

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (M): När det gäller bostadsbyggandet, om vi nu ska uppehålla oss vid det, håller vi ett högt tempo i markanvisningar. Det var över 5 000 gjorda markanvisningar förra året. Vi har över 5 000 färdigställda detaljplaner. Vi måste dessutom föra en kraftfull dialog med byggföretagen om att de också måste starta byggprojekten, annars kan de övergå till någon annan som kan starta dem. Den frågan kommer vi självfallet att jobba mycket hårt med.

Att Roger Mogert undviker att uppfatta satsningen på våra starka kluster som en väsentlig del av mitt svar förvånar mig något. Om vi stärker detta och visar att staden satsar hårt för att skapa infrastruktur kring de olika klustren ökar det företagens benägenhet att etablera sig här och växa här. Det ger även resultat i närtid.

Men när det gäller det vi gör i Söderstaden ägnar sig Socialdemokraterna bara åt gnäll och svartmålning i stället för att hjälpa till, och det förvånar mig väldigt mycket.

Anförande nr 29

Borgarrådet M o g e r t (S): Problemet är Handelskammaren granskar förväntningarna inför framtiden. Det är uppenbarligen så att ni inte ger upphov till några förväntningar inför framtiden i byggbranschen, it-sektorn eller andra sektorer i Stockholm. Det är där problemen finns. Vi här i staden måste leverera alternativ som kan visa att vi är beredda att göra saker också i närtid, inte om 10, 20 eller 30 år utan i närtid. Där tror jag att uppdraget ligger, och där fallerar ni i dag.

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag tror att det är vår förmåga att leverera i närtid som har gjort Stockholm starkt. Det är fortfarande så att Stockholm drar upp övriga Sverige, och jämfört med många andra delar av Europa är Stockholm otroligt starkt. Det visar mätningar och jämförelse efter jämförelse. Konsten är att kunna jobba både i det korta och i det långa perspektivet samtidigt och orka med det.

Jag vet att Roger Mogert inte har fler inlägg, men jag är ändå nyfiken på att nästa gång vi debatterar det här höra vad som är Socialdemokraternas alternativ och förslag. Jag ska gärna lyssna på dem. Jag kan ärligt erkänna att jag så här långt tycker

att det har varit mer av nålstick på oss än egna konkreta förslag. Alla här i den här salen måste orka göra de här långsiktiga investeringarna. De vållar naturligtvis en hel del problem som måste lösas på vägen, men vi får inte låta de problemen ta överhanden. Vi måste klara av den långsiktigheten. Då får Stockholm också en trovärdighet långsiktigt.

Fråga nr 2. Hur ser planerna ut på ombyggnad av Nynäsvägen och Södra länken vid arenaområdet och hur är det tänkt med Huddingevägen från Södra länken till stadsgränsen?

Anförande nr 31

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Enligt den strukturplan för västerort som trafikkontoret har tagit fram men inte presenterat – däremot skrev DN om den i veckan – har man beräknat hur trafikflödena i staden ska se ut 2030 efter det att vissa typer av ganska spektakulära infrastrukturprojekt är genomförda. Bland nämns en ombyggnad av Nynäsvägen och Söderleden vid arenaområdet och Gullmarsplan. Det finns också en planskild Huddingeväg mellan Söderleden och stadsgränsen ut mot Huddinge.

Min fråga är: Var finns de här projekten beskriva? Vad har ni tänkt ska ske vid Gullmarsplan och arenaområdet? Jag kan inte hitta det när jag rotar igenom de olika handlingar som finns på området, men jag tippar att det finns någonstans.

Anförande nr 32

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Jag är mycket glad att du ställer den här frågan, Daniel. Jag blev lika förvånad, om inte ännu mer förvånad, som du när jag läste den här artikeln. Jag har inte beställt några sådana utredningar och än mindre läst några sådana utredningar som nämns i den här artikeln. Det var därför jag valde att inte kommentera detta. Det journalisten inte skrev var att jag valde att inte kommentera förslagen på grund av att jag inte har läst dem.

Jag har fortfarande inte läst dem, men jag har fått klart för mig att detta är en analys som har gjorts av ett antal konsulter som trafikkontoret jobbar med. Det är ungefär som när man spelar Sim city och slänger in worst case scenario i saker och ting och ser att det blir fullständigt kaos. Då funderar man på vad man kan göra för att minska problemen och hitta olika lösningar av den typ som du beskrev. De har över huvud taget inte någon som helst koppling till de politiska planer som vi har. De har än mindre någon koppling till de budgetmässiga förutsättningar som finns.

Man kan se detta som ett intressant arbetsmaterial som möjligtvis, när man har tagit hänsyn till cykelplaner och andra planer som inte heller finns med i den här analysen, kan fungera som ett underlag. Men det ska långt ifrån ses som något förslag. Det är det inte, och det kommer det inte att bli. Så mycket pengar har inte jag till mitt förfogande, och jag tror inte heller att finansborgarrådet kommer att ge mig så mycket pengar.

Anförande nr 33

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är intressant att du säger att det är worst case scenario. I den här rapporten räknar de först ut vilken trafik de projekt som redan nu ligger i stöpsleven kommer att generera och vilken effekt de kommer att få i västerort. Där tar man bland annat upp förbifarten. Jag håller verkligen med om att

det är ett worst case scenario. Österleden räknas också upp där. Sedan tar man upp de här projekten vid Arenaområdet, Gullmarsplan och Huddingevägen. Man pekar på att dessa kommer att vara genomförda då. Vad ska vi göra när trafiken redan är påsläppt?

Jag har svårt att se att de här konsulterna som trafikkontoret har använt sig av bara sätter upp fingret i luften och känner efter och säger att vi kanske ska ha Huddingevägen som en planskild väg ända ut till Huddinge. Det ska göras något vid Gullmarsplan, men vad framgår inte. Jag har svårt att se detta. De här projekten måste ju finnas. Österleden finns ju så fint där. Den är inte beslutad, men ni vill hemskt gärna ha den. Det gäller också förbifarten som ni har fattat beslut om och som vi hoppas inte blir av.

Anförande nr 34

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Man kan också välja att se den här analysen som ett underlag för att fundera över vad som händer om man inte gör någonting över huvud taget, om det inte blir några som helst beteendeförändringar och om den växande befolkningen kommer att använda sig av bil. Då kommer det att bli på det här sättet. Men vi är alla överens om att det inte ska vara så. På förra kommunfullmäktigesammanträdet fattade vi beslut om framkomlighetsstrategin. Vi kan också läsa i dag i tidningen om de mycket intressanta ambitioner som den förhandlare, H G Wessberg, som regeringen har utsett har när det gäller kollektivtrafikutbyggnad.

Jag förstår att Daniel Helldén gärna vill använda det här arbetsmaterialet, som över huvud taget inte är politiskt förankrat, som ett spännande inslag i debatten, men vi ska nog vara lite mer seriösa än så.

Anförande nr 35

Borgarrådet H e l l d é n (MP): I den här rapporten tar man hänsyn till idéerna i framkomlighetsstrategin. Den målar upp hur vi bygger massor med vägar, och i nästa steg tittar man på de infrastrukturprojekt som gäller kollektivtrafiken, till exempel tunnelbanan till Nacka som vi alla är överens om. Tvärbanan, Spårväg Syd och så vidare finns med i det här sammanhanget. Dessutom säger man att kollektivtrafiken måste fördubblas för att det ska bli någon ordning, men det blir ändå ingen ordning där ute i västerort. Hur man än gör blir det ingen ordning eftersom man bygger så otroligt många vägar. Det är det intressanta. Man pekar ut de här projekten. De finns redan där, och de är redan placerade i planen. Det måste vi titta på och gå på djupet med. Sitter det folk på trafikkontoret och räknar på de sakerna trots att du inte vet om det och jag som vice ordförande inte heller vet om det? Det är märkligt.

Anförande nr 36

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tycker som sagt var inte att man ska göra det här papperet till en större grej än vad det faktiskt är. Det kan vara ett intressant arbetsmaterial, ett underlagsmaterial. Men jag har fått klart för mig att man över huvud taget inte har tagit hänsyn till de cykelplaner och andra saker som finns. Man har över huvud taget inte heller tagit hänsyn till de beteendeförändringar som vi kan se. De är ganska kraftiga hos stockholmarna just nu, inte minst när man tittar generationsmässigt. Jag tycker att det är bra att man gör studier av olika slag och tittar på olika extremscenarier, men det handlar också om att man ska dra slutsatser

av detta och titta på hur verkligheten ser ut. Sedan är det upp till trafikkontoret att komma fram med ett förslag till beslut som kommer att behandlas politiskt. Vi är inte i den situationen ännu utan långt ifrån.

Fråga nr 3. Bostadsköns utveckling i Stockholm

Anförande nr 37

E m m a L i n d q v i s t (S): Jag tror att det är fler än jag som med förskräckelse följer kötidsutveckling i Stockholms stads bostadskö. Över sju år i bostadskön är genomsnittstiden för länet som helhet. Under en normal studietid är det med andra ord omöjligt för en student som vill komma till vår stad att få en vanlig lägenhet. Det skadar många unga och studerande som inte får bostad, men det skadar också Stockholm. Hur många drivna och smarta människor som väljer bort vår stad på grund av bostadskrisen vet vi inte. Vi vet att det är tar mer än sju år för en nyinflyttad ung person att få en egen bostad i Stockholm. Jag tycker inte att det är rimligt.

Min fråga till dig, Joakim, är: Tycker du att det är rimligt? Om ditt svar på den frågan är nej, vilket jag hoppas, undrar jag vad du tycker att en rimlig kötid är. Jag kan förstå om du kommer att vilja undvika frågan och hellre prata om olika byggprojekt som ni har markanvisat nyligen, men min fråga handlar inte om det. Den är kort och enkelt: Hur lång ska kötiden för en vanlig hyresrätt i Stockholm vara?

Anförande nr 38

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Emma. Det bästa vore om vi inte hade några kötider alls till våra hyresrätter i den här staden, men så är inte fallet. Då måste man ta politiskt ansvar och se till att det byggs. Man måste hålla en hög byggtakt och se till att det byggs hyresrätter, bostadsrätter och olika typer av boendeformer. Vi anser att vi faktiskt gör detta. Kraven på att hålla uppe den höga takten kommer vi att fortsätta att ha framöver.

Bostadskön har blivit alltmer funktionell. Det låter kanske märkligt när man i det sammanhanget kan läsa att det står 400 000 i bostadskön, men orsaken till att det står så många i bostadskön är att vi förmedlar allt fler lägenheter. Det är en alltmer fungerande kö. Vi har haft all time high de senaste åren här det gäller antalet förmedlade lägenheter, och det kan också bli bättre. Men det har också den effekten att det är väldigt många som ställer sig i kön. Halva kön, 200 000 personer, bor inte i Stockholms stad utan i andra delar av landet. Det är en kö som används i allt högre utsträckning för en framtida lösning på boendet. Det hjälper inte en ung person som ställer sig i kön och förväntar sig att få en lägenhet direkt efter studietiden, utan man måste ha mellan fyra och sju år i kötid i genomsnitt i dagens bostadskö.

Anförande nr 39

E m m a L i n d q v i s t (S): Jag tycker inte att vi ska överdriva detta och säga att det är jättemånga som bor utanför Stockholm. De flesta bor i kranskommunerna, vilka man ändå får räkna till Stockholmsregionen. Bostadskön förmedlar ju även lägenheter i Stockholmsregionen.

Det är bra att majoriteten har som målsättning att minska kötiden. Idealfallet är noll år. Det kan man inte riktigt säga till nybakade studenter när verkligheten är sju år. Jag hoppas att målsättning snart kommer att skrivas in i ett måldokument. Den givna

förutsättningen för min fråga är fortfarande att under er tid vid makten här i Stockholm, de här två mandatperioderna, har bostadskön fördubblats och kötiden ökar med ungefär ett år per år även om det är fler lägenheter som förmedlas.

Du säger också att alla inte är aktivt sökande. Det är kanske inte så märkligt när det knappt ens är värt att försöka under de första sju, eller möjligen fyra, åren. Dessutom är det inte bara bostadskön som har ökat. År 2006, när ni vann valet, förmedlades det 885 vanliga ettor till personer som hade stått i bostadskön i noll till fyra år. Samma siffra 2012 var fyra. Det förmedlades alltså 221 gånger så många vanliga hyresrätter till personer med en kötid på under fyra år än vad det gör i dag.

Anförande nr 40

Borgarrådet L a r s s o n (M): I den förmedlingsdiskussion som du för på slutet tar du uppenbarligen inte med de studentlägenheter som förmedlas via den gemensamma förmedlingen som bostadsförmedlingen står för. Det kan jag återkomma till i det sista inlägget.

Under vår ledning har vi fått en alltmer fungerande förmedling när vi tittar på antalet lägenheter och antalet hyresvärdar som lämnar in sina lägenheter. I dag är det betydligt fler icke allmännyttiga värdar som lämnar sina lägenheter till vad som de uppfattar som en mycket bra förmedling.

De senaste åren har utvecklingen varit att 15 000–20 000 personer har flyttat till Stockholm varje år. Vi ser också ett ökat behov av byggande. Därför är det viktigt att vi framöver håller byggtakten på den höga nivå som vi har nu. Förra året färdigställdes drygt 5 000 lägenheter i Stockholm. Ungefär hälften av dem var hyresrätter. Det är viktigt att vi håller den här takten framöver också.

Anförande nr 41

E m m a L i n d q v i s t (S): Jag tycker att det är lite allvarligt att du inte verkar se den bild som jag ser, det vill säga att kötiden faktiskt ökar. Du fortsätter att framhålla bostadsförmedlingens goda verksamhet. Jag håller med om att det är så, men det är fortfarande allvarligt att kötiderna ökar. Om det finns en ambition att minska kötiderna och se till att fler får bostad snabbare fungerar det inte att bara luta sig tillbaka och hoppas att bostadskön ska minska.

Den burmesiska demokrati rörelsens ledare, fredspristagaren Aung San Suu Kyi, har formulerat det som jag vill säga ganska bra. Hon har sagt: Jag tror inte på människor som bara hoppas. Vi måste arbeta för det som vi vill uppnå.

Ett förslag är att ni skulle kunna rösta ja nästa gång vårt socialdemokratiska förslag om kombokontrakt kommer upp här i fullmäktige. Det skulle göra det lättare för fler unga att få lägenhet snabbare. Det är ett försök som enkelt skulle kunna finansieras med det överskott som bostadsförmedlingen, tack vare sin goda verksamhet, får varje år. Finns den viljan? Kommer ni att sluta riskera Stockholms framtida potential och börja arbeta för en förändrad bostadsmarknad?

Anförande nr 42

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror inte att bostadsförmedlingen är huvudorsak till att bostadsmarknaden ser ut som den gör. Bostadsförmedlingen drar nog sitt strå

till stacken, men det behövs att ännu fler lägenheter kommer in i systemet för att allt fler ska få en hyresrätt om de så vill. Man ska ha klart för sig att under 10 procent av den här kön består av personer som inte redan i dag har förstahandskontrakt eller bor i bostadsrätt eller villa. Man ska titta på de personer som det faktiskt handlar om. Där inkluderar jag också studenterna.

De personer som studerar vid universitet och högskola i Stockholm i dag måste också ha en möjlighet att få en lägenhet när de har studerat klart. Därför tycker jag att det vore bra om vi gemensamt kunde se till att den kö som SSSB har för studentlägenheter förs över till den gemensamma kön så att alla studenter som får en studentlägenhet också hamnar i bostadskön. Då är det i alla fall något lättare än vad det blir om man ställer sig i bostadskön för sent.

Fråga nr 4. Studentlägenheter i Skarpnäck

Anförande nr 43

Ewa Larsson (MP): Ordförande! Det var ett fint citat som den förra talaren läste upp här: Låt oss arbeta tillsammans. Jag skulle vilja säga: Kan alla goda krafter samverka? Jag tänker på när vi lokalt har förslag på platser där vi vill bygga och där vi kan bygga mycket. Vi är överens om detta lokalt. Förvaltningen är överens. Skulle man inte då kunna tänka sig att du och exploateringsnämnden kunde vänta ett sammanträde och titta på vårt förslag. Skulle inte ni kunna fundera på om det är ett klokt förslag? Vi behöver studentboenden, och här kommer medborgarna med ett förslag. I stället skvätter ni i väg en exploatering till en rörfirma två timmar innan vi i stadsdelen fattar vårt beslut.

Anförande nr 44

Borgarrådet Lasse (M): Det är verkligen fel tillfälle att kritisera ett enskilt beslut som gäller ett antal arbetsplatser som har fått en markanvisning i Skarpnäck, Ewa Larsson. Du föreslog att man skulle bygga studentlägenheter där i stället för att ha arbetsplatser på den tomt som är avsedd just för arbetsplatser. Hur många studentlägenheter tror du att vi har bestämt oss för att markanvisa vid samma nämndsammanträde? Svaret är över 1 200, men då handlar det om lämpliga platser där vi inte behöver göra de förändringar som skulle krävas på just den här platsen. Den här platsen är en industritomt. Det är en plats där vi kan utveckla arbetsplatser för en firma i söderort där vi faktiskt har ett ganska stort underskott på arbetsplatser eftersom vi har väldigt många bostäder i söderort jämfört med övriga delar av staden. Vårt exploateringskontor bestämde sig för att hitta en placering för den här verksamheten. Det är ganska naturligt.

Om jag inte på samma sammanträde hade sett till att vi i Alliansen hade markanvisat över 1 200 studentlägenheter kanske vi skulle kunna diskutera just den här enskilda platsen. Detta är ingenting annat än populism från Miljöpartiet. Man försöker ta lokala poäng. Vi köper inte det, Ewa Larsson. Vi kommer inte att ändra på detta. Vi behöver den här placeringen för den här firman på just den här platsen. Den kommer i gång och det kommer att vara arbetsplatser på den här tomten inom kort. Skulle vi göra som ni vill får vi sätta i gång ett detaljplanearbete för den enskilda tomten, och om tre år, två år i bästa fall, kanske det skulle vara aktuellt att börja bygga någonting som vi nu bygger på andra ställen i Stockholm. Och du vet att det är mycket på gång i Skarpnäck också.

Anförande nr 45

E w a L a r s s o n (MP): Tänk att det ska vara så svårt att titta på verkligheten och inte vara så där spetsfundig och säga att det är fel tillfälle. Jag tittade på ärendet efter det att ni anvisade tomten till en rörfirma. Jag tror att de har fyra fem anställda i dag i Enskededalen. Ärendet efter handlade om att bygga 600 studentlägenheter i Frihamnen, men först ska ni avveckla en containerverksamhet som Stockholms Hamnar har. Ni ska ta bort arbetsplatser där. Sedan ska ni se huruvida bullret stör eller inte, och det kan ta flera år. År 2015 nämndes.

Medborgarna i Skarpnäck erbjöd – och erbjuder fortfarande, för det går att ändra sig, Joakim Larsson – en jättetomt som till för ett par månader sedan var anvisad som sim- och idrottsanläggning, men nu skvätter ni i väg den till en liten rörfirma. Kan vi inte prata ärligt och uppriktigt. Det går att ändra sig.

Anförande nr 46

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ibland undrar jag om Miljöpartiet över huvud taget tar på allvar det faktum att vi behöver se till att det också finns arbetsplatser, industrier och företag i den här staden. Du säger att det är en liten rörfirma och en liten verksamhet. Vi har i dagsläget pågående och antagna detaljplaner för över 5 000 studentlägenheter i den här staden. Det är fakta, Ewa Larsson. Vi har några platser som är lämpliga för olika företagsetableringar. Det är viktigt för framtiden. Det är viktigt för söderort. Saker och ting kanske inte står och faller med just den här, men det handlar också om inställningen. När har Miljöpartiet pekat ut en plats för företagande? När har Miljöpartiet egentligen pekat ut platser som går att använda för den här typen av verksamhet? Ni säger ofta nej eller vill återremittera olika typer av studentlägenheter på andra ställen i den här staden.

Anförande nr 47

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Jag tycker att min namne börjar bli lite tröttsam. På andra sidan Flygledarvägen från den här tomten har Miljöpartiet föreslagit ett vi ska bygga på de kontor som redan ligger där. Det var ett eminent förslag från Vänsterpartiet som alla politiska partier i stadsdelen stödde. Vi vill bygga på kontoren eftersom det var en bra tomt att bygga kontor på. Nej, sade allianspartierna. Nu har vi en jättebra tomt på andra sidan gatan. Den är stor och fin. Där skulle vi direkt kunna få minst 600 lägenheter utan att avveckla några arbetsplatser.

De här studentlägenheterna skulle ju ge massor av arbetstillfällen. De skulle ge fler än vad den här rörfirman ger. Det skulle komma studenter, de skulle handla, de skulle sitta på kafé och det skulle bli liv och rörelse i en stadsdel. Ni sade nej när vi föreslog arbetsplatser på andra sidan vägen. Sedan säger ni nej när vi föreslår studentboenden, vilket medborgarna själva vill ha. Att bygga på kontoren var också ett medborgarförslag från början. Jag undrar vems politik ni driver. Se att Miljöpartiet är ett seriöst parti som vill någonting och börja samarbeta med oss!

Anförande nr 48

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att det vore bra om Miljöpartiet också presenterade lämpliga ställen att bygga på i olika sammanhang. Det är möjligen fördelaktigt i sammanhanget. Sedan kan vissa platser vara bättre än andra. I mitt resonemang försöker jag luta mig mot det faktum att vi vid samma sammanträde har

markanvisat över 1 200 studentlägenheter. Du, förvisso med din lokalkännedom, vill att just den här platsen används till något annat än vad som är detaljplanelagt. Jag menar att det är helt fel.

I exploateringsnämnden kan man ganska lätt följa Miljöpartiet. Det är ganska enkelt. Ni vill återremittera och förändra. Om en grön gräsmatta tas i anspråk vill ni att det återremitteras. Om Miljöpartiet styrde den här staden skulle vi inte kunna bygga i den omfattning som vi gör i dag, så det hoppas jag att vi slipper.

Fråga nr 5. Hantering av kulturverksamheter i Stockholm

Anförande nr 49

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tänker berätta en historia om en fantastiskt bra verksamhet som redan 2006 utvecklades i Norrmalms stadsdel. I samarbete med stadsdelsförvaltningen började man bygga upp en verksamhet för ungdomar i åldern 15–20 år, det vill säga lite äldre ungdomar. Här identifierade man en grupp ungdomar som hade för lite att göra. Man var tvungen att göra någonting av den tiden, och man gjorde det tillsammans med en teatergrupp som heter Teater Accént. Ända sedan 2006 har man jobbat med att bygga upp den här verksamheten. Lokaler har ställts i ordning på baksidan av LO-huset. Man har haft fullt hus hela veckorna igenom. Stadsdelen har också använt lokalen till konferenser och annan verksamhet.

Strax för jul meddelade stadsdelsförvaltningen att man slog igen verksamheten och drog in bidragen. Nu är Teater Accént hotad. All rekvisita är lagrad i containrar.

Jag undrar om kulturborgarrådet har följt frågan och vad vi kan göra för att återupprätta ungdomarnas kulturverksamhet i Teater Accént.

Anförande nr 50

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Tack, Tomas! Den här frågan har inte varit på mitt bord, men det låter väldigt tråkigt och beklagligt alltihop. Om du hade berättat vad det handlade om när du ställde frågan hade jag kunnat ta reda på mer och kanske kunnat ge dig ett svar. Det kan jag inte göra nu, utan jag får förutsätta att Norrmalms stadsdelsnämnd har något skäl för detta som jag inte vet om.

Anförande nr 51

Borgarrådet R u d i n (S): Jag ber om ursäkt för att frågan var formulerad som den var. Jag blev själv varse detta ganska nyligen när Mitt i Vasastaden skrev om det i olika artiklar. Nu är det ställt utom allt tvivel att pengarna har dragits in. Det beror på att stadsdelen har hamnat i ekonomiska svårigheter och fått ett underskott föregående år på 5 miljoner kronor. Därför har man dragit in anslagen till den här teatergruppen. Det handlar inte om några stora summor, utan man har dragit in 160 000 kronor, men det räcker för att de nu måste säga upp lokaler, magasinera all rekvisita och lägga ned verksamheten. Det har redan gjorts.

Därutöver har man dessutom ett kontrakt i ryggen som man har tecknat i samarbete med stadsdelsförvaltningen, men det har gruppen gjort själv. Det debiteras hyror för ett helt år, och nu säger stadsdelsförvaltningen i dessa tidningsklipp, som jag strax ska ge dig, att den inte har för avsikt att hjälpa teatergruppen alls med detta. Effekten

blir att de hamnar i den situationen att de måste lägga ned hela den här verksamheten. Det är mycket olyckligt, som du säger själv. Jag tycker att vi borde göra någonting åt det för att ungdomarna inte helt ska hamna utanför kultur i det här sammanhanget.

Anförande nr 52

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag kan inte förstå annat än att Tomas tycker att detta känns tråkigt. Jag ska naturligtvis titta närmare på vad det handlar om. Det är ungefär vad jag kan säga nu eftersom jag över huvud taget inte är bekant med ärendet. Jag hade kunnat vara det.

Anförande nr 53

Borgarrådet R u d i n (S): Jag ska inte förlänga det här i onödan. Du får de här av mig. Sedan kan vi återkomma till detta och titta på det. Vi måste göra någonting för att hjälpa den här teatergruppen. Det är min fasta övertygelse. Om en stadsdel hamnar i kläm och har ont om pengar tycker jag inte att det är rimligt att det första man gör är att sabla ned på kulturens små skärvor. Du får de här artiklarna, så kan du titta på dem.

Anförande nr 54

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Om du tycker att stadsdelsnämnden gör fel måste du nog ställa frågan till någon annan. Jag är kulturborgarråd. Jag har hand om kulturverksamheterna. Det går inte till så att jag bestämmer vilken verksamhet som ska ha stöd eller inte. Så är det inte längre i Stockholm, utan vi tillämpar armlängds avstånd. Förvaltningen har mycket tydliga regler – kanske för tydliga ibland – för hur man bedömer kulturstödsansökningar och så vidare. Den här diskussionen får man nog ta med stadsdelsförvaltningen. Men jag tittar gärna på detta.

Fråga nr 6. Sopsnusket i Stockholm

Anförande nr 55

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker fortsätta att prata lite grann om sopsnusket. Vi har ju haft interpellationsdebatter om hanteringen av de sopåtervinningsstationerna som står på stadens gator och torg. Det finns 256 sådana här stationer utplacerade runt om i staden. Nu har miljöförvaltningen gjort en inspektion av de här stationerna. Man har tittat på 40 stationer i Stockholm. Man har tittat dessa stationer under våren och under hösten. Under våren upptäckte man att ungefär 19 av dessa 40 stationer hade stora anmärkningar under de tvåveckorsperioder som man tittade på dem. Det berodde på dålig skötsel med mera. Under hösten var det 22 stationer av dessa 40 som uppvisade precis samma snusksymtom. De var alltså inte städade och såg för bedrövliga ut.

Min fråga till borgarrådet är: Hur ska vi förhålla oss till de här rapporterna för att vi ska få en förbättring runt de här återvinningsstationerna i staden?

Anförande nr 56

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Malte! När jag såg den här rapporten från miljö- och hälsoskyddsnämnden ringde jag till förpacknings- och tidningsinsamlingen och frågade vad de håller på med. De tyckte att det var lite pinsamt. De sade att de hade problem med entreprenörerna och så vidare men

att de nu tänker göra mycket noggrannare kontroller av sina entreprenörer. De ska också ha månadsvisa uppföljningar så att det verkligen ska bli bättre vid återvinningsstationerna. De, precis som alla vi andra, tycker naturligtvis att detta är mycket dåligt. Jag utgår ifrån att det kommer att bli bättre. Jag kommer också att följa den här frågan. Det är absolut inte acceptabelt att entreprenörerna inte sköter sina ålägganden och det som vi alla som köper förpackningar faktiskt betalar för att de ska göra. Vi är helt överens i denna fråga. Jag hoppas att miljöförvaltningen fortsätter att hålla ordentlig kontroll på att det inte ser för jäkligt – förlåt, herr ordförande – ut vid de här återvinningsstationerna. Jag kommer också att prata med trafikkontoret och renhållningsdelen där. Trafikkontoret måste bli mycket tydligare med att detta över huvud taget inte är acceptabelt.

Anförande nr 57

Malte Sigemalm (S): Förra gången det var en interpellationsdebatt om detta diskuterade vi framför allt att få fler stationer i Stockholm i dag. Av de rapporter som kom till miljöförvaltningen kunde de konstatera att tidningsbehållarna var överfulla. Dessutom var behållarna för platsartiklar överfulla ganska tidigt. Egentligen borde majoriteten fundera på att se till att det kommer ut fler behållare av det slag som blir överfulla väldigt fort. Annars borde de tömmas mer frekvent. Det gäller alltså framför allt plast- och tidningsfraktionerna.

Förra gången diskuterade vi också en annan sak som jag tycker är otroligt viktig, och det är antalet stationer per stadsdelsområde. Hur många invånare har i dag tillgång till de här stationerna? Det skiljer sig otroligt mycket åt mellan olika stadsdelar.

Anförande nr 58

Borgarrådet Hamilton (M): Det är trots allt ganska många fastigheter som har fastighetsnära insamling där det fungerar mycket väl. Jag tror inte att någon som bor i fastigheten funderar på vem som har ansvaret eller vem det är som kommer och hämtar, utan det funkar bara helt enkelt.

Sedan finns det andra fastigheter som är gamla och inte har utrymmen för detta. Det är där som de här återvinningsstationerna måste finnas som komplement. Där kanske man får titta på om det går att ställa ut dem närmare. Men det är också ett problem, som du också känner till, Malte, att många klagar på att det skramlar och bullrar från de här återvinningsstationerna.

Vi har också tekniska möjligheter att hitta andra lösningar. Det tittar vi på nu. Det gäller till exempel optisk sortering där tidningsdelen åtminstone skulle kunna användas. Dessutom kan man faktiskt, vilket jag tror att många inte känner till, beställa hämtning. Bostadsrättsföreningarna kan själva beställa hämtning av tidningar i fastigheten. Det finns till exempel i min fastighet.

Anförande nr 59

Malte Sigemalm (S): Man kan också titta på hur många invånare det går på varje behållare. I Älvsjö tror jag att det var 1 900 personer på varje behållarstation. I Rinkeby-Tensta är det 20 000. Det är mycket stora skillnader. Normalt ligger det på 3 000–5 000 personer per station, men i vissa stadsdelar är det mycket underförsörjt. Då blir det skräpigt och insamlingen fungerar inte så bra som den egentligen skulle göra. Vi ska naturligtvis titta på vad man kan göra åt detta när

den här rapporten kommer upp i trafik- och renhållningsnämnden. Jag tror att folk är otroligt trötta på det snuskeri som finns runt de här gröna återvinningsstationerna i dag.

Anförande nr 60

Borgarrådet H a m i l t o n (M): I till exempel Rinkeby och Järvaområdet är det väldigt många fastigheter, i alla fall i Svenska Bostäders och Familjebostäder bestånd, som har en fastighetsnära insamling. Därmed blir måttet hur många som bor inom ett visst avstånd till återvinningsstationen lite konstigt. Man måste också titta på var det finns fastighetsnära insamling och var det inte finns. Men det finns all anledning att hålla trycket uppe gentemot förpacknings- och tidningsinsamlingen i den här delen. Jag tror att det finns en hel del som inte är medvetna om att man till en mycket ringa penning kan beställa hämtning. Bostadsrättsföreningen kan själv samla ihop tidningarna, och sedan kommer man och hämtar dem. Det fungerar alldeles utmärkt.

§ 14 Detaljplan för del av fastigheten Krillans Krog 1, Hjalmar Söderbergs väg i stadsdelen Kristineberg, Dp 2007-37127-54 (utl. 2013:16)

Anförande nr 61

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare, massmedier, webbtv-tittare, webbradiolyssnare! På nordvästra Kungsholmen pågår en riktigt stor utbyggnad av staden. I den här detaljplanen ersätter vi ett slitet hotell med ett vackert och funktionellt bostadskvarter. Här bygger vi stad, mina vänner. Arkitekturen varierar och skapar en småskalighet intill den hårda miljön längs med Drottningholmsvägen.

Den här detaljplanen innebär 165–170 lägenheter i tre huskroppar som varierar i höjd mellan fem och sju våningar. Det blir en mycket trevlig innergård, det blir förskola med fyra avdelningar och det blir lokaler för butiker och restauranger. Här kommer det även att finnas 250 cykelplatser. Det innebär, mina vänner, ca 1,5 cykelplatser per bostad. Jag tror att det kommer att efterfrågas om man ser till hur många som cyklar, och i kväll ska vi dessutom fatta beslut om en cykelplan. Vi är övertygade om att Kristinebergs slott kommer skyddas från buller och att Kristinebergsparken blir mycket trevligare att vistas i tack vare det nya kvarteret.

Det finns en del oroliga miljöpartister. Jag kan lugna dem med att det har gjorts väldigt många omfattande luftkvalitetsanalyser. För er som också funderar på just luftkvaliteten vill jag berätta att det på s. 125 i handlingarna mycket tydligt framgår att halterna av PM10 kommer att vara lägre än gränsvärdena. Det framgår också att halterna av kvävedioxid understiger gällande miljökvalitetsnorm. Det har gjorts bulleranalyser. Jag är helt övertygad om, och det är också alla partier här utom Miljöpartiet, att det här bostadskvarteret kommer att bli otroligt attraktiva hem. Det kommer att bli minst 165 bostäder.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 62

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, medborgare, fullmäktige! Vänsterpartiet tycker generellt sett att det här är en bra plan. Det är en bra plats att bygga på. Vi tycker att det är lämpligt att bygga längs gatan. Man gör ett litet intrång i parken, men vi tycker att det kompenseras genom det extremt goda kollektivtrafikläget.

Vi i stadsbyggnadsnämnden fick en dragning av den före detta stadsarkitekten Per Kallstenius om detta. Där visades hur stadsbilden förändrades om man kommer uppifrån Tranebergsbron. Vi fick se olika förslag. Ett var det ursprungliga förslaget, och ett var det förslag som nämnden hade antagit där man gör bebyggelsen högre. Vänsterpartiet var inte överens med de andra partierna om att man skulle bygga högre. Han och kontoret tyckte fortfarande att det var synd att man skulle göra det eftersom det påverkar stadsbilden in mot Kungsholmen. Det påverkar ganska många byggnader som man ser när man kommer på krönet över bron.

Beslutet i stadsbyggnadsnämnden blev emellertid att man skulle bygga högre. Vi i Vänsterpartiet tycker fortfarande att byggnaderna skulle vara lägre. Annars tycker vi att det är ett bra projekt. Vi vill återremittera planen för att få en något lägre bebyggelse så att inte stadsmiljön påverkas så mycket. Det är stadens siluett det

handlar om. Den är viktigt i många andra sammanhang. Varför ska den inte vara lika viktig på den här platsen? Vi yrkar på återremiss. Det står inte på det papper som ni har, utan vi har kommit överens om att vi gör så. Det är lite problematiskt hur man ska skriva ibland i stadsbyggnadsnämnden eftersom man inte får begära återremiss där. Hur som helst begär vi återremiss här. Så är läget.

Bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 63

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag önskar också att det hade räckt med att sänka höjden på husen, vilket vi föreslog i ett tidigt skede i den här processen. Men vi tycker inte att det är riktigt så enkelt.

Vi ska bygga bostäder. Vi ska bygga bra, energisnåla, ekonomiska och hälsosamma bostäder åt stockholmarna. Det är vårt ansvar att ta stockholmarnas hälsa på allvar. Vi vet att bostadsbristen är svår. Vi vet att det behövs skolor och förskolor. Vi behöver allt detta i bra kollektivtrafikhärlägen. Låt oss titta på Krillans Krog, som detta kallas, i Kristineberg. Den här platsen uppfyller en del av de här kraven. Det som ritas uppfyller en del av de här kraven, men tyvärr fallerar det här området på ett par väsentliga punkter.

Det intressanta är dessutom att underlaget är missvisande. Området är extremt bullerstört. Det är extremt dålig luft på den här platsen. Det är helt enkelt inte en plats som lämpar sig för bostäder och förskolor. Jag föreslår att de som inte har varit där åker dit och tittar hur det ser ut. Vi har Essingeleden på ena sidan och Drottningholmsvägen på andra sidan. Det är totalt 200 000 bilar per dygn som passerar där, och över allt detta flyger Malmö Aviation in och ut över staden. Är detta en bra plats att bygga på? Nej, det är inte en bra plats att bygga på.

Borgarrådet Kevius pratar om cykelplatser. Det är bra att det finns många cykelplatser där. Det är inte fullt så bra att det byggs för nästan en bil per person där. Men detta är småsaker i det här sammanhanget. I handlingarna står det att området inom detta avstånd, det vill säga 25 meter från Drottningholmsvägen till huset, ska utformas så att det inte uppmuntrar till stadigvarande vistelse. Exempelvis bör inte balkonger och uteplatser finnas där. Man poängterar att barn är särskilt känsliga för luftföroreningar och att det är viktigt att förskolan utformas så att de inte vistas på de här platserna. De kan möjligen vara på gården men helst i parken längre bort. Man bygger för barnen på ett ställe där man måste reglera precis var de ska vara någonstans. Man säger att man tror att man klarar miljö kvalitetsnormerna.

Det värsta är att bullernivåerna från flyget är så höga att man inte klarar bullernormerna. Det tänker jag återkomma till. Det kommer att finnas platser där man måste ha tak över balkongerna, tak över uteplatserna och se till folk inte är ute.

Anförande nr 64

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Det är intressant hur olika man kan uppleva saker och ting. Jag som själv bor här något längre västerut på nordvästra Kungsholmen hör och ser flyget varje dag, men jag upplever inte den bullerstörning som du försöker övertyga oss andra om att det skulle vara. Jag har bott där ett år nu, och jag tycker fortfarande inte att det är störande.

Jag är mycket glad över att det här spökhuset, Krillans Krog, nu äntligen ersätts av bostäder. Det blir 165 nya lägenheter som vi ska kunna erbjuda stockholmarna genom den bostadskö som vi pratar mycket om här fullmäktige och som vi i Alliansen får frågor om från oppositionen.

Man har gjort noggranna mätningar. Man har kontrollerat bullersituationen vid Drottningholmsvägen och Essingeleden och kommit fram till att människorna som ska bo i de här byggnaderna inte kommer att uppleva för mycket buller utifrån hur man planerar byggnaderna. En förskola och butiker finns med i planeringen. Det kommer att bli ett mycket trevligt tillskott i stadsmiljön på nordvästra Kungsholmen där det byggs oerhört mycket. Dessutom får man den här närheten till slottsparken. Jag tror att man även där kommer att få tillfälle att njuta av det här området.

Jag tycker också att det är bra att vi passar på att utnyttja möjligheten att bygga något högre hus så att vi får tillgång till så många lägenheter som möjligt i det här området.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 65

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Först och främst vill jag säga något om hushöjden. Jag reagerade på liknande sätt som Maria Hannäs när jag deltog i den föredragning som Per Kallstenius gjorde. Det var mycket tydligt att de här husen skulle skymma en del av utsikten i ett läge på toppen av Tranebergsbron om man tittade ned över staden. Riktigt så långt går inte vi i Folkpartiet för att försöka hitta olika vinklar som skulle innebära att det inte skulle vara lämpligt att bygga. När vi har ett så unikt bra läge ska vi också passa på att bygga några våningar högre. Det skymmer inte stadsbilden annat än på väg ned för Tranebergsbron med bil, cykel eller till fots.

Jag är inte så bekymrad för Maria Hannäs inställning, Vänsterpartiet vill ändå bygga, som för Miljöpartiets. Jag förstår inte riktigt vad Miljöpartiet menar. Är det så att ni i Miljöpartiet och du Daniel Helldén, som brukar vara en mycket klok person i vanliga fall, hittar på egna regler plötsligt? Nu räcker det inte att vi följer EU:s miljökvalitetsnormer, och de är mycket stränga. Det räcker inte att vi följer miljökvalitetsnormerna vad gäller PM10 och kväveoxider och det räcker inte att vi följer de bullernormer som vi har, utan nu ska vi hitta på egna skärpta normer som gör det ännu svårare att bygga i Stockholm. Om det är så här, Daniel Helldén, visar det dess värre att Miljöpartiets intressanta förändring under den här mandatperioden till att vilja bygga fler bostäder får sig en rejäl törn. Förra mandatperioden sade ni nej till så många bostäder att det blev ganska hätska diskussioner här i fullmäktige.

Om bostäderna i Stockholms innerstad hade byggts med dagens bullernormer skulle mellan 30 000 och 70 000 lägenheter – det beror lite på hur man räknar – i Stockholms innerstad aldrig någonsin ha byggts. Ni vill gå ännu längre och förbjuda ännu mer byggnande. Det vill jag definitivt ta avstånd från.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 66

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vill börja med att yrka avslag. Vi sätter inte upp egna regler och normer, snarare tvärtom. Det syns ganska tydligt i det här ärendet att det finns problem. Det anges att man möjligen klarar miljökvalitetsnormerna när det gäller PM10 och kväveoxid. Men då ska man veta att det inte finns några gränsvärden här. Det är inte så att det blir bra för dem som bor där om man kommer under en nivå. Det här är ett mycket problematiskt område att bygga på. Problemet är bland annat att så många olika saker adderas till varandra. I det här underlaget påstår man att man kommer under de här regelverken när det gäller bullret.

Det finns en massa tekniker för att bygga bostäder som klarar bullret. Man kan hålla borta vägbullret. Om vi kunde få bort de skadliga delar som har med luften att göra skulle man kanske kunna bo där. Men om man adderar flygbullret till detta kommer man över alla de här gränserna. I de här handlingarna säger man själv att man inte kan klara det. Man har använt ett sätt att räkna på som man inte får använda. Det står i handlingarna. Det är det vi pekar på.

Anförande nr 67

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Som jag antydde finns det olika sätt att räkna på, men det är ingen tvekan om att det förslag vi har framför oss nu, och där vi ska fatta beslut om detaljplanen, innebär att man klarar de normer som du räknar upp, det vill säga bullernormer, PM10 och kväveoxider. Med dagens förbättrade byggnadsteknik klarar vi alltmer i bullerutsatta lägen. Jag blev själv en aning förvånad när jag noterade att vi klarar framför allt bullret i det här området.

Bromma flygfält är lite grann av paria för er, och jag förstår att med de flyg som går över området skulle människor i så fall inte kunna bo i de gamla 30-talshus med betydligt sämre bullerisolering som finns där. Det tror inte jag på.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 68

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag måste tyvärr revidera min inledning lite och chockad konstatera att Vänsterpartiet vill att husen ska vara lägre. Argumentet är hur det ser ut från Tranebergsbron. Hur ofta står man på Tranebergsbron och tittar? Det här handlar om max sju våningar. Hur många bostäder vill Vänsterpartiet ta bort? Det handlar inte om några höga hus, utan det handlar om kvarter som ska vara mellan fem och sju våningar höga. Jag vet inte vilken chock man får när man ställer sig på Tranebergsbron och tittar. Jag tycker att det är mycket tråkigt att Vänsterpartiet agerar så.

Det är också mycket tråkigt att Miljöpartiet vill stoppa 165 bostäder. Det finns väldigt många människor som vill bo i staden, och en stad måste få bullra. Varför säger jag det? Jo, därför att i dag kan man bygga med modern teknik. Man kan bygga tysta sidor och tysta lägenheter. Det finns modern teknik för att få fräsch luft.

Jag kan också berätta att vi har väldigt många bostäder som har byggts intill vägar där jag tror att människor trivs. Låt mig ta några exempel: Kvarteret Brovakten och Kungsholmsporten, de här fina, höga husen intill Essingeleden, alla de nya husen i

kvarteren Snöflingan och Iskristallen som ligger lite längre bort på Drottningholmsvägen eller husen på Lilla Essingen vid Essingeleden. Skulle de husen inte ha fått byggas? Helst av allt skulle jag vilja sätt upp plakat på en massa hus där det skulle stå: Om Miljöpartiet hade fått bestämma hade inte det här huset blivit byggt. Vilka av de här projekten var du emot? Ni kanske var emot dem, men jag tror att människor som har flyttat in i dessa hus i den attraktiva storstaden är mycket glada och nöjda med sin miljö.

Anförande nr 69

M a r i a H a n n ä s (V): Det påverkar faktiskt när man åker ned för den där backen, Regina. Och man ser även detta från tunnelbanan, Björn Ljung. Jag har testat det.

Du frågade hur många lägenheter vi vill ta bort. Det är bara skala av den våning som var. Du minns kanske inte exakt hur många lägenheter det var i det andra förslaget. Det gör inte jag heller. Men det hade vi ju på bordet, så det går att kolla det.

Jag tycker att man ibland ska lyssna på de personer som är mer kunniga i det här med stadsmiljö än vad vi är när de har bra argument. I det här fallet tyckte jag att de hade bra argument. Vi har gått med på höga hus. Vi har gått med kvarteret Glädjen vid Essingeleden. Vi har gått med på många höga hus. Det handlar inte om det, utan det handlar om att det påverkar stadsmiljön just här. Det skymde viktiga hus långt bort.

Anförande nr 70

Borgarrådet K e v i u s (M): Nu pratar vi om Kungsholmen, mina vänner. Vänsterpartiet vill inte tillåta sjuvåningshus. Jag delar inte din uppfattning. Jag menar att vi måste få in så många bostäder som möjligt. Jag menar också att nya hus måste få synas. De hus som vi bygger måste vara vackra. Vi måste tillåta att nya hus syns. Ibland måste vi tillåta sjuvåningshus.

Anförande nr 71

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag har varit och tittat på Brovakten och de höga husen som finns vid Essingeleden, Regina. De fungerar bra som bostäder. Det är lite tråkigt när man öppnar balkongdörrarna i de översta lägenheterna, men det går bra att bo där.

Men det här är någonting annat. Det här är ett område där man dessutom lägger på flygbullret, och man kan inte ens räkna rätt i handlingarna. I tjänsteskrivelsen säger man att man gör en beräkning där man lägger ihop vägbuller och flygbuller, och inom parentes står det: Detta är inte ett riktigt korrekt beräkningssätt eftersom det är olika bullerkällor.

Vad handlar det om? Vägbuller ligger som en matta ljudmässigt. Det låter ungefär som när vi pratar. När man mäter flygbuller gör man en mätning över tid. Då tjuoter varje enskilt plan ganska högt, och sedan pratar vi om trafiken som går vid sidan om. Det är de topparna som gör att man inte kan lägga ihop de här bullerkällorna. Det är helt olika saker. Det är jättesvårt att få bra miljöer på innergårdarna när det går plan ovanför.

Anförande nr 72

Borgarrådet K e v i u s (M): Man upphör inte att förvånas. Det projekt som jag pratade om ligger bara någon kilometer därifrån, och det tyckte du var bra och att det inte drabbas av flygbullret. Daniel Helldén vill ju lägga ned alla flyg och vill inte att det ska finnas några flygplan. Här handlar det om bostäder. Tro mig! Det byggs massor av bostäder intill. Man jobbar väldigt aktivt med att det ska vara tysta miljöer. Hela Kristinebergsparken kommer att bli mycket trevligare att vistas i eftersom det här kvarteret kommer att kapsla in den. Det kommer att bli trevligare på innergården, i parken och runt Kristinebergs slott.

Du väljer att säga nej till 165 bostäder, och vi vill säga ja. Så enkelt är det.

Anförande nr 73

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi säger inte nej till bostäder – tvärtom. Brovakten ligger inte inom detta bullerstörda område. Man kan se var inflygning går och hur den påverkar. Vi skulle inte ens ha kunnat bygga husen i Brovakten om de låg i vägen eftersom de är för höga. DN-huset är för högt och borde egentligen kapas. Räddningsstationen som skulle byggas bredvid kunde man inte bygga på höjden på grund av Brommaflyget. Det finns massor av ställen där vi inte kan bygga bostäder på grund av er politik där ni vill ha kvar Brommaflyget.

Det intressanta i det här sammanhanget är att ni duckar i den här frågan. Vi säger att man kan bygga 50 000 bostäder och 30 000 arbetsplatser på Bromma flygplats. Där kan vi bygga bostäder. Då behöver vi inte dutta i parker som inte är lämpliga miljöer. Det finns andra utmärkta miljöer. Då kan man ha kvar parkerna. Man kan se till att barnen inte är där luftkvaliteten är dålig, och vi får bra bostäder. Det är lösningen. Lösningen är inte att ta Stockholm del för del och äta upp de platser som kanske inte är lämpliga. Vi måste tänka på stockholmarna. De ska ha någonstans att bo. De ska ha en bra hälsa. Det löser vi. Ni stryker flyget medhårs i stället för att se till att stockholmarna får en dräglig miljö och någonstans att bo.

Jag välkomnar Regina Kevius att tänka om och se att det finns bra ställen att bygga på. Det här är inte det. Man kan titta i detaljplanehandlingarna, de handlingar som sedan blir de officiella fastslagna dokumenten. Där hoppar man över att man har gjort beräkningar som egentligen inte gäller. Det struntar man fullständigt i. Man vill inte prata om det. Jag tycker att det är märkligt att man gör på det sättet. Nu yrkar vi avslag, men egentligen kanske det skulle återremitteras. Då skulle ni kunna se vilka dumheter som har hittats på i det här ärendet.

Lägg ned Bromma, se till att vi kan bygga bostäder och ge dem åt stockholmarna!

Anförande nr 74

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Jag satt i stadsdelsnämnden tillsammans med Regina Kevius. Hon var ordförande och jag vice ordförande. Jag minns att vi var ute med grävskopa. Den grävskopan skulle gräva ned Essingeleden. Om vi hade gjort det eller om vi hade planerat det skulle allting hamna i ett annat läge, men nu ska vi inte göra det. Eller hur, Regina? Det blev ingenting av med det.

Det finns ett tänk här som Miljöpartiet vill föra fram. Vi behöver tänka i lite större banor. Vi behöver tänka på att det inte är bra att ha en flygplats mitt i staden. Det tycker ingen stad. I Berlin flyttar man flygplatser, och det gör man även på andra ställen ute i Europa eftersom man vet att det finns en massa risker med att ha dem i staden.

Som kungsholmsbo ser jag dessutom att parkerna blir allt fullare och fullare. Vad beror det på? Jo, det beror att det har blivit väldigt mycket mer folk på Kungsholmen, och det är bra. Oftast tycker Miljöpartiet att det är bra att det har byggts bostäder på västra Kungsholmen. Vi är inte alls emot att det byggs på alla ställen, men det här är ett extremt utsatt ställe. Om vi ska se allting ur ett barnperspektiv kan man undra hur det är att vara barn och hela tiden bli tillsagd av sina föräldrar att här får man inte vara eftersom det är för bullrigt eller finns för många partiklar i luften. Det går inte. Barnen måste få röra på sig.

Dessutom säger Stadsmuseet att Kristinebergs gamla slottspark inte blir så opåverkad av de här husen som ni säger. Ni säger att det är bra, men så är det inte. Stadsmuseet säger att det är en negativ påverkan.

Därför säger vi nej till detta, men vi säger ja till 50 000 bostäder på Bromma flygplats.

Anförande nr 75

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Det är intressant att ni vill bygga ett nytt jättegigantiskt område i Bromma som någon typ av miljonprogram. Vi får hoppas att det inte sker.

I Stockholm finns 15 000 bullerstörda som nattetid kan få över 46 decibel. Det får man inte här eftersom man inte får landa på Bromma efter kl. 22. I Göteborg, där Miljöpartiet har haft miljökommunalrådsposten under tre, eller kanske till och med fyra, perioder, har man 70 000 bullerstörda bostäder. I Stockholm har vi 15 000, så vi är väldigt duktiga i Stockholm på att jobba systematiskt med de här frågorna. Kan du svara på vad det är i Göteborg som gör att Miljöpartiet inte klarar av att hantera de här frågorna som är så allvarliga? Kan du svara på det?

Anförande nr 76

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Nej, det kan jag inte. Jag kan inte svara på varför man gör som man gör i Göteborg. Vi kan svara på vad vi gör i Stockholm.

Anförande nr 77

M a r i a H a n n ä s (V): Det var så många som sade olika saker, så jag blev tvungen att gå upp igen. Borgarrådet Kevius sade att nya hus måste få synas. Ja, det tycker vi också, men det handlar om platsen. Det finns flera partier i den här salen som faktiskt bryr sig om vilken plats det handlar om. Man kanske inte ska bygga så högt intill en kyrka, Klara kyrka till exempel. Det kan vara ett exempel.

Till Jonas Nilsson vill jag säga att Vänsterpartiet är för att bygga på Bromma. Vi vill att flyget ska flytta, men vi är inte för att det ska vara ett miljonprogramsområde. Det tror jag att du har fått om bakfoten.

§ 15 Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2012-2016 (som vårdar och stöder närstående)

Förslag från socialnämnden och äldre- och vårdnämnden (utl. 2013:17)

Anförande nr 78

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har inget annat yrkande, utan vi har ett särskilt uttalande i det här ärendet. Jag kan ändå inte låta bli att utnyttja tiden till att titta på en del siffror när det gäller anhöriga och anhörigvård. Vi måste ha ett program för det. Det är helt klart att det måste finnas. I synnerhet är det viktigt eftersom anhörigomsorgen har ökat kontinuerligt sedan 1980-talet. Det är alltså allt fler anhöriga som vårdar. Under den tiden har det samtidigt försvunnit ungefär 30 000 äldreomsorgsplatser i hela landet.

Det finns en rapport som är värd att läsa. Det är Kommunal som har tagit fram den och publicerat den under hösten. Där finns det en del intressanta siffror. I dag räknar vi med att det finns ungefär 100 000 personer i landet som antingen har gått ned i arbetstid eller helt slutat arbeta för att ta hand om en närstående. Det rimmar kanske inte alltid så bra med att vi pratar om arbetslinjen.

I morgon kommer äldre- och vårdnämnden att behandla en rapport från Sweco som är framtagen på begäran av äldreförvaltningen för att titta på behovet av platser inom äldreomsorgen. I den rapporten kan man också läsa att ett av skälen till ett minskat behov av äldreomsorg är att människor bor ihop längre. Man kan fråga sig om det är ett antagande att det kommer att bli ännu fler anhöriga som går ned i arbetstid eller helt slutar att arbeta framöver för att ta hand om en nära anhörig. De här siffrorna väcker, åtminstone hos mig, väldigt många frågor. Är det så att de ansvariga, vi här i den här salen, förväntar sig att allt fler ska sköta om sina äldre och sjuka hemma?

Avslutningsvis vill jag säga att vi givetvis behöver ett program, men jag tycker ändå att alla i den här salen kan fundera över den utveckling som vi är med om just nu.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 79

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Dagens ärende innebär ett mycket viktigt steg framåt. I den anhörigpolicy som vi har haft tidigare har just ålder varit en begränsande faktor. Här får vi nu ett program för stöd till anhöriga som i praktiken inte tar hänsyn till ålder utan ser till att vi har ett likadant stöd till människor oavsett om de tillhör kategorin äldre eller inte. Jag tycker att det är viktigt. Anhöriga finns i olika sammanhang, sjukdomar finns i olika sammanhang och olika typer av funktionshinder finns i olika sammanhang. Jag är mycket glad och yrkar bifall till dagens förslag. Jag är tacksam över den breda enighet som finns om det program vi har.

Det är viktiga saker som Mirja tog upp alldeles nyss. Det är viktigt att följa vad det är som gör att många i praktiken väljer att vårda sina anhöriga. Det är viktigt att vi alltid har en bra uppföljning av de olika beslut som många fattar i de fall de stöder sina anhöriga och ser till att vi vet att det inte handlar om brist på annat utan att det handlar om den inneboende värmen och tryggheten som man skapar genom att vårda en anhörig. 86 procent av dem som har svarat i anhörigvårdssituationer har haft en

mycket positiv inställning till att fortsätta med anhörigvård. Jag tror att det är viktigt att vi ser dem, bejakar detta och stöder dem där de behöver stöd och när det efterfrågas.

Men när anhörigstöd beror på rädsla för att vården eller omsorgen inte räcker till har vi en del att göra. Det är viktigt att vi också ser den typen av signaler. Jag håller med om det.

I Stockholms stads budget för i år har vi poängterat vikten av att vi får mer stöd från olika typer av anhörigföreningar och andra. Det är viktigt att dessa finns tillgängliga. Vi har avsatt 3 miljoner extra för att se till att anhöriga till demenssjuka personer också får ett ökat anhörigstöd. Vi har särskilt fokuserat på att hitta nya metoder till stöd för anhöriga i olika situationer. Man brukar säga att för varje demenssjuk finns det ofta mellan fem och sju anhöriga som också drabbas mycket hårt av sjukdomen. Det gäller inte bara demenssjuka, utan det finns andra sjukdomar och kognitiva störningar som skapar väldigt mycket bekymmer för anhöriga.

Med det här programmet vill vi synliggöra en grupp som gör en mycket stor insats i samhället. De gör en stor insats för sina nära och kära. Det är ofta makar som stöder varandra i livets svårigheter när man har blivit sjuk eller lider av ett funktionshinder.

Fru ordförande! Jag tycker att vi har ett mycket bra program framför oss där vi tar ett stort steg i rätt riktning. Det rimmar väl med Alliansens budget för i år där vi också har fokuserat mycket på anhörigstöd.

Anförande nr 80

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Allt det du sade var kanonbra, Joakim. Det var ungefär det jag eftersökte. Man är orolig för att man som anhörig inte vet när det är dags att koppla på den professionella delen i omhändertagandet av sin gamla förälder. Man vill kanske så långt som möjligt göra det, och då kan det i stället bli en björntjänst. Man behöver ha lite handräckning i detta. Jag tycker att det är ett fint system som fungerar bra i Finland. Jag ser hur min gamla svärmor blir omhändertagen där.

Bifall till förslaget!

Anförande nr 81

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Vi är alla överens om att anhöriga ger ett ovärderligt stöd till sina närstående. Man brukar räkna med att deras insatser avlastar vård och omsorg med 60 procent, och de allra flesta är mellan 75 och 84 år. Vi kan ju tänka oss vad som skulle hända om alla dessa på en och samma dag sade att de inte orkar längre.

Anhörigvårdare är ingen homogen grupp. Familjer är olika, och behoven ser olika ut över tid. Gemensamt är dock att man behöver hjälp, information och handledning utifrån varje unik anhörigsituation. Det är viktigt att en anhörig själv får avgöra hur stort ansvar han eller hon vill och orkar ta för att vårda, bistå och stödja en närstående. Många anhörigvårdare gör det naturligtvis av kärlek till sina närstående och upplever att vardagen fungerar väl till en början, men när vecka läggs till vecka,

månad till månad och ibland kanske år till år ökar behovet av stöd. Då är det viktigt att det finns olika stödformer att erbjuda.

Det handlar om att få stöd och känna uppskattning, om att få ett erkännande för de insatser som man gör för en närstående och om anhörigas behov av vila och att få tid över för personliga angelägenheter. Det handlar också om kunskaper och färdigheter för att kunna behärska situationen på bästa sätt. Ett gott bemötande är A och O.

Insikten om anhörigas insatser och en förändrad lagstiftning om kommunernas ansvar för anhörigstöd, där det ändras från ”bör ge stöd” till ”ska ge stöd”, ligger bakom att vi nu går vidare och fattar beslut om program för stöd till anhöriga som gäller hela socialtjänsten. Vi hade en policy för äldreomsorgen sedan tidigare, och nu kommer den att ingå i det här nya programmet.

Men vi får inte glömma bort att vid sidan av det som vi från kommunens sida erbjuder finns också den ideella sektorn, frivilligorganisationer, väntjänst och olika stödgrupper. Dessutom har vi våra dagverksamheter som ger en möjlighet till avlastning för anhöriga. Det är en betydelsefull del som gör att man orkar lite till.

Än en gång bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 82

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Om man har en närstående som behöver väldigt mycket omsorg och omvårdnad tror jag att det är mycket lätt för många att gå in i detta till 100 eller 150 procent. Då kan det bli väldigt tungt för de här personerna. Du var inne lite på det. Det kan leda till att de också blir sjuka eller får problem tidigare än de skulle få annars. På vilket sätt tror du att kommunen skulle kunna hjälpa till och ge stöd? Det är ju bra med ett program, och vi politiker har läst programmet. På vilket sätt kan kommunen hjälpa till så att de inte jobbar 150 procent?

Anförande nr 83

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det är väl en av de stora utmaningarna att just få kontakt med de personer som utför anhörigvården. Alla ger sig inte till känna förrän de behöver väldigt mycket stöd och hjälp. Därför är det så tydligt i det här programmet, som vi ska fatta beslut om i dag, att våra anhörigkonsulenter också ska fråga hur det ser ut för den anhöriga när man har kontakt med vården vid vård närstående för att man på ett så tidigt stadium som möjligt ska kunna hjälpa den enskilde. Det svåra kan vara att komma i kontakt med dem. Människor vill klara sig själva så långt det någonsin är möjligt och ger sig kanske inte till känna, men någon gång, förr eller senare, kommer det i alla fall fram. Informationen är mycket viktig.

Anförande nr 84

D e n n i s W e d i n (M): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Jag reagerar på Socialdemokraterna särskilda uttalande i det här ärendet. Jag tycker att man ska ha ett mycket stort medkännande i den här frågan. Medkännande är ju det man har som anhörig när man väljer att stödja en närstående. Ni skriver om oro över en utveckling där politiken abdikerar och vården blir alltmer beroende av att anhöriga tar hand om sina äldre föräldrar. Ni skriver att många får avslag på sina ansökningar om äldreboende, och då återstår anhöriga som den enda

kvarvarande möjligheten. Ni för debatten på fel ställe. Ni svartmålar de trygghetssystem som ni annars gillar att ta åt er äran för.

Jag tycker att vi måste ha respekt när det handlar om människor av kött och blod som är stolta över att vara en del av stadens omsorg och vårda en anhörig. Något nedmonterande eller abdikerande är det inte tal om. Nu får det vara bra, sjöng Tommy Körberg med Ravalliacz i lördagens melodifestival, och jag känner lite likadant. Utifrån andelen av bnp lägger Sverige mest i OECD på äldreomsorg, och Stockholms stad lägger årligen ca 7 miljarder kronor på äldreomsorg. Det är en femtedel av stadens totala budget. Sedan 2006 har Alliansen tagit ansvar för äldreomsorgen, och det har vi bland annat gjort genom våra anslag till äldreomsorgen som varit högre än de någonsin var under Vänsterns styre. De är 11 procent högre än 2006.

Det ärende som vi ska besluta om nu handlar om ett program för stöd till anhöriga. Anhörigstödet syfte är att personer som kan och vill ska kunna vårda och stödja en närstående. Alliansregeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga anhängvården, och som vi har hört redovisades uppdraget i september. En stor majoritet, 86 procent av dem som ger omsorg, uppger att det ofta eller alltid känns bra. För att stötta och stödja dem som behöver har vi tillfört 3 miljoner kronor för utökad anhörigstöd och pengar som kan sökas hos förvaltningen. Det kan till exempel handla om stödgrupper för anhöriga. Vi har också gett förvaltningen ett särskilt uppdrag att utreda möjligheterna till utökad tillgänglighet till avlastningsboende.

Fram till 2020 kommer det krävas 420 000 nya jobb i välfärdssektorn, och enda sättet att ta hand om det här ökade behovet och de nya utmaningarna är att vi låter människor bidra och fortsätter att satsa på äldreomsorgen. Mitt engagemang handlar om dem som behöver politiken som mest och om att hitta vägar att ge människor bra hjälp. Anhörigvård är ett bra sätt. Ett parti som söker ett brett förtroende måste ju ha en politik för alla människor och för livets olika skeden. Det verkar inte längre vara en beskrivning av Socialdemokraterna. En mer passande beskrivning av er politik verkar mer vara det andra bidraget som gick vidare i lördags, nämligen låten *Falling* med bandet State of Drama.

Anförande nr 85

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, precis som alla andra. Det är många anhöriga som gör fantastiska insatser för föräldrar, äldre släktingar eller barn, make eller maka som har en funktionsnedsättning. För många är det självklart att de vill bistå med detta, men det får aldrig tas till intäkt för att samhället kan dra sig tillbaka och att den anhöriga ska ta över det arbetet om man inte själv vill.

Många kan och vill bo kvar hemma med hjälp av en kombination av de anhöriga och hemtjänsten. Det finns också en glidande skala från när lite anhörighjälp behövs till när inte den räcker längre och alltmer hemtjänst behövs, och till slut måste man få komma till ett vård- och omsorgsboende. Det är viktigt att det finns ett riktigt stöd för anhöriga under hela den här tiden. Alla anhöriga är olika, och situationer ser olika ut i olika familjer och för olika individer. Det måste vi faktiskt bejaka. Det kan handla om allt från ledsagning till avlösning i hemmet, korttidsboende, dagverksamhet och boendestöd. Det handlar också om informationsstöd, att det är

lätt att hitta rätt, vem man ska vända sig till och stödsamtal för anhöriga. Det är inte lätt att se sin kära maka försvinna bort i demenssjukdom och se att den vård man själv orkar ge inte längre räcker. Det handlar inte bara om kommunen, utan vi ska stödja frivilligorganisationerna.

Det är viktigt att komma ihåg att stöd och kontakt med anhöriga är något som ökar livskvaliteten för den som behöver det här stödet och den här vården. Sverige är ett av de länder som satsar mest på äldreomsorg tillsammans med Danmark och Nederländerna. Det kunde man läsa i den här rapporten som Mirja hänvisade till. Det är också intressant att titta på andelen av den äldre befolkningen som känner sig ensamma. I Sverige är det 4 procent, i Danmark är det 6 procent, men i Italien är det 18 procent och i Grekland 21 procent. Det är ju de länder där man vårdar anhöriga själv allra mest.

Jag tycker att det visar att den kombination som vi har i vår stad och i vårt land, en god äldreomsorg i kombination med ett bra anhörigstöd, också ger bäst livskvalitet för äldre stockholmare och för personer med funktionsnedsättningar i vår stad.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen förslag en gång till.

Anförande nr 86

T o r u n B o u c h e r (V): Fru ordförande! Vänsterpartiet yrkar också bifall till förslaget. Men vi vore inte vänsterpartister om vi inte hade några synpunkter. Vår huvudsynpunkt handlar till stor del om det som Mirja var först med att säga. Nu när jag har lyssnat på debatten inser jag att våra synpunkter nog slår in ganska många öppna dörrar. De flesta, inte riktigt alla, verkar hålla med.

Det allra viktigaste anhörigstödet är fortfarande att folk får de insatser som de faktiskt behöver. Det är grunden. I ett längre perspektiv har det blivit sämre. Jag tänker inte alls debattera om det är högerns eller vänsterns fel, utan jag lovar att när vi kommer i majoritet 2014 kommer jag att vara precis lika gnällig på den här punkten. Vi behöver fortfarande rusta upp äldreomsorgen eftersom den har blivit sämre på lång sikt. Det är svårare att få insatser inom äldreomsorgen i dag. Jag pratar främst om äldreomsorgen. Jag vet det här handlar om ett mycket bredare anslag, och det är mycket bra.

RSMH är nog de som är mest sura i sina remissvar. De säger väldigt surt att de vill ha professionell hjälp och att anhörigvård riskerar att bara ställa till det. Jag tycker att man ska lyssna på det och försöka förstå vad de vill ha sagt med det.

Jag vill dra en snabb parallell. När jag var liten gick jag på dagis. I min ålder är det ganska ovanligt att man gick på dagis. Våra mammor var nästan alltid hemmafruar. Det var bara barn med särskilda behov och med ensamstående mammor som gick på dagis. På 70-talet byggdes daghemmen ut jättemycket, och det är kanske den viktigaste emancipatoriska åtgärd som har vidtagits, och det skedde faktiskt inte bara för att frigöra kvinnor utan för att också frigöra många barn, vill jag hävda. Det här kan vara lite svåröverfört till äldreomsorgen, men i dag rymmer äldreomsorgen samma dynamik och samma problematik eftersom det är så många kvinnor i min ålder som i dag har gått ned i arbetstid att det börjar bli ett samhällsekonomiskt problem. Vi måste titta på äldreomsorgen ur de perspektiven också.

Anförande nr 87

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande, fullmäktige! Miljöpartiet vill godkänna förslaget till program för stöd till personer som vårdar eller stöder närstående. Det är bra med ett program, och det är bra med nya verktyg för att stärka och stödja dem som vårdar sina närmaste. Det är bra att man skapar förutsättningar för att göra det på olika sätt.

Vi tycker också att det är viktigt att se över mångfalden så att till exempel människor med olika etnicitet också får ett relevant stöd. Här har väldigt många olika organisationer i Stockholms stad också ett stort ansvar att ge det stödet.

Vi vill också trycka speciellt på frivillighet. Det ska inte kännas som ett tvång, utan det är oerhört viktigt att staden också, med hjälp av det här programmet, visar att det finns ett stöd utifrån som avlastar och skapar förutsättningar för att de närstående får en bra vård och omsorg hemma. Olika människor har olika kapacitet, och det är viktigt att man är flexibel här så att man kan ge relevant stöd på olika sätt till dem som vårdar sina närstående.

Det är också viktigt att man har kunskap om vilket stöd som staden kan erbjuda, och det gäller också de olika organisationerna. Jag tror också att det är viktigt med information för att nå personer så att de kan se vilka stöd som skulle fungera bra för dem.

Det är bra att det finns olika förslag i programmet för att förbättra detta. Vi vill speciellt trycka på att det nog är väldigt lätt att förtä sig när man vill hjälpa och vårda en närstående. Jag tror att det finns en oändlig vilja att hjälpa när en närstående behöver extra hjälp. Det är där som det är oerhört viktigt att man kan få relevant stöd så att man inte bränner ut sig. Jag tycker att det här programmet skapar förutsättningar för att det ska bli bättre i framtiden.

Avslutningsvis vill jag yrka bifall till Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 88

T a r a T w a n a (S): Ordförande! Vi tycker förstås att det är bra att man tar fram en sådant här program i samband med lagstiftningen. Vi tycker också att det är viktigt att anhöriga får stöd och avlastning vid behov. Vi socialdemokrater är mest oroliga för den här utvecklingen där politikerna abdikerar och vården alltmer blir beroende av att anhöriga tar hand om sina äldre föräldrar. Anhöriga ska aldrig ersätta det trygghetssystem vi har i Sverige. I det här sammanhanget är en central fråga som är viktigt att lyfta upp: Vilka konsekvenser får detta för de personer som ger stöd och vård till sina anhöriga? Det är mycket viktigt att man tar hänsyn till de hälsoproblem som dessa personer får på lång sikt. Det finns studier som visar att de personer som ger stöd till sina anhöriga får hälsoproblem och livskvalitetsförluster.

Socialstyrelsen har gjort en undersökning där man har jämfört utrikes födda med inrikes födda. Vi får inte glömma att det generellt är kvinnor som oftast förväntas ta hand om sina anhöriga. I den studie som Socialstyrelsen har gjort kan man se att utrikes födda i större utsträckning tar hand om sina anhöriga om man jämför med inrikes födda. Det är 24 procent av de utrikes födda som gör det och 18 procent av inrikes födda. Det är en stor skillnad som man måste titta djupare på. Det får inte bli

en kvinnofälla. Vi får inte heller glömma bort att det finns många kulturer där kvinnor förväntas ta hand om sina anhöriga. Vi kommer aldrig att få veta om det är frivilligt eller om det är förväntningar inom den kulturen eller religionen som gör att kvinnor tar hand om sina gamlingar eller funktionshindrade hemma. Det är viktigt att undersöka vilka konsekvenser detta får för de omsorgsgivande. Hur påverkas deras hälsa, ekonomi och livskvalitet? Det ska förstås sättas stort fokus på de kvinnor som har annan etnisk bakgrund än den svenska.

Anförande nr 89

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag förvånas över den ingång som den där sidan nästan alltid har. Det verkar som om människor inte kan välja själva utan att det är ett tvång att ta hand om sina anhöriga. Min utgångspunkt är att de människor som gör detta gör det av kärlek till sina närstående. Däremot finns det ingenting som säger att de inte kan behöva hjälp för att orka med det, men det sker av egen fri vilja. Du säger att anhöriga inte ska ersätta det trygghetssystem som samhället ger. Vad är det de anhöriga ger då?

Anförande nr 90

T a r a T w a n a (S): I det här sammanhanget är det mycket viktigt att titta på vad som menas med frivillighet. Om jag som kvinna förväntas ta hand om mina anhöriga, är det då frivilligt? Jag tycker att detta är en central fråga som man måste diskutera. Det är i större utsträckning kvinnor som förväntas ta hand om sina anhöriga. Är det frivilligt om man som utrikes född av olika skäl, kulturella eller religiösa, förväntas ta hand om dem? Kan man tala om frivillighet med tanke på alla privatiseringar och nedskärningar som sker i äldreomsorgen? Det påverkar ju kvaliteten. Vilka val har jag egentligen som individ? Det är självklart att jag tar hand om mina föräldrar eller syskon med kärlek om de behöver det. Men jag måste också gå ned i arbetstid. Det påverkar så klart också min hälsa. Vilken frivillighet pratar vi om egentligen? Vi får inte glömma det i det här sammanhanget. Vi pratar hela tiden om frivillighet, men vi glömmer bort kvinnorna och många strukturella problem i samhället.

Anförande nr 91

S a l a r R a s h i d (S): Jag reagerade mycket kraftigt på Ewa Samuelssons replik. Det är självklart att det finns en sådan problematik. Sedan etableringen av välfärdsstaten har denna alltid haft som mål att frigöra människan. Det är ingenting konstigt med att vi lyfter upp en sådan problematik. Om denna process riskerar att leda till uteblivna karriärmöjligheter eller uteblivna möjligheter att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden är det ett problem. Jag tycker att det var ett bra argument från Vänsterpartiet när man tog upp dagis som ett exempel.

Det är klart att det finns en sådan här problematik, och jag tycker att man ska vara varsam och aktsam när vi går framåt. Vi ska se till att det är frivillighet det handlar om, och inte om mer.

Det är också en moralisk fråga. Det handlar självfallet om kärlek. Det är svårdefinierbart, men det är klart att man tycker om sina nära och kära.

§ 16 Av- och slutrapportering av klimatinvesteringsprogram, Klimp 2008 samt sammanfattning av de fyra klimatinvesteringsprogrammen (utl. 2013:18)

Anförande nr 92

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, ledamöter! Detta är något så glädjande som en rapportering av socialdemokratisk miljöpolitik. Det är ett program som initierades under Göran Perssons dagar och som har stimulerat till investeringar för att bryta fossilbränsleberoendet i Sverige. Sammanlagt har 1,8 miljarder kronor för 126 olika program gått till investeringar i hela Sverige. Det har genererat en sammanlagd summa på så många miljarder i investeringsvolym. Stockholm har sökt pengar, och detta har genererat flera mycket bra satsningar hos oss. Det har stimulerat satsningar inom fjärrvärmeutbyggnad och biogasproduktion på att öka tillgängligheten av biogas.

Detta visar hur det offentliga med en skarp politik kan stimulera och stötta en marknad som helt fritt inte når ända fram. Vi har fått mycket miljö av det här. Innan dess hade vi lokala investeringsprogram som genererade 3 ½ miljard i investeringar bara i Stockholm. De hade liknande fokus på långsiktigt hållbar utveckling.

Nu kommer det inga fler sådana här program längre. Det är synd. Stockholm blev Europas första miljöhuvudstad 2010, och det blev vi tack vare att vi har bedrivit en långvarig miljöpolitik sedan många år tillbaka. Vi som är aktiva i nutid kan vara glada över det. Problemet är att det inte kommer några sådana här investeringsprogram nu. Nu är det en total avsaknad av investeringar och program för att driva investeringar på det mångfaldsområde som har genererat så många bra saker. Det är riktigt synd.

Det är inte alltid jag är överens med herr Ankersjö. Men jag är det när jag läser hans synpunkter på s. 114, där han säger att alla de här klimatinvesteringsprogrammen har haft betydelse som underlag för politiska beslut i långsiktiga mål. Åtgärden har gynnat och utvecklat stadens möjligheter till nya innovativa och smarta lösningar. Dess effekt kommer att bestå långsiktigt.

Detta värmer ett socialdemokratiskt hjärta!

Anförande nr 93

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Per Ankersjö! Var är du? Varför står du inte här längst fram och går först ut och säger vad du tycker om klimatpolitiken? Det kanske säger någonting om klimatpolitiken i Stockholm. Den är inte så offensiv som den borde vara.

Vi har nämligen en situation i Stockholm som är ganska jobbig när det gäller utvecklingen av växthusgaser. Nyligen hade vi ett ärende i miljönämnden som visade att det kanske till och med är så att ni inte kommer att nå ert eget mål när det gäller utsläppen av växthusgaser. Enligt detta kommer Värtan inte att kunna uppnå att minska sina utsläpp så mycket som ni hade planerat. Då kommer ni inte ens att uppnå det blygsamma och inte tillräckliga målet på 3 ton per invånare 2015.

Klimpen är ett sätt att jobba med klimatpolitik. Jag saknar en röst från Stockholm där man begär av regeringen att få det stöd för klimatinvesteringar som krävs för

framtiden. Man skulle också kunna begära ett stöd för att genomföra de klimatåtgärder som behövs för att motverka effekterna, alltså klimatanpassningsåtgärder. Varför vill inte ni gå in och ställa krav på regeringen på att ni vill ha den typen av stöd? Eller tycker du, Per Ankersjö, att regeringens politik i dag när det gäller klimatet är tillräcklig? Du är ju centerpartist.

Jag måste rätta en del i underlaget. Det är lite fräckt när man påstår att det är de klimatmål som majoriteten har haft sedan 2008 som har gjort att Stockholm blev Europas miljöhuvudstad. Så är det inte. Det är bara att läsa motiveringen till Europas miljöhuvudstad. En sak som har bidragit till att Stockholm fick denna utmärkelse var att vi införde gröna kilar – något som den borgerliga alliansen var emot. Vi införde trängselavgifter, vilket alla partier från början var emot. Sedan fick vi en rödgrön majoritet för det.

Men enligt KTH har också just miljömiljarden bidragit – den miljard som en rödgrön majoritet i Stockholm införde för att satsa på miljö- och klimatpolitik. Det handlar om att minska Stockholms miljöskuld, satsa på biologisk mångfald och satsa på klimatinvesteringsåtgärder. Det var en KTH-rapport som visade hur viktig den miljömiljard som den borgerliga alliansen har varit emot alltså har varit.

Det är lite tråkigt, Per, när man skriver om verkligheten och försöker lägga på sig beröm som man faktiskt inte förtjänar.

Anförande nr 94

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Yvonne Ruwaida tyckte att jag skulle stå här och slå på trumman för ett ärende där det inte finns något alternativt beslutsförslag över huvud taget. Jag satt och laddade för nästa debatt, som ni vill skjuta upp någon månad till, om att införa en ny miljöbilsdefinition i Stockholms stad.

Du står här och säger att det inte händer någonting i Stockholm när vi precis har offentliggjort att vi ska ha en matavfallsinsamling där vi samlar in 50 procent av matavfallet på några års sikt. Vi ska investera en kvarts miljard i detta. Vi har ett arbete med en färdplan för hur Stockholm ska bli fossilfritt för 2050 som snart kommer till fullmäktige under året. Vi har ett uppdrag i budget om hur vi ska bli bättre på att bygga mer förnybart och mer förnybar energiförsörjning. Vi har precis hört att vi ska bygga en massa solceller i Järva. Det händer mycket i Stockholm.

Ärendet är hänvisat till miljö- och hälsoskyddsnämnden, och det är i så fall gammal information. Den information jag har fått är att vi kommer att klara målet 2015. Det blir inte lätt, men vi kommer att göra det. Det är intressant med tanke på att ni har kritiserat oss för detta mål. Det är ett svårt mål, men vi ska nå det.

Anförande nr 95

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Om jag kollar på de åtgärder som ligger i pipeline för att uppnå ert klimatmål som är väldigt blygsamt, på 3 ton per år och invånare till 2015, är det fortfarande svårt att uppnå det eftersom ni har för få åtgärder i det. Ni har intressanta åtgärder, som vi tidigare har drivit och som ni har varit emot. Det gäller samlastning av transporter, till exempel, vilket är en bra åtgärd.

Men ni har alldeles för lite åtgärder för att uppnå målet, och ni bygger mycket på att Värtan ska uppnå det mål som ni tidigare har ålagt dem. De har sagt att de inte klarar det, och det är det som står i Stockholms stads tjänstemäns utlåtande. Du försökte påstå att det inte stämmer. Jag undrar varför det då kommer ett ärende från dig som helt enkelt säger någonting som du sedan i medierna säger inte stämmer. Men du kanske har tagit dem i örat och sagt åt dem att skärpa sig. Och det är nog bra.

Anförande nr 96

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Regeringarnas klimatpengar behandlar vi här. De har, som flera har sagt här, liksom LOVA-pengarna, varit en stor succé. De har lett till stora förbättringar, och det har skapat ny kunskap och inte minst engagemang hos en massa människor. Det har också skapat arbete både bland folk ute i landet och bland kommuner och i landsting. Det har sammantaget höjt medvetandenivån väldigt mycket, tror jag, eftersom så många människor har varit inblandade på olika sätt. Därmed har de också lärt sig en massa som de inte kunde innan.

Men nu är pengarna slut, som vi hörde här. Den pengapåse som främst oppositionen har bidragit med är tom, och det verkar inte komma några nya pengar. I Stockholm har det varit särskilt illa, kan man påpeka, för där hade vi inte ens lokala pengar till LOVA-satsningar när regeringen ställde upp med en motprestation. Man passade och tyckte väl att det var bättre att sänka skatten än att förbättra miljön.

Jag är rädd att det blir som förra gången de rödgröna tog över – vi får sätta i gång igen med nya påsar och nya pengar. Det gör vi hemskt gärna, för detta är som sagt ett himla bra program. Men det börjar bli lite bråttom eftersom klimatet, som nyss påpekades, går åt alldeles fel håll. Jag vill gärna påpeka att det är jättebra att göra som majoriteten och satsa på byggande och andra stora investeringar. Det är alldeles nödvändigt för att komma fram. Men den typ av pengar som man söker och som kan fördelas på många små potter och på många olika håll fyller en stor roll som komplement, inte minst för att det höjer kunskapen och medvetandet hos folk. Det gör att det är lönt för människor att anstränga sig, för de kan verkligen få pengar och få någonting gjort. Denna typ av pengar behövs, och jag hoppas att vi ska få till mycket mer av detta efter nästa val.

Miljöförvaltningens nya utredning visar att detta är viktiga frågor och att vi måste gå fort fram. Den visar också att oppositionens mål att nå fossilfrihet 2030 är fullt realistiskt och bör vara helt möjligt att uppnå, vilket jag är lite orolig för om jag ska vara helt ärlig. Men utredningen visar ändå att det faktiskt skulle kunna gå.

Vi får dubblera kollektivtrafiken, och vi får aktivt begränsa bilismen, som man uttrycker sig. Vi får väl fortsätta med dessa punkter nu när de andra pengarna saknas.

Anförande nr 97

Jonas Nilsson (M): Fru ordförande! Detta är ett bra exempel på att vi jobbar systematiskt i Stockholm med denna typ av frågor, våra miljömål och de parametrar som vi sätter upp. Om vi tittar på Stockholm och jämför oss, som jag gärna gör, med Göteborg och Malmö ser vi att vi släpper ut 3,6–3,7 ton per invånare i Stockholm i koldioxid medan man i Göteborg och Malmö släpper ut 6 eller 8 ton

per invånare. I det ena fallet är man långt mer än dubbel så dålig som i Stockholm, och i det andra fallet är man nästan dubbelt så dålig.

Vi har ett mål. Vi jobbar systematiskt med frågorna, och vi har ett mål för hur vi ska ta ned utsläppen. Sådana här typer av mål finns inte i Göteborg och Malmö, där Socialdemokraterna och Miljöpartiet har ansvar för denna typ av frågor.

Om man tittar i ärendet är det intressant att se vad själva huvudinvesteringen är, hur mycket som läggs i form av pengar och hur stort bidraget är. Det överhängande är själva huvudinvesteringen som görs. Då ser man en investeringskostnad på 175 436 000 och själva bidraget på 29 620 000 kronor. Det blir överväldigande tydligt vad man gör i Stockholm i förhållande till bidraget. Men det är självklart att detta bidrar. Det är naturligtvis jättebra. Man ser också vad det har lett till. Detta är ett systematiskt arbete som Alliansen naturligtvis inte kan ta åt sig äran av, utan det har pågått sedan 80-talet. Man har sorterat ut oljepannor, dragit in fjärrvärme och byggt. Det har vi gjort över alla parti- och blockgränser, och resultaten har blivit bättre.

Jag vill ändå säga att vi i Stockholm är exceptionellt skickliga som jobbar systematiskt med dessa frågor. Det är bara att titta på hur man gör i Göteborg, där Miljöpartiet har hand om frågorna. Man har inte samma systematiska mål, och man jobbar inte systematiskt med frågorna. Man har en ökande trend av koldioxidutsläpp och inte en minskande. Man kan fråga sig om det krävs ett bidrag från staten för att Göteborg och Malmö ska ta sig i kragen. I så fall kanske man ska fundera på och vara öppen för sådana här typer av program.

Vi kan vara stolta i Stockholm över vad vi klarar av över blockgränsen.

Anförande nr 98

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Det är tråkigt att Stockholm inte har minskat sina klimatutsläpp någonting sedan 2008, utan de ökade till och med 2011 och gick sedan tillbaka till den gamla nivån 2012. Men man måste också tänka på vad det är vi mäter. Vi mäter de utsläpp som görs i Stockholm. Mäter vi stockholmarnas utsläpp? Nej, det gör vi inte. Vi har ofta begärt att vi måste mäta det som ökar, och det som ökar drastiskt, nämligen utsläppen från konsumtion och flygresor. Det är stockholmarnas konsumtion och flygresor som ökar utsläppen för stockholmarna. Är ni kanske nu mogna och beredda att mäta detta och ha ett delmål – att även minska stockholmarnas klimatutsläpp och inte bara titta på utsläppen i Stockholms stad?

Anförande nr 99

J o n a s N i l s s o n (M): När vi mäter de här sakerna måste de vara jämförbara så att vi vet vad vi håller på med. Om man ska mäta stockholmarna och ha en måttstock på dem så måste vi naturligtvis mäta på samma sätt som man mäter i Göteborg, Malmö och andra städer. Jag tycker inte att man ska hålla på att ändra i mätmetoder och statistik för att hitta på någonting annat. Måttstockar är bra, så att man kan jämföra sig och se om vi är på väg i rätt riktning eller inte.

Anförande nr 100

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag håller absolut med Jonas om att det är mycket bra att vi fortsätter det systematiska miljöarbete som vi på den rödgröna sidan har

satt i verket. Däremot tycker jag att du talar alldeles för lite om Stockholm, och du jämför med alla möjliga runt om. Du jämför med industristäder, som dessutom sitter fast i naturgasbältet och som har en längre resa än vad vi i Stockholm har. Det krävs en medveten nationell klimatpolitik för att generera den omställning som krävs, och den saknas helt.

Det handlar inte bara om att stå och vara nöjd, utan det handlar om att vara rastlös.

Anförande nr 101

J o n a s N i l s s o n (M): Jag håller helt med om det sista du säger. Men detta får man vara öppen inför. Om det verkligen är så att Malmö och Göteborg behöver större och starkare stimulanser måste man vara öppen för en sådan fråga.

Jag tycker absolut inte att vi är tillräckligt bra i Stockholm. Vi kan bli ännu bättre, och det tror jag att vi kan vara utan att pusha oss så mycket att politiken kommer att haverera. Det gäller att ha hårda och skarpa mål, men de får inte vara så överdrivna att vi inte klarar av dem. Då slår det tillbaka.

Anförande nr 102

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag tycker att det är viktigt, som Miljöpartiet sade, att vi mäter alla våra utsläpp som vi är ansvariga för. Men jag tycker också det som du säger är viktigt – vi måste hålla isär dem, och det finns en stor poäng i att särredovisa det som vi själva kan bestämma över. Det är där vår kraft ligger. Det andra måste vi hantera på något annat sätt, men jag tycker att det måste hanteras.

Jämförelsen med Göteborg och Malmö haltar. Du har rätt i det du säger. Det beror på vår tunnelbana och på vår fjärrvärme, och det var kanske inte klimatmålet som gjorde att vi skapade dem. Men vi kan gott vara stolta över att vi gjorde det, och det var framsynt totalt sett. Sedan har vi också haft nytta av det i detta sammanhang.

Tyvärr ökar våra utsläpp. Jag har för mig att i den senaste redovisning vi fick i miljönämnden hade de egentligen ökat de senaste fyra åren, även om det har gått som i en bubbla. Utsläppen har i varje fall inte minskat under de senaste fyra åren, om jag uttrycker det så. Det är ganska allvarligt, tycker jag.

Anförande nr 103

J o n a s N i l s s o n (M): Det gäller givetvis först och främst att försöka se till att trenden är nedåtgående. Det är precis som med snöröjningsbudgeten, som går upp och ned i Stockholm beroende på hur tuffa vintrarna är. Det är tydligt att vintern för exempelvis två år sedan var den tuffaste vi hade sett på länge. Då var det fler som hade problem med hur vintern slog. Det slog naturligtvis också på uppvärmning och annat, vilket gjorde att utsläppen ökade.

Anförande nr 104

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Det är jätteroligt att oppositionen vill debattera miljöpolitik i alla möjliga och omöjliga sammanhang, till exempel i anslutning till en avrapportering av ett projekt. Jag säger inte detta för att förminska debatten, utan snarare tvärtom: Det är roligt att vi har debatten lite då och då!

När jag var på en utländsk konferens och talade hade vi som vanligt en slide bakom oss där det stod: Vi ska bli en stad i världsklass! Det stod på engelska, men jag ska bespara er min engelska i dag. Den kommentar jag fick var: Det där var det löjligaste vi har sett! Vadå *bli* en miljöstad i världsklass? Stockholm *är* i världsklass. Ni är bland de allra bästa i världen! Jag säger detta därför att oppositionen vill göra gällande att Stockholm på något vis är dåligt på miljö. Det överensstämmer dåligt med vad folk säger i vår omvärld och även med vad stockholmarna själva tycker. Med detta sagt menar jag inte att vi ska vila på några lagrar, utan vi ska känna pressen på oss att hela tiden bli ännu bättre. Där håller jag med oppositionen; självfallet är det så.

Klimatutsläppen minskade förra året i Stockholm. Vi har nu gått ned tillbaka till 2009 års nivå. Självfallet vill vi ned ännu mer än så, men om man tittar på den senaste tiden ser man att det åtminstone går åt rätt håll. Det är viktigt att säga det eftersom Yvonne Ruwaida försökte göra något helt annat gällande här i debatten. Jag tycker inte att det var riktigt hederligt.

Vi talar om klimatinvesteringsprogram. Efterföljaren, som alliansregeringen inrättade, var Delegationen för hållbara städer. Det är någonting som Stockholm också har haft mycket nytta av, inte minst när det gäller projektet Hållbara Järva. Det är för övrigt en del av vår hela investering i miljonprogramsområdena, som ligger på 10 miljarder kronor och som i mycket är en del i att energieffektivisera. Det är det vi gör när vi upprustar dessa bostäder, och vi gör ett viktigt jobb där.

Delegationen för hållbara städer gav oss pengar till Hållbara Järva, som handlar om att använda prefabtekniken från miljonprogrammets hus och se om man kan göra riktiga underverk där. Det har vi också gjort; vi har sänkt energiförbrukningen till hälften i fastigheterna. Därtill kommer det nu att storsatsas på solceller. Järva kommer att bli solstaden Järva med Sveriges största anläggning av solceller – detta sagt mot bakgrund av att Yvonne Ruwaida tycker att vi i Stockholm är dåliga på miljöarbete.

Medan andra pratar gör vi något i stället. Ärendet handlar bland annat mycket om biogas och tankning av biogas. Staden har haft strategin att vi bjuder in aktörerna och samarbetar med dem, vilket bland annat leder till att vi får mycket mer gjort. Vi är fler som arbetar med detta. Jag kan säga att det är en stor glädje för mig i mitt arbete som miljöborgarråd att jag har massor med människor som arbetar med dessa frågor på professionell basis inte bara i staden utan också i bolag som till exempel arbetar inom produktion av biogas.

Som sagt har vi precis nyligen lanserat en storsatsning där vi ska samla in 50 procent av matavfallet till 2018. Det kan kosta uppåt en kvarts miljard kronor. Vi gör mycket för miljön i Stockholms stad.

Anförande nr 105

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Om ni bara skulle kunna hålla med om att det är de gröna kilarna, trängselavgifterna och miljömiljarden som har varit avgörande för att Stockholm har blivit Europas miljöhuvudstad! Jag tycker att det vore passande om du kunde ge den rödgröna politiken detta erkännande.

Jag vill fråga dig om klimatmålet. Kan du tänka dig att ha två klimatmål? Ett ska handla om utsläppen i Stockholm, och ett ska handla om stockholmarnas utsläpp. Eller tycker du att det är ointressant att stockholmarnas utsläpp ökar drastiskt? Jag menar då det som rör stockholmarnas konsumtion och flygresor. Är inte det en fråga för politik?

Det handlar också om Värtan. Varför ska vi över huvud taget acceptera kolet i Värtan? Är det inte dags att säga stopp? Ni vill se en minskning med 50 procent av växthusgaserna från Värtan. Vi vill ta bort kolet helt.

Anförande nr 106

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Yvonne! Jag har stått ett antal gånger här i talarstolen och lovprisat det faktum att alla partier här inne i salen är väldigt ”committade” när det handlar om miljöpolitik. Jag har också sagt att vi har gjort mycket gott under alla de mandatperioder som har varit tidigare oavsett vem som har haft makten. Det är en utsträckt hand som jag ibland får lite smisk tillbaka på, och det tycker jag är lite tråkigt.

Det du säger här visar att ni är lite grann fast vid det gamla. Vi har rätt mycket framöver att tala om. Var är Miljöpartiets visioner om miljöarbetet framöver? Ni talar om det som finns i det gamla, men ni talar inte om vad ni vill göra i det nya och framtida. Ni bara hänger på det vi talar om. Vi talar om att konkret investera massor med pengar i ett insamlingssystem för matavfall, och då säger ni bara: Vi vill inte ha 50 procent, utan vi vill ha 70! Det vill jag också, men låt oss passera 50 innan vi kommer till 70. Vi har i alla fall en seriös plan. Vad har ni för någonting annat än löst prat?

Det är samma sak med cykling. Det är löst prat. Vi kommer senare i kväll att klubba en plan för hur vi ska göra som sedan också kompletteras med en cykelmiljard. Ni bara hänger på. Ni har tappat initiativet.

Anförande nr 107

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag vill egentligen bara bemöta vad du säger om att vi i oppositionen skulle säga att allting är illa eller dåligt. Det är precis motsatsen vi säger: Stockholm ligger så pass bra till och har så pass låga koldioxidutsläpp per capita just tack vare att vi har investerat i tunnelbana och i fjärrvärme under decennier, precis som Stellan sade. Vi har under decennier gjort bra saker som vi nu kan casha hem. Bakgrunden till det är att vi har kunnat göra saker blocköverskridande. På så vis har vi kunnat komma dithän. Du ska inte försöka polemisera i onödan.

Nu har vi här ett ärende som har genererat miljardinvesteringar. Staten har gått in med en summa, och med hävstång har det sedan genererat mängder med andra investeringar och en massa lärdomar. En massa investeringar har fått ned fossilbränsleberoendet i Sverige. Nu är detta slut, och det är som sagt synd. Det är synd att vi på nationell nivå inte har högre ambitioner. Det är tyvärr illa.

Sverige har speciella förutsättningar. Vi bör gå hårdare och fortare fram för att leda utvecklingen och för att bryta fossilbränsleberoendet. Stockholm har med sina speciella förutsättningar extra stora möjligheter. Vi har ett ansvar, och det måste vi

ta. Det är bra att Per Ankersjö plockar upp ett antal förslag som vi rödgröna har drivit sedan tidigare. Det är alldeles utmärkt.

Men vi kommer som sagt inte runt att vi har investeringsprogram som vi nu lägger till handlingarna som beskriver mångmiljardinvesteringar i det här landet. Nu är det alltså slut.

Anförande nr 108

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tänker avhålla mig från att hålla en debatt om nationell miljöpolitik här, Mikael. Det kan vi kanske göra lite grann på sidan om. Jag tycker att det är viktigare att i den här salen tala om vad vi gör i Stockholms stad. Som jag tidigare har redovisat gör vi mycket här. Jag kan hålla med om att projekten och bidragen ibland har lett till mycket gott i Stockholm. Det har satt i gång processer, vi har fått kunskap och sådana saker.

Men det viktigaste är väl ändå att vi använder de kunskaper vi får från de här projekten och även andra som vi själva gör till att göra business as usual av det som är ett kul projekt. Det tror jag är det allra viktigaste. Mitt exempel om biogasen illustrerar detta tydligt. De pengar vi talar om i ärendet har bland annat gått till biogasinvesteringar och försöksverksamheter. Nu gör vi business as usual av det: en stor investering och en stor plan för att samla in matavfall. Vi har tillsammans med marknadens aktörer jobbat för att hela tiden öka produktionen av biogas i Stockholmsregionen. Det är någonting som är otroligt viktigt när det handlar om omställningen till ett fossilfritt samhälle.

Anförande nr 109

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Att stimulera cykling, investera i cykeltrafik och cykelleder, öka biogasproduktion och öka matavfallsinsamling – där är vi eniga över blockgränserna. Däremot har vi ofta högre ambitioner när det kommer till slutändan än vad ni har.

Men för att hålla oss till ärendet: Tycker du inte att det är synd att det inte ligger ett investeringsprogram på bordet motsvarande det som nu avslutas? Tycker du inte att Göran Persson var bättre än Reinfeldt i det här fallet? Skulle du inte kunna ta med dig detta och säga till din partiledare att det fanns en hel del moderna saker att lära av en socialdemokratisk regering?

*§ 17 Ny miljöbilsdefinition och justerade miljöbils mål
Förslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden (utl. 2013:19)*

Anförande nr 110

K a t a r i n a L u h r (MP): Det finns flera olika typer av problem med den miljöbilsdefinition som Per Ankersjö tycker att vi ska anta här i dag. Som ni kanske har märkt vill vi i Miljöpartiet återremittera förslaget. Jag tänker därför ta upp tre av de problem som vi ser med den föreslagna nya definitionen.

Nummer ett är vikten på personbilarna. Enligt det nya förslaget får tyngre bilar släppa ut mer än lätta bilar per kilometer. Det gör att totalutsläppen får vara relativt höga om man har en stor och tung bil, men bilen får fortfarande kallas miljöbil. Vi tycker inte att en bensinbil som väger två ton och släpper ut 123 gram koldioxid per kilometer ska få kallas miljöbil och samsas med små lätta bilar som släpper ut under 80 gram per kilometer.

Nummer två handlar om att stadens gamla miljöbilar ska få kallas miljöbilar trots att de inte klarar den nya definitionen. Det kan tyckas vara ett litet problem. Men om man tittar närmare på det ser man att det medför lite olika saker. Anledningen till att vi skaffade en ny definition är att den gamla inte är tillräckligt bra. Målet måste vara att hela tiden förbättra stadens bilpark. Med detta förslag försvinner ett incitament för att byta ut bilar mot bättre – det syns ju inte i statistiken. Förslaget kan emellertid snygga till siffrorna när politiker ska berätta om Stockholms miljöbils satsningar med nya stränga krav där vi har uppnått 100 procent miljöbilar i staden. Detta kallar vi för green wash. Vi tycker att stadens andel miljöbilar ska visas klart och tydligt, med hjälp av den nya definitionen, och att vi därifrån ska klättra till att nå 100 procent.

Nummer tre gäller detta att dieselbilar godkänns som miljöbilar på Stockholms gator. Vi tycker att det är ett problem. Som de flesta av oss känner till har Stockholm problem med att uppnå miljöbils kvalitetsnormerna för luft. Det man mäter är främst partiklar och kväveoxider. Vi såg en förbättring av partikelhalter under 2012, men vi har fortfarande för höga halter kväveoxid i Stockholmsluften. Detta beror bland annat på att antalet dieselbilar ökar. Dieselbilarna är en anledning till att kväveoxiderna spökar i Stockholmsluften, då en dieselbil släpper ut över 300 procent mer kväveoxider än andra bensinbilar. Om vi vill klara miljöbils normerna för luft måste dessa bilar bli färre på våra gator. Därför är det märkligt att vi i vår miljöbilsdefinition inte gör ett försök att ta tag i detta problem.

Man undrar om man kan göra en egen miljöbilsdefinition för en stad. Vi har talat en hel del om Göteborg och Malmö. I Göteborg har man antagit sin egen miljöbilsdefinition. Där har man nämligen samma problem som i Stockholm när det gäller just kväveoxider. Vi tycker därför att Stockholms nya definition av miljöbilar bör anpassas till Stockholms egna miljöproblem.

Miljöpartiet yrkar därför på återremiss för att förslaget ska kunna skärpas på dessa punkter.

Anförande nr 111

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tänkte inte utnyttja min rätt att begära företräde eftersom jag ville veta hur oppositionen ämnade göra i ärendet. Nu

står det klart att oppositionen tänker minoritetsåterremittera detta. Det innebär att vi inte kan fatta beslutet om att skärpa Stockholms stads miljöbilsdefinition i dag, utan det får vänta några veckor till – vad nu det gör för bra för miljön. Det förstår jag inte riktigt. Jag tycker att det är synd att vi inte kan ta ärendet i dag. Men jag respekterar demokratis spelregler, och då blir det som det blir.

Jag kan bara säga att regeringen har antagit en skärpt miljöbilsdefinition. Det är dessutom en definition som fungerar på ett annat sätt än tidigare såtillvida att man redan när man antar den också har flaggat för att man successivt kommer att skärpa den ett par gånger fram till 2020. Man har flaggat för att man kommer att göra det 2016 och 2019.

Definitionen är en stor skärpning jämfört med den definition av miljöbilar som vi har i dag. Den innebär också att det kommer att bli en större kostnad för att köpa in de nya miljöbilarna. Det är en kostnad som vi – gärna, kan jag nästan säga – tar i staden därför att vi vill ligga i framkant. Däremot vill vi inte skrota de bilar som vi har köpt alldeles nyligen. De kommer förstås att vara kvar i stadens bilflotta till dess att leasingavtalen har gått ut, vilket brukar dröja i ungefär upp till tre år. Det är maxgränsen, och vissa går ut ganska snart. Detta är också miljöbilar, fast med den definition som rådde för några veckor sedan, det vill säga före årsskiftet. Vi har i princip 100 procent miljöbilar i Stockholm, och vår ambition är förstås att de hela tiden ska tillhöra den nya miljöbilsdefinitionen.

Det är som sagt tråkigt att vi inte kan avgöra ärendet i dag, men jag ser fram mot en debatt vid nästa fullmäktige. Jag tänker inte debattera den här saken två gånger.

Anförande nr 112

K a t a r i n a L u h r (MP): Hej Per! Jag tycker också att det är jättetråkigt att vi skjuter upp det här. Men det är ganska viktiga saker som vi tycker ska ingå här. Jag hoppas verkligen att ni tittar på detta, och jag tycker att det skulle vara ännu mer illa om vi inte ser någon förändring efter det att ärendet har återremitterats.

Anförande nr 113

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det du och Miljöpartiet föreslår är att Stockholms stad ska ha en egen definition som inte överensstämmer med den definition som gäller i nationen Sverige. Jag tror inte att det är riktigt bra. Det är en dålig signal till tillverkarna och även till alla som jobbar med miljöbilar. Det brukar eftersträvas att man ska ha så stor likhet som möjligt så att det kan bli en marknad. I Sverige slåss vi också gentemot andra länder. Vi ligger bra till i framkant, och vi får en starkare position om vi står enade i detta.

Jag kan återigen nämna att den definition som regeringen har föreslagit är en avsevärd skärpning. Skärpningen var till och med så avsevärd att det var ont om bilmodeller när året 2013 inleddes. Man har trott att det kan vara svårt att köpa denna typ av bil, men nu ramlar det på. Det tillverkas och säljs bilar som uppfyller kraven i definitionen. Det beror på att det finns ett tydligt direktiv om vad man vill ha för någonting. Om städerna har olika definitioner blir det svårare att tillverka sådana bilar.

Anförande nr 114

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Det finns absolut poänger med att ha gemensamma definitioner. Men om storstäder har speciella problem är det inget som hindrar att vi är ännu mer offensiva. Här har vi exempelvis att lära av Göteborg, som har plockat bort dieselbilar ur sin definition.

Du tycker att det är synd att vi inte avgör ärendet i kväll, och du frågar vad det är för poäng med att vänta i några veckor. Poängen är att du får ett par veckor på dig för att gå hem och grunna med de dina och komma tillbaka med ett bättre förslag.

Anförande nr 115

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag har stort förtroende för miljö- och hälsoskyddsnämnden, som har arbetat med frågan länge och lagt fram ett väl avvägt förslag till beslut i miljö- och hälsoskyddsnämnden där vi tog detta för några veckor sedan. Det är väl utrett. Möjligtvis finns det kommunikativa bakgrunder till att ni vill skjuta upp det hela, men jag tror inte att ni förväntar er något annat från de tjänstemän som har berett ärendet. De har gjort det väldigt bra.

Vi är offensiva i Stockholm, och det understryks av det faktum att vi vid förra fullmäktigesammanträdet antog en miljölastbilsdefinition som var just egen. Där hade vi inte med dieselbilar. Det beror på att staten inte har en miljölastbilsdefinition. Men staten har en miljöbilsdefinition. Att inte ansluta sig till den vore mycket märkligt och mycket dumt.

Anförande nr 116

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Som vi har talat om är begreppet miljöbilar en viktig fråga. Det är viktigt att definiera begreppet både för dem som utnyttjar bilarna och för dem som producerar dem. Det finns en motsättning här, som vi har hört, mellan behovet av lokala krav som i och för sig är alldeles befogat och av en nationell enhetlig definition så att olika parter vet vad man har att rätta sig efter. Det förra ger självfallet möjlighet till lokala anpassningar och det senare till en mer effektiv produktion av miljöbilar, i bästa fall. Vi har valt den senare linjen från Vänsterpartiets sida, men valet är inte självklart. Vi vill gå fortare fram än vad majoriteten vill. Vi tycker också att det ligger en del i det som har sagts från Miljöpartiets sida. Jag tycker att man ska fundera vidare över det här till nästa gång regeringen skärper definitionerna. Det kommer att behövas.

Stöd till Vänsterpartiets reservation i frågan!

Det mest intressanta är egentligen det som Miljöpartiet tar upp, nämligen Förbifarten och det sänkta målet. Med det sänkta målet för miljöbilar, som vi alla inser är realistiskt därför att det är så oerhört svårt att uppnå, erkänner majoriteten och därmed också Socialdemokraterna att försvaret för Förbifarten, som man har pläderat så länge för, inte håller. Man har nämligen sagt att den ökade bilism som Förbifarten skapar inte gör så mycket eftersom vi kör med miljöbilar, och då släpper vi i alla fall inte ut särskilt mycket klimatskadliga gaser och så vidare. Nu släpper man på det. Man inser att man hade fel. Man kommer inte att köra med miljöbilar på Förbifarten. Det blir väl en del, men alldeles otillräckligt. Det försvar man har haft för Förbifarten har på något sätt fallit här nu. Man erkänner att det kommer att bli betydligt större klimatgasutsläpp på grund av Förbifarten.

Man undrar vem som ska betala detta. Ska man uppnå målen är det ju andra som måste släppa ut ännu mycket mindre än de redan nu är tvungna att göra. Detta är en intressant fråga som vi väl får svar på så småningom, hoppas jag.

Anförande nr 117

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Fru ordförande! Jag börjar med att bemöta Stellan Hamrin. Det är så att bilar fortsatt kommer att ha en betydelsefull roll i ett glesbefolkat land som Sverige. Bilar och bilism kommer att vara en del av Stockholm under mycket lång tid framöver. Med detta sagt är det extra viktigt att vi har en vass miljöbilsdefinition som särskilt beaktar Stockholms situation med kväveoxider, partiklar etcetera. Det gör att vi borde vara mycket mer skeptiska till dieselbilar än vad det kanske finns skäl till på nationell basis.

Miljöförvaltningen har gjort ett utmärkt underlag, men man borde kunna borra lite ytterligare och ha politiska direktiv för att titta på Göteborgsexemplet så att vi kan få en ännu vassare miljöbilsdefinition och vara ännu hårdare när det gäller att få bort dieselbilarna från Stockholms gator.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till återremissen.

Anförande nr 118

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det var i och för sig roligt att höra Socialdemokraterna och Vänsterpartiet tala om sina meningsskiljaktigheter om Förbifart Stockholm. Jag tänker ändå göra någonting helt annat, nämligen yrka bifall till kommunstyrelsen, för det glömde jag tidigare.

Bifall till kommunstyrelsen!

§ 19 Markanvisning för bostäder, handel och kontor inom fastigheterna Åkeshov 1:1, Pundet 1, Vävnaden 1 och Linneduken 4 i Åkeslund och Riksby till JM AB
Inriktningsbeslut
Förslag från exploateringsnämnden (utl. 2013:21)

Anförande nr 119

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är roligt att stå här i dag och tala om Brommaplans utveckling. Detta är ett mycket spännande ärende. Dock kanske någon vän av ordning undrar varför vi talar om ett markanvisningsavtal i fullmäktige. Det brukar sällan hamna just här. Men det beror på att vi har en markanvisningspolicy som vi i detta ärende är tvungna att frångå till viss del eftersom det är ett extraordinärt ärende som innefattar i stort sett allt tänkbart svårt när man ska bygga på en plats som redan är bebyggd.

Här har vi ett antal saker som ska rivas. Här har vi fastigheter, infartsparkering, en bussdepå och så vidare som ska fortsätta i nyform. Det ska byggas om på nytt, och vi ska även få 850 bostäder i detta område. Det blir 18 000 kvadratmeter handel och lokaler och 8 000 kvadratmeter kontor. Detta är ett mycket komplicerat ärende att genomföra rent faktiskt. Men vi ska se till att det genomförs, och på så sätt behöver vi fatta beslut om ärendet i dag när det gäller markanvisningsavtalet.

Vi har haft en diskussion under resans gång om huruvida man kan se till att få ekonomi i projektet genom att byta ut bostadsrätterna mot hyresrätter. Det är inte möjligt. Vi kan inte i det här ärendet se till att byta ut de föreslagna bostadsrätterna till hyresrätter. Det innebär de facto att vi skulle få alla de investeringskostnader som här finns redovisade i ärendet. De hamnar då på Stockholms stad, vilket innebär att området i praktiken inte går att bebygga på det sätt vi har tänkt oss. Det kommer antagligen inte att gå att genomföra det över huvud taget ens om man går ned i exploateringsgrad. Därför är det viktigt att vi håller uppe exploateringen till den grad som nu är redovisat – de 850 bostäderna. Vi ska inte tumma på det.

Men när vi diskuterar möjligheten att få in fler hyresrätter i området ska vi också se till den mark som finns på andra sidan upp mot Åkeshov. Där har bland annat Stockholmshem, vill jag minnas, markanvisning för att bygga ett hundratal hyresrätter. Det kan säkert utvidgas ytterligare i området. Men i detta fall gäller det att ta ansvar för ekonomin för att se till att detta går att genomföra. Då duger det inte att göra som oppositionen och bara hänvisa till att vi behöver blanda upp upplåtelseformerna just här. Vi måste se till att detta går att genomföra. Det kommer att bli ett mycket stort tillskott inte bara för Brommaborna utan för Stockholm som helhet.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 120

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jag skulle vilja tacka de politiker som fattade beslut om att bygga Brommahöjden – det 16 våningar höga huset på Brommaplan. Det är det höghus som i dag gör att det är lätt att orientera sig i relation till Brommaplan när man vandrar runt till exempel i koloniområdet eller kommer med bussen från Solna. Brommahöjden syns från

många olika håll i Bromma. Huset vittnar om att man närmar sig någon form av centrum; man bor i en stad.

Vid årsskiftet 2006/2007 började man uppföra höghuset. Jag kunde följa uppbyggnaden hemifrån vardagsrumsfönstret när jag gick där och var föräldraledig. Nog var det en härlig känsla att se de första lamporna tändas i fönstren på höghuset något år senare! Framför allt vill jag tacka de politiker som fattade beslutet för att de vågade bygga något högre och tätare än de traditionella trevåningssmalhusen.

Brommahöjden smälter in och berikar. Det är ett modernt årsmärke. Det är en symbol för den täta, miljövänliga staden. Det beslutet banar väg för det beslut som vi ska fatta i dag. Tack vare markanvisningen kommer vi att kunna välkomna ytterligare 850 individer, par eller familjer till Stockholm och Bromma. Då Brommaplan står upprustad och klar blir det en knutpunkt värd namnet.

De 850 kommer att flytta in till en växande stadsdel. De kommer att bo tätt med några steg till tunnelbana och bussar utan att behöva fälla upp paraplyet. Om de vill ta en skidtur har de en kilometer till Judarns naturreservat. Om de vill ta ett dopp har de en kilometer åt andra hållet till Mälaren. Om de vill ta en joggningstur i lövskog finns Kyrksjölötens naturreservat någon kilometer därifrån. Om de vill spela brännboll, fiska eller sola är det en kilometer norrut till Lillsjöparken. För den som vill promenera lite mer ostört under granarnas sus ligger Grimsta naturreservat längre västerut – en cykeltur inom räckhåll. Den som vill rida har en kilometer till stallet. Vid Åkeshovs slott brukar Parkteatern bjuda på föreställningar. Det finns även ett arboretum där.

För Brommaborna i stort kommer satsningen att bli ett lyft. Brommaplan är skev och sned och i stort behov av upprustning. Visst kommer det att bli sju svåra år bland cementblandare och byggstängsel. Det kommer att krävas överseende och lite god vilja för att ta sig till, via och från Brommaplan. Det folk kan trösta sig med är att det kommer att bli fint när det är klart. Förebilden är Liljeholmen. Där verkar det vara fräscht att bo, och det är trevligt att besöka.

Det är positivt att det som i dag är parkeringshus ska byggas in i bussterminalen och bli en infartsparkering så att man slipper passera Brommaplan om man kommer från Ekeröhållet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 121

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Vänsterpartiet vill ha en blandad stad. Vi vill att man ska kunna bo i hyresrätt i hela Stockholm, så även här. Det är vårt mål. Men ni verkar motverka detta ännu en gång. Av 850 lägenheter föreslås noll hyresrätter – och detta i Bromma som redan ligger efter på denna punkt. 850 hyresrätter i det kommunala bostadsbolaget hade ökat mångfalden i området. Därför vill vi återremittera ärendet. Nu har jag inte texten med mig här, men jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Vi vill återremittera till förmån för att göra om det hela till ett kommunalt bolag. Vänsterpartiet vill också att vi ska utgå från att bygga billigt. Ställ krav på markanvisning! Sätt upp låga p-tal! Stimulera tomträttsavgälder!

Jag yrkar alltså bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 122

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag måste ändå säga, Sebastian, att vi har försökt vara tydliga i ärendet med att just detta ärende inte går att göra på det sätt som Vänsterpartiet föreslår. Då blir det ingenting av. Då blir det inget projekt. De ägarförhållanden som finns på platsen innebär dessutom att det inte bara är Stockholms stad som äger mark här. Det är JM också. Man kan inte bara bestämma sig för att ett kommunalt bostadsbolag ska gå in och bygga hyresrätter. Då får vi kostnaderna i Stockholms stad för alla de investeringar som vi annars kan få täckning för för att genomföra projektet. Då blir det inget projekt.

Är det inte bättre att Vänsterpartiet är med på att vi bygger ett antal hyresrätter på andra ställen – på andra sidan, i Åkeshov? Var med på de hyresrätter som vi ser till att markanvisa! Hälften av alla markanvisningar i Stockholm går till hyresrätter. Det är bara det att man måste få ekonomi i projektet. Annars är det inte seriöst.

Anförande nr 123

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Joakim! Vi är gärna med på att du bygger hyresrätter någon annan gång också. Men detta är ett stort område, och jag har svårt att tänka mig att man inte skulle kunna göra det här. Tänk om och gör rätt i stället! Eller lämna över bollen till oss efter valet!

Konsekvenserna av en enfaldens stad är också betydelsefulla. Vänsterpartiet vill blanda staden och bryta segregationen. Det är viktigt.

Anförande nr 124

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Som borgarrådet Larsson har sagt är det lite ovanligt att vi tar upp markanvisningsavtal i fullmäktige på detta vis. Men detta ärende har dessutom gått parallellt i stadsbyggnadsnämnden. Vi fick förmånen att få en föredragning senast om hur hela projektet har bearbetats och gjorts trevligt och intressant.

Precis som Joakim sade är förebilden Liljeholmen – ungefärligen. Men detta är bara första delen av att vi förändrar området. I det stora programarbete som pågår och som sträcker sig från reningsverket ända bort mot de närmaste delarna av Bromma flygfält inklusive Lillsjöområdet kan vi få tusentals bostäder. Bland annat har Stockholmshem starka intressen i att bygga ett antal hyresrätter efter Kvarnbacksvägen bort mot kvarnen och Ulvsundavägen invid Lillsjön.

Jag tycker också att det hade varit bra med fler hyresrätter i projektet. Jag måste säga att om det går att genomföra blir det väldigt bra när det är klart. Men jag inser också – eftersom jag har varit många gånger på platsen – att det tyvärr är fullkomligt svindyrt och jättesvårt att bygga här. Det är ingen höjdare om vi skulle behöva stänga av tunnelbanan några längre tider. Bussarna ut till Mälaröarna måste fortsätta att fungera. Biltrafiken som går här måste också funka samtidigt.

En viktig del som vi hade uppe i stadsbyggnadsnämnden är trafiklösningen Brommaplan–Ulvsundaplan–Alvik. Jag vill skynda på trafikkontoret så att lösningarna för sträckan kommer fram snabbare. Det kommer att behövas när man för någon tid ska renovera gröna linjen igen. Då måste bussarna komma fram på ett bra sätt efter sträckan.

Jag såg en insändare i DN där någon för 50 år sedan skrev att det borde finnas en planskild korsning på Brommaplan. Om det är lösningen eller ej vet jag inte. Men kom igen, trafikkontoret! Vi måste få en lösning på trafiken i detta stråk.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 125

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vill börja med att säga att vi bifaller kommunstyrelsens förslag. Vi tycker att det är bra att det byggs bostäder vid Brommaplan. Vi vill bygga, och ni vill bygga. Det är jättebra att vi är överens om detta. Det är lite symboliskt, det här med Brommaplan. Jag ska inte tala om Brommaplanen, utan om planen.

Som Björn Ljung sade har vi haft detta uppe i stadsbyggnadsnämnden. Jag missade tyvärr dragningen. När projektet går vidare är det viktigt att det inte blir för kompakt. Liljeholmen är ett sådant ställe där man har kombinerat tunnelbanan, bussarna och bostäderna på ett sätt som är bra på ett vis. Men det är en ganska kompakt bebyggelse; det är ganska hårt på platsen. Vi hoppas verkligen att John Mattson, JM, som kommer att driva detta i det fortsatta arbetet verkligen gör det bättre. Det var lite oklart hur man skulle tolka de förslag som fanns i stadsbyggnadsnämnden. Det är klart att det kommer fram mer senare, i bygglovsskedet.

Det kommer att bli tätt, och det kommer att bli mycket. Vi måste se till att förhållandena för dem som bor där blir drägliga. Jag räknar med att det blir så. Vi kommer väl tillsammans att ta fram ett bra förslag för detta.

Trafiken är intressant, vilket Björn också tog upp. Vi har fly-over-varianten, det vill säga en bro vid Brommaplan–Drottningholmsvägen–Bergslagsvägen, som togs upp dök upp i en rapport som trafikkontoret har tagit fram och som Ulla Hamilton inte ville kännas vid. Den är intressant därför att trafiklösningarna här är jätteviktiga. Det enda rapporten egentligen sade var att Förbifarten inte kommer att minska trafiken där, och när vi bygger den kommer vi att ha problem. Det är detta som är problemet med denna politik; vi måste se till att inte öka biltrafiken. Brommaplan är ett jättebra ställe på så vis att det finns kollektivtrafik och att folk kan transportera sig på det sättet. Men det kommer att komma en massa andra bilar, så vi måste se till att alla andra har möjlighet att transportera sig på ett annat sätt än med bilen.

Det är viktigt att vi går vidare med detta i ärendet och verkligen betraktar och tittar på lösningarna. När det gäller fly-over-varianten och en bro som ska gå över det hela kan ni börja fundera på hur bullernivåerna kommer att bli när den går där på höjden och för de hus som finns runt omkring. Det är andra lösningar som måste till.

Vi tycker att det är ett bra förslag att man nu bygger vid Brommaplan. Som jag sade inledningsvis bifaller vi förslaget.

Anförande nr 126

Helen Törnqvist (C): Det är intressant att se Miljöpartiets kovändning i frågan eftersom ni har reserverat er i exploateringsnämnden. Där förstår man inte er kluvenhet. Ni säger att barnen ska ha en grönyta att leka på just på Brommaplan. Å andra sidan ska de inte få bo i denna dåliga miljö. Jag förstår verkligen inte er markering, men jag välkomnar att ni har förändrat er ståndpunkt.

Det är klart att vi ska bygga tätt. Det är klart att det ska vara tätt i kollektivtrafknära lägen. Det är då människor i större utsträckning tar kollektivtrafiken. Det är ju det vi önskar att se. Det är självklart att detta ärende precis som alla andra kommer att bli drägligt för alla. Du ska komma ihåg att Bromma har störst antal kvadratmeter grönyta per invånare. Det är någonting som ni ifrågasätter i er reservation i kommunstyrelsen. Det blir bra med fler skattebetalare som bidrar till kvaliteten av grönytan.

Anförande nr 127

Borgarrådet Helldén (MP): Vi motsätter oss inte planen. Vi kan se saker ur olika perspektiv, och vi har valt att inte motsätta oss detta. Vi tycker att det är bra att vi bygger här. Vi måste i den fortsatta planprocessen se till att det blir en bra och dräglig miljö, för det finns en del problem. Jag vidhåller och står fast vid att det finns problem, men vi tycker också att det ska byggas här. Det är ett bra ställe ur kollektivtrafiksynpunkt. Det blir riktigt bra om vi ser till att inte biltrafiken kommer att öka, vilket det gör med er politik. Det är sorgligt.

Jag vill kommentera ännu en sak. Det är intressant att Helen tar upp Brommahöjds-huset, som är högt. Jag var där häromdagen. Jag tycker att det är ett jätteintressant hus på höjden. Men Centerpartiet har en förmåga att i andra sammanhang inte vilja ha höga hus, för de prioriterar andra saker – till exempel flyget till Bromma.

Anförande nr 128

Erik Slottner (KD): Fru ordförande! Det finns nog inga större meningsskiljaktigheter. Man måste ändå ta de strån som finns för att få en debatt.

När Daniel Helldén uttrycker vad jag uppfattade som en ganska stor oro över att det blir tätt och mycket – som han uttryckte det – säger jag att det är precis så som människor vill bo. Vi vet att köerna är som längst för en hyresrätt och priserna som högst för en bostadsrätt i den täta staden, där det är tätt och mycket hus med levande bottenvåningar och människor. Detta är ett område där det finns många grönområden runt omkring. Det blir dessutom, som jag ser det, ett bra nytillskott i Bromma. Det finns mycket villabebyggelse och många trevåningshus i park i Bromma. Detta blir ett nytillskott i Bromma av något som de saknar mycket i dag – en tät kvartersstruktur där det blir just tätt och mycket, som du säger. Det är välkommet i denna del, tycker jag.

Anförande nr 129

Borgarrådet Helldén (MP): Vi välkomnar också de 850 bostäderna. Det ska byggas där. Min poäng är att om man gör detta fel kan det bli för tungt. Det var det som vi fick se i de handlingar som vi hade till stadsbyggnadsnämnden. Det var ganska hårda och tunga hus. Det fanns också bilder på lite finare hus, som gav mer och som anpassades bättre till miljön. Men det var svårt att veta vad som egentligen gällde. Vi vet att till exempel John Mattson, som är en av de stora byggarna, ibland

kör med sina typhus. Då får vi en otroligt tråkig stad. Ska vi bygga mycket och tätt så ska vi bygga bra.

Anförande nr 130

E m i l i a B j u g g r e n (S): Vi socialdemokrater har yrkat bifall till kommunstyrelsens förslag. Vi välkomnar också att man bygger nya bostäder vid Brommaplan. Jag vill ändå understryka det som Sebastian Wiklund från Vänsterpartiet talade om, nämligen att man inte planerar för hyresrätter. Vi vet att handelskammaren har sagt att det saknas ungefär 90 000 hyresrätter i vår region.

Joakim Larsson svarade tidigare i dag min partikamrat Emma Lindqvist att det är orimligt med den långa bostadskö man har, och han talade sig varm för att majoriteten bygger ett blandat bestånd. Men det är inte det vi ser. Under de senaste två åren har vi i stället sett en total minskning av hyresbeståndet. Mellan 2000 och 2010 minskade antalet hyresrätter i Stockholm totalt sett på grund av att man helt enkelt säljer ut fler hyresrätter än man bygger eller markanvisar för.

Förutom att det är ett problem för Stockholms tillväxt att det inte finns hyresrätter att efterfråga om man vill komma hit och jobba eller plugga har vi en enorm bostadssegregation i den här staden. Jag har hittills inte hört – vilket gläder mig eftersom det tyder på sunt förnuft – någon från det borgerliga blocket som talar sig varm för en segregerad stad i denna talarstol. Men ändå ser vi hela tiden en politik som leder till ökad segregation.

Här hade man chansen att i en stadsdel som är segregerad – detta är den stadsdel i Stockholm som har fjärde högst inkomst och femte lägst andel allmännyttan eller något sådant – att försöka motverka segregationen något. Man hade chansen att försöka se till att det kom in några fler hyresrätter och se till att det finns en möjlighet även för dem som inte har de allra högsta inkomsterna att efterfråga lägenheter även i Bromma. Men återigen ser vi att man i stället för en politik som ytterligare styrker den bostadssegregation vi har och ökar segregationen i Stockholm. Det är beklagligt. Det är bättre med bostadsrätter och bostäder än inget byggande alls. Men det är beklagligt att majoriteten inte anstränger sig lite till för att se till att vi faktiskt får till ett blandat bestånd i hela vår stad.

Anförande nr 131

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Emilia Bjuggren – om vi ska försöka hålla oss till det som är dagens ämne, nämligen 850 bostäder vid Brommaplan vill jag fråga dig hur du skulle göra för att göra detta ärende möjligt med det du beskriver. Man får inte ekonomi i projektet om man upplåter detta med hyresrätt. Varför har ni inte reserverat er över huvud taget under resans gång om det är så att ni vill ha hyresrätter i projektet? Jo, därför att någon av er tydligen har räknat ut att det inte går att få ihop just detta projekt med hyresrätter. Det går inte att få ekonomi i det, och det går inte att göra de investeringar som krävs – vare sig överdäckningar eller den typ av investeringar som behöver göras i anslutning till tunnelbanan. Det går inte att få ihop projektet. Hur ska du då göra? Är det inte bättre att ni yrkar bifall till de hyresrätter som vi bygger på andra sidan, till exempel i Åkeshov?

Anförande nr 132

E m i l i a B j u g g r e n (S): Som Joakim Larsson sade har vi inte reserverat oss mot beslutet att bygga bostäder eftersom vi ser en enorm bostadsbrist i den här staden. Vi menar att vartenda nybygge behövs för att Stockholm ska ha en chans att behålla den tillväxtpotential som finns i staden. Det jag beklagar mig över är att Moderaterna och deras vänpartier låter en ökande bostadssegregation fortsätta att öka. Det var min kommentar, och det var det vi hade skrivit vårt särskilda uttalande om. Men absolut – hellre bostäder än inga bostäder!

Anförande nr 133

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Centerpartiet vill absolut se både hyresrätter och bostadsrätter. När det gäller detta stadsdelsområde, Åkeslund, finns det 55 procent bostadsrätter och 45 procent hyresrätter. Av hyresrätterna har allmännyttan var femte.

Men staden är inte färdigbyggd. I och med detta ärende är inte Brommaplan färdigbyggd. Det finns mer mark i Bromma. Låt oss inventera den! Låt oss titta på vilka skruttmarker som finns. Jag tänker på grönytor bortåt Ekerö där det finns gräsplaner. Man kanske kan gräva ned kraftledningar så att det kommer till mer mark att bygga på. Självfallet ska vi verka för att det är både hyresrätter och bostadsrätter som byggs. Men nu har vi det här ärendet framför oss, och vi bifaller det. Det blir bostadsrätter – 850 sådana – och dessa invånare välkomnas.

Anförande nr 134

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag hör återigen detta: Vi vill bygga hyresrätter! Men det byggs inga hyresrätter. Ett exempel är att under 2010 minskade antalet hyresrätter i Stockholm med 8 000. Nu bygger man i detta ärende exakt noll hyresrätter. Det är mycket snack, men som vanligt noll verkstad!

Anförande nr 135

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker också att vi ska bygga fler hyresrätter. Men här tycks vi vara överens, alla partier, om att det inte funkar. Som jag sade i mitt inlägg skulle jag gärna se att vi byggde hyresrätter här också. Men om man vill att människor som har rimliga inkomster ska kunna bo här, som man har talat om, blir det i alla fall ett jätteproblem. Om vi skulle bygga hyresrätter här skulle hyrorna bli jättehöga.

Det är bekymmer med sådana här områden, där det är dyrt att bygga. Om man ska bygga hyresrätter blir också hyrorna jättehöga. Du representerar ett klokt parti i dessa sammanhang; Socialdemokraterna brukar inte vilja att man ska subventionera och att bostadsbolagen ska gå back när man bygger hyresrätter. Det går inte att bygga billiga hyresrätter i ett sådant här knepigt läge.

Anförande nr 136

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag önskar verkligen att det var så som det låter på dig, Björn Ljung – att den enda anledningen till att vi har för höga hyror för att människor med lägre inkomster ska kunna flytta in i lägenheterna är att själva marken är för knepig att bygga på. Sanningen är att du och dina styrande borgerliga partier har sett till att sådant som läget, till exempel, kommer in i hyran. Ni har sett till att våra bostadsbolag höjer hyrorna även när man ekonomiskt inte behöver det.

Det är alltså inte bara de aktuella projekten som avgör om människor med lägre inkomster har råd att flytta in i våra hyresrätter. Vi har ett generellt problem: När man bygger hyresrätter på någorlunda centrala adresser i den här staden blir hyrorna för höga.

Hyresrätterna i sig själva löser absolut inte problemet med bostadssegregation. Man måste också jobba med att bygga hyresrätter som människor har råd att efterfråga.

Återigen kan jag bara beklaga att det inte blir några hyresrätter vid Brommaplan.

*§ 20 AB Stockholmsshems nyproduktion av bostäder i kvarteret N15 inom detaljplan Norra 2, Östermalm, Norra Djurgårdsstaden
Inriktningsbeslut (utl. 2013:22)*

Anförande nr 137

M a r i a H a n n ä s (V): Herr ordförande, fullmäktige och medborgare! Vi i Vänsterpartiet älskar hyresrätter – det har ni hört förut. Vi tycker att det är spännande att bygga i Norra Djurgårdsstaden. Vi älskar Stockholmshem – i alla fall gör jag det, jag som sitter i Stockholmsshems styrelse. Vi älskar att bygga på redan hårdgjord mark, speciellt när det går till hyresrätter. Detta är ett jättebra förslag.

Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 138

B j ö r n L j u n g (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill bara framhålla ett par ytterligare saker i ärendet. Det handlar om energikraven som är på max 55 – det kanske går att pressa ytterligare. Vi tar ett samhällsansvar i och med att vi bygger 154 bostäder och en del ytterligare lokaler samt en rejäl livsmedelsbutik. Då behöver man inte fara så långt för att handla.

Jackie Nylander! Här får vi också 6 ytterligare lägenheter som har ett särskilt ändamål – för människor som har det lite knepigare på bostadsmarknaden. Det kan vara funktionshindrade personer och liknande. Vi hade en diskussion för några år sedan, och vi försöker ihärdigt att infria det som vi talade om här i talarstolen. Vi måste ta ansvar för att bygga bostäder också åt dem som inte kan efterfråga från det reguljära beståndet.

Detta visar att vi i det här området kommer att kunna bygga hyresrätter. Det låter konstigt att säga det, men precis som jag sade alldeles nyss här i talarstolen kommer hyrorna att bli väldigt höga. Det har inte att göra med att man gärna vill det, utan det är helt enkelt dyrt att bygga också på den här marken. Det är tidigare hårdgjord mark, som Maria Hannäs sade, men det är också mark som har använts för industriändamål. Det är mark där man måste ta särskild hänsyn när man börjar bygga. Av det skälet och när det gäller övriga goda saker vi har fattat beslut om här i fullmäktige – miljöprioritering och annat i Norra Djurgårdsstaden – kommer vi att få fina hyresrätter men med mycket hög hyra.

Därmed vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 139

J a c k i e N y l a n d e r (V): Tack Björn! Det var en glädjande nyhet. Detta gläder mig, och jag vill tacka dig för det. Det var bra.

Anförande nr 140

B j ö r n L j u n g (FP): Tack för det!

Anförande nr 141

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag ska inte förlänga detta med annat än att jag lite grann tänkte kommentera det som Miljöpartiet har anfört i sin reservation. Jag såg i och för sig att Miljöpartiet var på väg upp mot talarstolen här.

Det tillskott vi har här av 150 lägenheter och servicelokaler är bra för området. Men jag vill säga att man får lyfta ut varje projekt enskilt och titta på vad som har hänt i de olika etapper som har varit. Jag var själv i höstas – och detta är en signal till Miljöpartiet som talar om studentlägenheter – ute på ett ganska stort spadtag och igångsättande av många studentlägenheter i området. Det kommer, som är väl känt, också att bli en studentbåt som markanvisades för några veckor sedan. Den kommer av allt att döma att ligga i Frihamnen. Det är ett ärende som omfattar 850 studentlägenheter. Vi gör vår läxa för att vi ska få fram de olika typer av bostäder som behövs i stadens utvecklingsområden.

I just Norra Djurgårdsstaden har vi ett mål på i storleksordningen 6 000 bostäder, vilket innebär att vi i praktiken kommer att ha en stadsdel med mellan 10 000 och 15 000, och kanske ännu fler, invånare som behöver ha en stadsdel som har olika typer av boendeformer.

Herr ordförande! Dagens ärende blir ett bra tillskott i den högt rankade miljöklassningen också på de bostäder som byggs i området.

Anförande nr 142

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Norra Djurgårdsstaden är från denna etapp, etapp 2, ett miljöprofilområde. Etapp 1 var tyvärr inte det, för då hade man inte hunnit med det. Tanken är att vi ska prova ny teknik här. Vi ska prova spjutspetsteknik för att verkligen få fram ett nytänkande även där. Det kan jag sakna lite grann. Här har vi Stockholms hem, som skulle kunna ha en chans att prova massor med ny och spännande teknik på alla möjliga sätt. Men det nämns inget av detta, inte ens det mest traditionella som solceller, solpaneler eller vindsnurror. Inget av det här ser vi, och detta är ändå stadens eget. Jag kan tycka att det är lite tråkigt.

Dessutom ser jag ingenstans cykelparkering eller cykelgarage. Bilgarage nämns, men jag kan inte utläsa att det finns något för cyklar. Det tycker jag också är väldigt tråkigt, särskilt med tanke på det ärende som kommer sedan med cykelplanen. Detta ska ju integreras. Jag tycker att det borde vara en självklarhet i ett område med en sådan låg bilnorm.

Jag tycker att det är jättepositivt att man har med affärslokaler. Det handlar särskilt om den fastighet som ligger på ett av de huvudstråk som kommer att bli här. Men om man ska få in lite grönt tänkande kunde man till exempel ha en cykelverkstad. Det har efterfrågats av dem som har flyttat in nu. Jag var på ett möte i går och mötte de nyinflyttade. De undrar vad som komma skall.

Drömmen är att man möjliggör fler småbutiker. Affärsbutikerna ligger på mellan 70 och 160 kvadratmeter. Man kanske skulle ha kunna ha dem lite mindre så att man hade fått in fler utövare. Det är lite för sent nu, men framöver kan man tänka sig att man kanske kombinerar boende och lokal – lite som man hade det förr i världen. Dessutom hoppas vi såklart att livsmedelsbutiken också hamnar i miljötänkandet och att det är en aktör som verkligen tänker på det viset.

20 procent av lägenheterna bör vara ett rum och kök. Det handlar dels om närheten till universitetet, dels om alla äldre. Det finns många gamla som inte har råd att bo

kvar i en tvåa, trea, fyra eller femma när maken eller make dör. De har också behov av små lägenheter. Smålägenheter är klimatsmarta.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 143

Björn Ljung (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är intressant, spännande och ambitiöst – allt det som du räknar upp och som Stockholmshem i det här fallet, eller något annat bostadsföretag, egentligen borde ha gjort här. Bekymret är lite grann att då blir det ännu dyrare. Nu har vi tagit ett samhällsansvar i och med att vi ska fixa livsmedelsbutikerna och lägenheter för dem som har svårt att efterfråga på den vanliga, reguljära bostadsmarknaden. Detta är jag mycket stolt över. Om man ska lägga på ännu mer, som mindre lokaler, blir svårigheten ännu större för att få projekten lönsamma. Då skjuter hyrorna ytterligare i höjden.

Du nämnde bokaler, det vill säga bostäder och lokaler ihop. När jag var ordförande i Familjebostäder återlanserades det i Stockholm – i Hammarby Sjöstad...

Anförande nr 144

Maria Antonsson (MP): Det var synd att du inte hann tala färdigt. Jag tror absolut inte att det behöver fördyra att man har fler små lokaler. Kvadratmeterhyran brukar ofta jämnas ut sig på så vis att man får in fler.

Dessutom tror jag att om man vill göra ett miljöprofilsområde och göra det seriöst så kostar det lite extra – också för att ta fram ny teknik. Vissa delar är jättedyra. Jag tycker att det till och med borde finnas en fond från stadens sida för de andra byggherrar som kanske inte vågar prova den nya teknik som man annars skulle kunna få fram.

§ 21 Överföring av Kulturhusets verksamhet i gemensam organisation inom Stockholms Stadsteater AB

Genomförandebeslut (utl. 2013:23)

Anförande nr 145

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): I denna sal borde vi ofta fråga oss var Stockholm är som mest Stockholm. För mig är svaret givet: Stockholm är som mest Stockholm på Sergels torg. Sergels torg är Sveriges viktigaste plats. Det är den mest urbana miljö vi har i Stockholm. Där möts kulturen, där möts kommersen, där möts samhällsklimatet och där möts medborgarna. Jag hör att ni muttrar i salen, men för mig är det så.

När Kulturhuset byggdes var det i en vision av något slags kulturell revolution. Nu står vi inför en kulturell explosion när två av våra allra finaste kulturverksamheter, Stockholms Stadsteater med 380 000 besökare och Kulturhuset med 1,8 miljoner besök per år, ska gå ihop och bilda en gemensam enhet. Många som jag har talat med sedan beslutet kom i budgeten har sagt: Varför har inte detta gjorts förut? Det kan man verkligen fråga sig. De flesta medborgare som kommer in i Kulturhuset och i Stadsteatern tror att de är inne i samma institution, för de flesta vet att pengarna kommer från samma håll.

Ett samgående av Kulturhuset och Stadsteatern ger inte bara två otroligt muskulösa och kulturellt visionära institutioner en gemensam bas att stå på. Den är också en viktig del av den Cityvision som vi i fullmäktige i stor enighet antog för några månader sedan, där kulturen är en viktig del av att skapa en miljö i Stockholms innerstad som är inbjudande för många. Att Kulturhuset och Stadsteatern tar en ökad plats i det offentliga rummet vid Sergels torg är en naturlig del av detta program.

Samgåendet av Kulturhuset och Stadsteatern bygger på en bild av att förändring ofta är någonting positivt. Förändringar kan skapa nya möten, nya idéer och nya besökare. I en så stor organisation som vi nu föreslår kan man också göra en disposition av verksamheten så att publiken får större möjlighet att möta den. Man kan komma åt fler ytor, och man kan bedriva ett mycket mer konstartsövergripande arbete där man verkligen strategiskt kan arbeta med hur konst- och kulturlivet ska få en ökad plats inne i Stockholms innerstad.

Föreställ er den möjlighet ett samgående innebär för alla de nya konstnärer – och de är många i Stockholm – som är extremt framgångsrika också internationellt! Tänk vilken möjlighet det innebär för dem att arbeta genreöverskridande och möta andra konstformer, vilket vi i dag inte riktigt har förmått!

Med detta steg tar Kulturhuset och Stockholms Stadsteater steget in i att bli en internationell institution. Det är något som vi ska vara stolta över. Ibland säger man att det inte är bra att det hela går in i en bolagsform. Då vill jag påminna om att kommunala bolag enligt lag har samma regler som kommunala förvaltningar. Det har inte statliga bolag, och det kan man ha många åsikter om. Men i det offentliga är det samma sak och samma öppenhet.

Man har oroat sig över den nya chefens arbetsbelastning eftersom han får så mycket att bestämma om. Men de flesta chefer inom våra olika verksamheter blir för det

mesta bara glada när de får nya ansvarsområden. Jag har aldrig hört någon säga: Jag vill inte ha ett nytt bibliotek, för det orkar jag inte ta hand om! Jag har bara hört motsatsen.

Till Miljöpartiet vill jag särskilt säga att jag vill att ni studerar protokoll från Stockholms stadsteater. Er främsta företrädare i frågorna, nämligen den som sitter i Stadsteatern röstade för detta och sade: Detta är en spännande möjlighet där möjligheterna avväger – jag röstar ja!

Myten om fågel Fenix innebar att fågel Fenix brände upp sig och gick till aska för att träda upp i en ny, förnygrad gestalt varje gång han blev äldre. Kulturhuset Stockholms Stadsteater kommer den 1 juni att träda upp som fågel Fenix och inte resa sig ur askan, men väl ur betongen, som en bild av stockholmarnas längtan och behov av att förstå varandra och sig själva. Detta kommer Kulturhuset Stockholms stadsteater att motsvara mycket väl. Vi håller på att bygga en världsinstitution.

Anförande nr 146

Mats Berglund (MP): Först vill jag bara säga att jag tryckte på talarknappen när du sade det där om City. Själv tycker jag att Stockholm är Stockholm i hela Stockholm och inte bara i City. Det finns en risk att vi bara fokuserar på City här. Hur ska Kulturhuset nå ut till hela Stockholm? Det undrar jag.

Jag vill bemöta det du sade om våra representanter i teaterstyrelsen. Om man sitter i en bolagsstyrelse har man ett litet annorlunda uppdrag än om man sitter i en nämnd. Man lyder under aktiebolagslagen och ska ta hänsyn till vad man tror är bäst för det egna bolaget och inte vad man tror är bäst för Stockholm eller för Kulturhuset. Våra representanter ventilerade en viss oro för vad som händer med Kulturhuset. Den risken är inte alls nämnd i underlaget.

Jag undrar: Finns det en risk för vad som kan hända med Kulturhuset? Och varför har ni inte utrett det? Varför har ni inte bilagt någon riskanalys eller någon utredning över huvud taget om de här frågorna?

Anförande nr 147

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Frågan har utretts precis som alla andra frågor – genom ett beslut i fullmäktige som sedan har undersökts av Stadsledningskontoret. Det är inget konstigt med det.

Mats Berglunds replik är oerhört symtomatisk. Miljöpartiet klarar inte av urbana miljöer. Jag försöker definiera detta. För mig som inflyttad stockholmare manifesteras den urbana miljön och storstaden vid Sergels Torg. Sedan finns det mycket annat i Stockholm också, men den urbana miljön finns där. Den är bra, jag bejakar det och jag tycker att det är positivt som *en* del av Stockholm.

Anförande nr 148

Torun Boucher (V): Ordförande! Tyvärr är inte Ann Mari Engel här i dag. Hon hade naturligtvis kunnat säga betydligt klokare saker än jag, för hon är betydligt mer insatt i frågan. Jag har läst ärendet med mina i och för sig okunniga men alltmer förvånade ögon, om jag ska vara helt ärlig. Några frågor har dykt upp.

En fråga är av ganska banal art: Varför är det så bråttom? Är det verkligen en ko på isen? Vad skulle hända om vi inte blir klara senast den 1 juli 2012? Skulle det hända någonting över huvud taget? Har vi så här bråttom?

Man kan ju säga: Javisst, varför inte? Men den andra frågan är: Varför är ärendet så kort? Det är på 23 sidor. Jag känner att detta ändå är en ganska stor förändring i Stockholms stads eget kulturutbud. Det är en ganska stor och genomgripande förändring, men ärendet är alltså bara 23 sidor kort. Man kan jämföra det med cykelplanen som är på 250 sidor eller något sådant.

Jag sade till Ann Mari Engel: Visst, det är inga problem. Jag läser in mig på ärendet! Men problemet uppenbarade sig när jag sedan märkte att det inte fanns någonting att läsa in sig på. Det finns ingen utredning, ingen konsekvensanalys, ingen remissomgång, inga åsikter från andra och i princip inte någonting. Det finns bara lite beskrivningar av vad Kulturhuset och Stadsteatern består av i dag.

En tredje sak som är svår att förstå och som har med detta andra att göra är vad som ska hända med biblioteket. Just det berörs i en enda mening. Jag blev inte särskilt mycket klokare av den. Jag undrar fortfarande om biblioteket ska outsourcas och avknoppas från stadsbiblioteket.

Sammantaget tycker jag att allt detta var luddigt. Jag känner mig trygg med att jag är vänsterpartist eftersom Vänsterpartiet har lagt in en reservation mot förslaget i kommunstyrelsen. Jag tycker att det finns anledning att ta ett lite större grepp, ta det lite lugnare och över huvud taget ha lite mer på fötterna innan man går in i denna stora omvandling.

Jag yrkar alltså bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 149

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Torun! Du kan nog känna dig helt trygg. Vänsterpartiet säger alltid nej. Det är en ganska säker position att ha, kan man säga. Den är inte så våghalsig.

Varför behöver detta genomföras den 1 juli? Därför att det inte finns något skäl att vänta. Det är inga konstigheter. Detta är två bra institutioner. De är kraftfulla, och de har jätteduktiga medarbetare som klarar av att gå ihop på ett alldeles utmärkt sätt. Det behöver inte ta längre tid. Det sker en juridisk process. Man tittar på hur det ska ske rent praktiskt. Men det finns inga skäl att vänta längre.

Du talade också om att ärendet är kort. Det är en kritik som jag med lätthet kan ta. Våra tjänstemän i Stockholms stad är mycket duktiga på att skriva. De brukar skriva långa ärenden. Men ibland kanske det inte behövs så långa ärenden. Detta är ett väl genomtänkt, väl genomarbetat och färdigt ärende. Det är bara att fatta beslut om det, och 80 procent av denna sal inser att det är så.

Anförande nr 150

T o r u n B o u c h e r (V): Jag är en ganska positiv typ som säger ja till nästan allting. Men som politiker gillar jag att ha lite på fötter. Jag gillar att se olika människors åsikter. Det hade varit jättekul att höra vad personalen sade eller vad

Kulturhuset har sagt. Det är roligt att se lite olika synpunkter, men det rymdes inte i detta korta ärende. Det tycker jag var tråkigt.

Anförande nr 151

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Herr ordförande! Jag tror att det är viktigt i alla politiska frågor, men kanske framför allt i denna typ, att se saker och ting från medborgarnas perspektiv och inte enbart från politikernas. Jag tror att politiker ibland bryr sig mer om organisationsformer än innehåll. Det gör inte medborgarna.

Medborgarna bryr sig om innehållet i verksamheten. De bryr sig mer om vad som levereras än vem som levererar det. Trots det tycker jag att politiken alltför ofta hamnar i en diskussion om yta snarare än innehåll. Ofta gäller det huruvida verksamheter ska drivas kommunalt eller enskilt. Diskussionen fastnar där i stället för att man fokuserar på kvalitet och kvalitetsindikatorer.

I detta ärende ska inte vi som politiker gå in och detaljstyra vilka typer av kulturutställningar som ska finnas eller genomföras. Men vi har ett uppdrag i att skapa så goda förutsättningar som möjligt dels för att våra skattepengar används så effektivt som möjligt, dels för att få en organisation som möjliggör samarbete och vidareutveckling av verksamhet i Kulturhuset Stadsteatern.

Det finns fler anledningar till att så många är positiva till ett samgående mellan Stadsteatern och Kulturhuset till ett gemensamt bolag. Det handlar inte enbart om att man finns i samma byggnad. Men som Madeleine var inne på är det många som är positiva till detta. Förutom 80 procent av oss i den här salen gäller det Stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB med flera.

Jag tror att det delvis handlar om att man får gemensamma resurser. Man får en gemensam ekonomi att utveckla verksamheten för som inte finns i dag. Det är det ena. Det andra är att i och med att man är i samma byggnad tror jag att det möjliggörs en förutsättning att utnyttja lokaler bättre. Man kan bättre ta till vara de ytor som finns mitt i centrala Stockholm, och det tror jag inte att man ska underskatta.

Den tredje anledningen är att det kommer att skapas förutsättningar för att integrera konstarter mer än i dag.

Det finns ytterligare faktorer som jag också tycker talar för en gemensam organisation. Kulturhuset och Stadsteatern har verksamheter med stor publik. Man hade 2011 runt tre miljoner besökare. Både Kulturhuset och Stadsteatern står inför utmaningar nu i framtiden. Hur ska man klara framtida kostnadsökningar samtidigt som man bibehåller ett rikt kulturliv? Jag tror att det är en fördel om man i så fall ingår i samma organisation. Eftersom verksamheterna ligger i samma byggnad har man redan i dag ett samarbete. Besökare till teatern brukar i sin tur även besöka andra delar av Kulturhuset. Sammanfattningsvis är detta logiskt och bra för kulturlivet i Stockholm.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 152

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag håller med dig om att man ska fokusera på verksamheten och hur den bedrivs så att vi får en kvalitet i den. Man ska inte fokusera på organisation. Men hur mycket verksamhet är det i detta ärende? Det är ingenting. Det handlar just om organisation. Det är ni som fokuserar på organisation. Det är ni som vill ändra organisationen. Ni skriver att genom att ändra organisationen kommer verksamheten att bli bättre. Hur då? Det har ni inte förklarat. Varför skulle den bli bättre? Det har ni inte förklarat. Ni har inte förklarat hur den skulle kunna bli bättre. Ni har inte alls förklarat vad det är som blir bättre över huvud taget.

Varför måste man bolagisera Kulturhuset för att göra verksamheten bättre? Vad är det i Kulturhusets verksamhet i dag som inte fungerar genom att det ligger under en nämnd och inte i ett bolag? Det får du gärna förklara för mig, för det står nämligen inte i ärendet. Vi hade gärna sett det. Jag tycker inte att detta är ett färdigt ärende från ett kulturborgarråd. Det är ett ofärdigt ärende.

Anförande nr 153

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Det finns i dag många olika kulturverksamheter i Kulturhuset – en mångfald av sådana. Här är Stadsteatern ett naturligt inslag i kulturcentret. Jag tycker att det i så fall också är naturligt att ha ett gemensamt bolag mitt i Stockholms stad som kan erbjuda en mångfald av kultur. Jag ser inte alls hur de barriärer som politiker bygger upp för sakens skull skulle kunna gynna kulturlivet och i förlängningen stockholmarna.

Tvärtom tycker jag att er representant i styrelsen för Stadsteatern uttryckte det väldigt bra. Den person som företrädde Miljöpartiet var positiv. Det är fortsatt staden som kommer att äga. Det är fortsatt staden som ska se till att det är öppet och tillgängligt. Det är fortsatt staden som kommer att finansiera verksamheten. Nu får vi chansen att göra det gemensamt, och det tror jag kommer att gynna alla stockholmare.

Anförande nr 154

M a t s B e r g l u n d (MP): Ordförande! Jag vet faktiskt inte vad det är för barriärer du talar om; det får du gärna förklara.

I dag fattar vi ett beslut som innebär att två av Stockholms största och viktigaste kulturinstitutioner ska gå samman och bli till en. Syftet är att skapa en kulturkoloss som enligt Sten Nordin och Madeleine Sjöstedt, som är föredragande borgarråd, som genom samordningsvinster ska frigöra resurser. Det är det ena. Det andra handlar om att stärka kulturen i City.

Båda dessa syften är naturligtvis lovvärda när man uttrycker dem på det här sättet. Men de är kanske inte helt trovärdiga ändå. Det finns ingenting i underlaget som tyder på att syftena kommer att uppnås, eller hur? Det är förmodligen inte heller det som är de verkliga skälen till sammanslagningen. Beslutet är egentligen redan fattat; det gjordes i budgeten i höstas. Det fanns då lika lite som nu något underlag som talade om varför eller hur syftena skulle uppnås. När vi nu får upp detta i fullmäktige saknar vi den utredning som vi har talat om. Hur ska detta uppnås? Vi saknar en konsekvensbeskrivning. Vad händer med verksamheterna, med personalen och så vidare? Det hade man gärna velat se en fördjupning i.

Vi saknar en riskanalys. Jag kan se mängder av risker som inte berörs alls i underlaget. Allt som finns är ett par spridda subjektiva uttryck från finansborgarrådet och från kulturborgarrådet. Egentligen borde vi naturligtvis återremittera alltihop och begära att ärendet sköts på ett ordentligt sätt. Men det har vi i och för sig sagt tidigare, och ni är inte intresserade. Varför då? Jo, därför att detta inte handlar om kvalitet i kulturen eller om samordningsvinster. Det handlar om en borgerlig ideologi där man vill bolagisera kulturen. Det är en ideologi som Miljöpartiet inte delar.

Sanningen är att Kulturhuset har varit illa behandlat under den borgerliga ledningen. Visst bör man berömma den avgående ledningen för Kulturhuset. De har drivit en bra verksamhet men med alldeles för lite resurser och med alldeles för lite stöd från den politiska ledningen. Nu försöker ni sopa resterna under mattan och låta bolaget och koncernen ta hand om den underfinansierade verksamheten. Det är min bedömning. Visst är den subjektiv, men det finns inget annat att hålla sig till när det inte finns något annat underlag än detta ganska bedrägliga.

Varför finns det då till exempel inte någon riskanalys? Jag var inne på det tidigare. Min bedömning är att riskerna med att bolagisera Kulturhuset överstiger de eventuella vinster som ni anför. Varför nämns ingenting i materialet om att mångfalden i kulturen minskar när två av våra stora kulturinstitutioner blir en? Varför nämns ingenting om vad som ska hända med Kulturhuset och dess varumärke? Vad händer med demokratin och insynen? Varför har ni inte stämt av med personalen? Jag tror att det är en mycket dålig idé att bolagisera Kulturhuset.

Jag yrkar därför bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 155

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Nu är det dags för Miljöpartiet att förklara varför det är så himla bra att två kulturinstitutioner som bor i samma hus har varsitt bankkonto, varsin styrelse, varsina statuter över hur de ska bete sig och varsina löneutbetalningar. Vad är det som är den stora vetenskapen bakom detta? Det måste Mats Berglund ge svar på om det inte bara är ren och skär konservatism som ligger bakom Miljöpartiets nej även på detta område.

Jag får frågor. Har personalen varit konsulterad? Det är klart att de har. Detta har MBL-förhandlats precis som alla andra ärenden i budgeten. Det är inte så att just Kulturhusets och Stadsteaterns personal är så särskild att man där ska gå igenom det hela och tala med en och en och fråga om de tycker att det är en bra idé. Man gör det på samma sätt som man gör med alla andra verksamhetsförändringar i budgeten. Det sker genom MBL; det är lagstyrt.

Jag lovar dig, Mats Berglund, att mångfalden kommer att öka i och med sammanläggningen. Man får mycket större möjligheter att vidga sina vyer, tänja sina gränser och göra nya saker i den nya organisationen.

Jag upprepar: Om inte Miljöpartiet i dag har förstått att det är samma regler för kommunala bolag som för kommunala förvaltningar – läs kommunallagen!

Anförande nr 156

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag skulle vilja ha lite ordning i debatten. Det är ni som lägger fram ett ärende som ni inte förklarar över huvud taget. Sedan är det jag som ska vara skyldig att förklara. Det är lite märkligt.

Men visst kan jag ta det. Jag kan förklara: Bland annat har Kulturhuset och teatern väldigt olika typer av verksamheter. Vi tror att teater kan vara en bra verksamhet att ha i ett bolag, för det är en ganska stringent uppgift den har. Det är en enkelriktad kulturverksamhet där i princip skådespelare på en scen levererar någonting till en sittande publik, medan Kulturhuset har en interaktiv verksamhet med besökarna. Det är stockholmarnas hus. Därför ska det finnas en insyn och ett medbestämmande i hur Kulturhuset fungerar. Det är *ett* svar.

Du frågade också om personalen. Detta är en stor förändring för personalen, och de fick inte vara med och tycka till.

Anförande nr 157

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Det var en dröm som gick i uppfyllelse när Stadsteatern fick möjlighet att flytta till Kulturhuset. Först var det över huvud taget svårt att få till stånd en stadsteater i Stockholm, men efter många om och men kunde Stockholms stad etablera en av landets absolut viktigaste teaterinstitutioner – en teater som kunde bjuda stockholmarna på bred teaterkonst. Det var en dröm att så småningom kunna flytta den till Kulturhuset. Det kom att bli väldigt försenat eftersom riksdagen var tvungen att ha temporära lokaler och huserade där länge. Men så småningom kunde teatern flytta dit.

Självfallet var det ingen slump att man valde att flytta just till Kulturhuset. Det är Stockholms kulturhus. Det är här den samlade kulturen ska manifesteras, och det är här det ska ske en utveckling som inte sker någon annanstans. Det är här det ska hända. Att vi i dag fattar beslutet om en organisationsförändring av hur verksamheterna arbetar inom Kulturhuset är inte en så stor sak. Jag tycker ibland att en del av de ord som nämns i debatten i dag är för stora.

Jag tror att detta kommer att bli bra. Vi har valt att inta positionen att detta är spännande. Det kanske rentav kommer att gynna båda verksamheterna. Redan i dag kan vi se att de kulturverksamheter som drivs i bolag har haft lättare att få loss pengar i våra budgetprocesser än vad andra har haft. Bara det skulle rentav kunna medföra nytta. Men om man tittar på hur verksamheter bedrivs kan man också hitta symbiosförhållanden som gör att detta kan bli det vi alla hoppades på den dag Stadsteatern flyttade in i Kulturhuset – ett riktigt, sant, stort och utvecklande kulturhus.

Om jag får gå vidare med detta och säga någonting om framtiden hoppas jag att detta är starten för en helt ny utveckling av vårt kulturhus. Jag skulle vilja föreslå att Kulturhuset också får ansvar för Sergels torg och att vi kan låta våra evenemangskunniga personer inom stadens kulturförvaltning få möjlighet att jobba i lag med Kulturhuset och utveckla den yta som Sergels torg utgör som en stor evenemangsplats. Det kan bli lite grann som i Kungsträdgården, men det här skulle kunna vara en plats för mer öppen kultur. Vi kanske skulle kunna ha en öppen scen för folk som vill

komma och framträda. Varför inte lunchframträdanden som Stadsteatern skulle kunna bjuda på eller något liknande? Sergels torg skulle kunna implementeras i verksamheten.

Jag skulle vilja att Kulturhuset fick ansvar även för det som kan hända på Brunkebergstorg – baksidan av Kulturhuset. Det är i dag en dold sida, men det skulle kunna bli en del av hela det stora tänk kring vad som kan ske på denna nya kulturplats i Stockholm.

Jag skulle vilja att det nya Kulturhuset får så pass mycket resurser att det kan fyllas med verksamheter som gör lite mer av det som gör så kultur så spännande – att det föds nya typer av kreativa idéer för hur stadens olika kulturformer kan blandas i ett och samma hus.

Vi yrkar bifall till detta. Om det mot förmodan skulle gå åt skogen får vi väl göra om organisationen i framtiden. Svårare än så är det inte. Detta kommer att gå bra.

Anförande nr 158

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag tycker att det är bra att du flaggar för att vi utvärderar detta och eventuellt omprövar det efter 2014.

Du talade om evenemang. Det var bra! Jag har också tänkt mycket på det. Markus talade om att riva barriärer och så vidare. Vi river inte några gränser här, utan vi flyttar gränser. Vi flyttar den gräns som går mellan Kulturhuset och teatern till att gå mellan Kulturhuset och den övriga kulturförvaltningen, bland annat evenemangsavdelningen. Om detta nu skulle förenkla ett samarbete mellan Kulturhuset och teatern skulle det på samma sätt försvåra just det här med evenemang och evenemangsavdelningen. Det gäller också kulturskolan och samarbete med den, till exempel. Jag tycker att det är ett eventuellt problem, om det nu är så att dessa gränser är ett problem. Jag vet inte vad du har för svar på det.

Anförande nr 159

Borgarrådet R u d i n (S): Vi har några framgångssagor i staden. Kungsträdgården är en framgångssaga där evenemangen har blivit en stor del av den plats som Kungsträdgården har blivit. Jag tycker att det är synd att Sergels torg inte har fått samma utveckling. Jag tror att den verksamhet som finns inne i Kulturhuset kan bli just en sådan möjlighet för stockholmarna att uppleva mer av det som finns inne i huset fast på utsidan. Men då måste ansvaret för det ligga tydligt och klart på den nya organisationen. Det var bara en dröm från min sida – så skulle man kunna göra. Jag tror att det underlättas av att vi har en enda planering för vad hela huset ska utstråla och vad det ska vara i framtiden – en vision, om man så vill, för hela denna samlade kulturplats.

Bara för att visa hur det här med bolag fungerar vill jag säga att det inte är en så stor sak. I dag har Stadsteatern drivits i bolagsform, och det har gått alldeles utmärkt. Det är en framgångssaga utan dess like som vi ska vara stolta över. Tänk er motsatsen – om vi skulle vända på organisationen och säga att vi inte ska ha Stadsteatern i bolagsform längre! Jag är inte säker på att folk skulle tycka att det var så bra.

Detta är inte någon stor fara. Det är en omorganisation. Om det skulle gå åt skogen – vilket jag inte tror – får vi utvärdera det och ändra på det.

Anförande nr 160

M o n i k a L i n d h (S): Ordförande, ledamöter! Vi socialdemokrater har valt att inta en väldigt pragmatisk, kan man säga, hållning. Kulturhuset har alltid varit en magnet på många olika sätt för oss som har kommit till Stockholm och fått vårt första möte med kulturen i Stockholm genom Kulturhuset. Vi har levt våra liv, hittat våra kärlekar och allt möjligt i Kulturhuset och hittat till den vidare kulturen i Stockholm. Jag tror att Kulturhuset vid Sergels torg inte bara är citykultur, utan det är hela Stockholms kultur. Genom att gifta ihop Stadsteatern och Kulturhuset kan vi få ett kulturellt epicentrum, verkligen, för Stockholmskulturen i stort.

Organisationsformen i sig är inte det viktiga. Man kan få samma synergieffekter på olika sätt, och jag ser det här som en spännande utveckling. Jag tycker att det skulle vara häftigt att om tio år kunna säga att vi har världens bästa kulturbolag i Stockholm – det vore inte helt fel – om vi ger de rätta förutsättningarna. Några av dessa är att ta svårigheterna i den process som nu pågår på allvar därför att det inte är en helt enkel process. Det handlar om flera olika typer av utredningar som måste göras kring ekonomin, skatter, moms och allt vad det heter. Avtalsövergångar ska ske smidigt. Det ska göras ett bra avtal kring biblioteken och hela biblioteksinfrastrukturen men också hur biblioteken fortsatt kan leverera det som ska till enligt biblioteksplanen, även om man befinner sig Stadsteatern AB.

Det finns väldigt mycket att vara ödmjuk för inför processen. Men sköter vi det bra tror jag att vi kan applådera hela Plattan äntligen. Det skulle vara väldigt skönt.

Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 161

T o r u n B o u c h e r (V): Som den fritidspolitiker jag är som inte sitter i kulturnämnden kan jag haka upp mig lite grann på att vi inte får information, och jag har hakat upp mig på det här med biblioteken. Vi har inte fortfarande inte fått något svar om biblioteket. Vad händer med biblioteket? Biblioteket har, trots att det ligger i huset och även på en massa andra ställen, trots allt en annan organisation. Det är möjligt att alla som sitter i kulturnämnden tycker att det här är en banal fråga som de har koll på. Men jag har faktiskt inte förstått det, och det står ingenting om det i den text som jag har fått i dag. Jag tycker att det fortfarande är ett problem.

Det är bara en organisatorisk fråga, och det kan hända att det organisatoriska är en banal sak och att det kommer att gå jättebra. Jag tycker också att det skulle vara roligt om det hände ännu mer saker i Kulturhuset. Det är inte det som är problemet. Men man kan känna att det ändå finns fallgropar som inte politiker och stadsledningskontoret har koll på. Någon form av remissomgång tycker jag fortfarande är på sin plats. Man kan vara lite kreativ. Besökarna på Plattan eller i Kulturhuset hade kanske kunnat få vara med i en remissomgång där jag också hade kunnat vara med och ta del av olika åsikter. Nu har ni säkert diskuterat på en massa olika fronter, men jag har ingen aning om vad personalen till exempel i Kulturhuset har tyckt om detta.

Anförande nr 162

Borgarráðet S j ö s t e d t (FP): Herr ordförande! Det finns fyra bibliotek i Kulturhuset. Det är en av de viktigaste genrerna i Kulturhuset. Det finns inga planer från oss vare sig i kulturnämnden eller i den här församlingen att ändra på det. Biblioteken är en otroligt prioriterad verksamhet, så den frågan får man naturligtvis lösa.

Jag har pratat med både kulturdirektören och Stadsteaterns chef om biblioteken och understrukit vikten av dem. Det finns en total samstämmighet om att det är ett fundament i Kulturhuset att biblioteket finns där. Det fungerar och är sammankopplat till den övriga biblioteksverksamheten. Det finns inga radikala planer på något slags försämring, snarare tvärtom, skulle jag vilja säga.

Du säger att du skulle vilja veta vad personalen tycker. Men vi har tagit del av det på sedvanligt sätt, och personalen har inte reserverat sig mot förslaget. Jag tolkar det – men jag kan naturligtvis inte göra mig till tolk för hela personalen – som att personalen med viss entusiasm mött det övergripande. Jag tror att det tyder på att man tycker att det känns lite roligt, något som kanske kan leda ännu mer framåt, såsom Tomas Rudin så förtjänstfullt har redogjort för.

Anförande nr 163

T o r u n B o u c h e r (V): Jag hoppas verkligen att ni inte ska försämma för biblioteket; det har jag faktiskt inte fallit mig in att ni skulle lägga ned dem eller så. Det var inte heller min fråga, utan min fråga var: Hur ska det gå till rent organisatoriskt och tekniskt? Det här är kanske tråkigt för den stora allmänheten, men för mig som politiker som ska vara ansvarstagande inför framtiden för beslut som vi har ställt oss bakom är det ganska intressant att veta. Det var därför jag lyfte frågan.

Anförande nr 164

Borgarráðet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag tycker att det borde vara lite ordning i de här ärendena. Vad är det egentligen ni har utrett för någonting? I handlingarna står det: Syftet är att stärka både publikens upplevelser och Kulturhuset samt båda verksamheternas position i Stockholms kulturutbud.

Den första meningen är att stärka både publikens upplevelser av Kulturhuset och att Kulturhuset ska bli starkare. Det skulle vara intressant att veta hur man gör det. Det vore bra om det kunde finnas i handlingarna där det förklarades vad det handlar om.

Det står vidare: Sammanslagningen kan också medföra en bättre samordning av verksamheterna i Kulturhuset. Det *kan*. Det är hela tiden kan, kan, kan. Men vad är det egentligen som kommer att hända? Varför skriver ni inte det? Varför berättar ni inte för oss? Var är utredningen om de positiva effekterna? Var är utredningen om de eventuella negativa effekterna? Den enda negativa effekt jag kan hitta är samordningsproblem. Nu samordnar vi med Stadsteatern, ja, men det blir problem med biblioteksverksamheten. Det är det enda som pekas ut. Det är bara en liten del, och jag gissar att det finns mycket mer egentligen att prata om. Men det hoppas över. Jag vet inte riktigt hur detta kommer sig. Var är konsekvensbedömningarna?

Vi har pratat en hel del om personalen här. Hur ser personalen på medarbetarklimatet på Stadsteatern till exempel? Det tycker jag är en högst relevant fråga i sammanhanget.

Ibland funderar jag om det här är sådant beslut som saknar underlag, typ palatset på Riddarholmen. Vad handlar det egentligen om? Varför kan man inte berätta mer? Ni slår ihop verksamheter med ett så extremt tunt underlag. Jag har läst protokollet från Stadsteatern. Det är också extremt tunt. Man var till och med tvungen att sätta citationstecken på hur det här ska göras, det vill säga att det inte finns något underlag, det finns inget material. Det påpekas flera gånger.

Var är dessa utredningar? Vad är det man egentligen gör för någonting? Stadshus AB:s handlingar är tomma. Förklara, Madeleine!

Anförande nr 165

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Herr ordförande! Äntligen förstår jag Miljöpartiets kulturpolitik. Äntligen förstår jag varför ni inte förstår, för jag har inte fattat tidigare. Nu ser jag att detta är en fullkomlig logisk konsekvens av er linje i kulturnämnden där ni driver att kulturpolitiken ska vara extremt nära verksamheterna. Ni tycker att politiker ska bedöma de individuella kulturbidragen, vem som ska få stöd eller inte stöd, på detaljnivå. Det är därför du inte förstår att detta bara är en organisationsförändring.

Tomas Rudin har redogjort för det bra – det är sällan man får berömma en sosse. Det är vad det handlar om, organisation. Det här är en ganska liten sak. Vi bestämmer över organisationen. Det är det du inte riktigt förstår eller inte kan acceptera. Vi här bestämmer inte över de konstnärliga uttrycken som kommer att uppstå, utan vi bestämmer över ramverket och över organisationen. Men vi bestämmer inte vad dessa konstnärer som är otroligt habila och duktiga och med i verksamheten gör; det bestämmer inte vi. Vi har tilltrött dem det, men det gör inte du. Där skiljer vi oss åt.

Anförande nr 166

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är fascinerande hur du kan tillskriva mig saker som du inte kan utläsa någonstans. Det är bra att du kan berömma Tomas Rudin i det här sammanhanget, men det handlar om någonting annat. Jag har över huvud taget inte sagt någonting av det du säger.

Jag vill veta hur man kan ha ett underlag som inte innehåller någonting, som inte förklarar hur det ska gå till och vad som kommer att hända. Man hoppar över alla de sakerna, och det gör du här också. Du börjar prata om något annat. Det är en bra taktik att prata om någonting annat i stället för att förklara vad som ligger i ärendet och vad som blir effekterna. Det vill du inte tala om. Det kunde du ha talat om långt tidigare, men ni slängde in det här i budgeten. Ni kanske hade tänkt någonting klokt tidigare, men ni förklarar inte det.

När man ser på tidsordningen när de olika underlagen har kommit ser man att ni inte har hunnit tänka efter särskilt långt. Det är väl det som syns i ärendet.

Anförande nr 167

M a t s B e r g l u n d (MP): Herr ordförande! Det är inte min avsikt att förlänga debatten med ett nytt brandtal eller så, och jag ska inte heller bemöta kulturborgarrådets ganska plumpa påhopp på vår politik. Vad jag i all ödmjukhet tänkte säga är att nämna en verksamhet som inte alls har nämnts i underlaget, som för övrigt inte säger så mycket. Det är fristadsförfattaren som i dag ligger under Kulturhuset.

Det är en verksamhet där jag inte tycker att det är så bra att den ligger under bolaget. Det finns inte heller någon direkt anledning till att den ligger under Kulturhuset. En mer rimlig placering är att lägga den under biblioteket eller direkt under kulturdirektören. Jag skulle vilja be kulturborgarrådet att se över möjligheterna att flytta verksamheten fristadsförfattaren och det ansvaret till kulturförvaltningen. Jag tycker att det är där den hör hemma.

*§ 22 Cykelplan Stockholm 2012**Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2013:24)*

Anförande nr 168

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Nu rullar vi in på målrakan i detta "Tour de Stockholm" som vi har ägnat oss åt under flera år. Vi har haft en omfattande remissrunda med 46 remissvar. Uppdraget gavs av trafikenämnden till trafikkontoret 2010. Vi skulle för en gångs skull äntligen få en sammanhängande cykelplan för hela staden. Det är det ärendet vi har på bordet nu. Vi har siktet på 2030, det är genomförandetiden, och ett investeringsbehov på ungefär 2–3 miljarder kronor.

Det är en långsiktig planering för en sammanhållande cykelinfrastruktur, och det är som sagt första gången någonsin som vi har det i Stockholm. Inom en mils radie från Centralen i staden bor det ungefär 460 000 personer med förvärvsarbete. 85 procent av dem jobbar inom samma radie. Där är cykeln väldigt konkurrenskraftig. Det är nog många i dag som inte använder cykel utan använder tunnelbana, för att inte tala om alla dem som går.

De senaste tio åren har cyklingen ökat med 76 procent i Stockholm. Vi har ett tufft mål, en fördubbling av cyklingen i Stockholm i rusningstrafik från dagens ungefär 8 procent till 15 procent 2030. Detta är ett väldigt tufft mål med tanke på den takt som vi nu växer i.

Cykelplanen är kopplad till cykelmiljarden som löper till 2018. Cykelplanen är för första gången någonsin kopplad till en regional cykelplan där Trafikverket tillsammans med kommunerna runt om i länet har jobbat för att ta fram en regional infrastruktur. Det är väldigt förvånande att vi inte haft en sådan regional infrastruktur tidigare på cykelområdet. Men nu får vi det inom kort. Jag kan konstatera att infrastrukturministern har varit väldigt tydlig när det gäller att här handlar det om att vi ska tänka på cykelbanor, cykelstråk och pendlingsstråk när det gäller infrastrukturen i Stockholmsregionen.

Cykelplanen handlar inte bara om att bygga fler cykelbanor och cykelleder, utan det handlar också om att jobba med hur det ska bli trafiksäkrare för cyklisterna, även för bilisterna och de gående för den delen. Det handlar om cykelvägvisning, service och cykelvägvisningsplan. Det handlar om drift och underhåll på cykelbanorna både vintertid, vilket verkligen behöver bli bättre, och sommartid. Det handlar om flera cykelparkeringar i Stockholm, och det handlar om standard på infrastrukturen.

Vi har delat upp detta i tre olika delar. Pendlingsnät ska stimulera dem som bor längre ut från city eller längre bort från sin arbetsplats än fem kilometer att cykla till arbetet. Där vill vi ha gröna stråk där det är lämpligt, två fält för att underlätta omkörning. Det är rekommenderade bredder beroende på flödena. Så handlar cykelplanen om huvudstråk som är länkar till pendlingsstråken mellan stadsdelar, och vi har lokala stråk inom de olika stadsdelarna.

Jag nämnde att vi vill öka andelen cyklister till 15 procent till 2030. Här jobbar vi med olika typer av mål som naturligtvis ska vara uppföljningsbara. Det som är

viktigt när vi antar den här cykelplanen är att vi förstår att cyklisterna definitivt har kommit tillbaka till Stockholm för att stanna, och det kommer att bli flera.

Jag tycker att det är otroligt viktigt att vi blir mycket duktigare på att visa hänsyn och respekt för varandra i trafiken. Där återstår det mycket att göra för alla som rör sig i Stockholmstrafiken, skulle jag vilja säga. Vi vet att det är många som i dag avstår från att cykla därför att de är rädda för hur andra cyklister beter sig i trafiken.

En annan sak som är viktig att komma ihåg är att vi inte har några motorvägar för bilar i innerstaden, och vi kommer inte heller att kunna ha några motorvägar för cyklister i innerstaden. Där är det så trångt, så där måste man ta hänsyn till varandra. Det som är viktigt, fru ordförande, är att vi nu bygger en sammanhängande kapacitetsstark, framkomlig, trygg och säker infrastruktur för alla cyklister.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 169

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Cykelplanen är bra, vi välkomnar den. Det är alldeles utmärkt att vi nu får en cykelplan, men jag studsar lite efter Ulla Hamiltons inledningsanförande här. Den första cykelplanen, sade Ulla. Såvitt jag vet fanns en cykelplan 2006 som ni skrotade. Vi skulle kunna säga så här: Vi har sex förlorade år. Nu kommer cykelplanen, och det alldeles utmärkt, men det skulle ha skett tidigare.

Vi har förlorat en massa tid helt enkelt. Vi hade kunnat bygga i takt med den utveckling för cyklandet som har varit. Nu måste vi bygga i kapp. Det tycker jag är sorgligt. Jag skulle vilja höra Ullas syn på den tidigare cykelplanen.

Anförande nr 170

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Skälet till att jag sade att det här är den första cykelplanen är att det är så. Det fanns inte en cykelplan tidigare, utan den cykelplan som ni hade tagit fram var tvådelad: en för innerstaden och en för ytterstaden. Det är det här som är den viktiga poängen med hela det här arbetet. Vi har velat ta ett helhetsgrepp på ett sätt som ni aldrig orkat ta. Vi har tagit ett helhetsgrepp som inte bara gäller inom stadens gränser utan utöver stadens gränser i grannkommunerna. Det orkade ni inte göra över huvud taget.

Det här tycker jag är den viktiga förändringen i denna fråga. Sedan låter det på dig som om vi över huvud taget inte hade byggt någon cykelinfrastruktur de senaste åren. Det är inte sant. Det är bara dumt snack. Vi har byggt väldigt mycket cykelbanor under de senaste åren. Det vet du bara du tänker efter. Det vet även cyklisterna i Stockholm.

Anförande nr 171

M a r k K l a m b e r g (FP): Fru ordförande! Liksom föregående talare gläder jag mig över att vi nu får en cykelplan för hela Stockholm. Målet med cykelplanen är att stärka nuvarande infrastruktur för att fler ska kunna och vilja välja cykel. Det finns mycket kvar att göra för att förbättra situationen för Stockholms cyklister. Det är därför cykelmiljarden är så viktig. Det innebär att bilarna på vissa ställen måste flytta sig, och vid viktiga pendlingsstråk bör parkeringsplatser tas bort eller flyttas och

körfält för biltrafik begränsas eller tas i anspråk. Att ta cykeln ska aldrig vara krångligt eller otryggt. Cykelvägarna kommer att bli bättre skyltade och markerade så att det är lätt att hitta dem och se vart de leder.

De senaste åren har antalet cyklister i Stockholm ökat kraftigt, och en vanlig dag cyklar 150 000 stockholmare i innerstaden. Säkra och trygga cykelbanor höjer gatunätets kapacitet, och cykeln har en stor potential att avlasta andra färdmedel. Utan en bra infrastruktur kommer den avlastningen inte att bli så stor som den har potential att bli.

Cykelplanen innebär att cykelvägarna kommer att bli fler och säkrare. De reserverade utrymmen behöver knytas ihop bättre. I dag är det många gånger svårt att veta vad som är avsett för cykling. En stor del av cykelbanor i staden är osammanhängande och svåra att följa. Så ska det inte vara.

Cykelplanen är bra och ambitiös som på många sätt knyter an till Folkpartiets trafikpolitiska program. Vi har drivit på att vässa cykelplanen under arbetet när den har tagits fram. Mycket av det vi har haft synpunkter på har kommit med. Vad som kan vässas ytterligare av det som redan finns med är att det måste vara klart och tydligt för cyklisterna hur man pendlar in till Stockholm, men också hur man rör sig mellan stadsdelarna. Att det finns kopplingar mellan olika delar av staden är viktigt.

För det andra upplever många som cyklar att det ibland kan vara svårt att hitta trygga cykelparkeringar. Parkeringsoreda kan skapa trängsel och förhindra framkomlighet för fler än cyklisterna. Fotgängarna och flanörerna ska inte behöva ta omvägar för att det saknas cykelparkering. Vi vill därför se fler cykelparkeringshus vid kollektivtrafikknutpunkter och utbyggda cykelställen vid centrumanläggningar och affärer.

Avslutningsvis kan jag påpeka att Folkpartiet länge har sagt att det ska vara lättare att göra kombinationsresor med cykel och kollektivtrafik. Det här är ingenting som vi ensamma kan göra i staden, utan det måste vi göra det i samarbete med landstinget. Vi vill att man lättare ska kunna ta med sig cykel i SL-trafiken och att nya tunnelbanevagnar ska ha cykelutrymmen. Vi vill se ytterligare förbättringar för att kunna kombinera cykling med kollektivtrafik.

Det förslag som presenteras i cykelplanen utgör en bra grund; det finns all anledning att utveckla den. Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till cykelplan.

Anförande nr 172

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Fru ordförande! Det är jättebra att vi har fått en cykelplan – äntligen! Från att det fattades beslut har det tagit två år och fyra månader tills det klubbades i trafik- och renhållningsnämnden, en tämligen lång tid. Jag tycker bara att målen är ganska lågt satta. Andelen cyklister ska öka med 12 procent till 2018. Bland annat skriver Ulla Hamilton att mätningarna inte är så bra. Man skulle kunna koncentrera sig på att mäta hur många cyklister det är i staden. Nu har man en dag om året då man mäter antalet cyklister. Det är helt erbarmligt. Om det har regnat den dag då man mäter får man ett annat utslag än tidigare.

Hur tänker du kring dessa lågt satta mål? Det är 12 procent till 2018 och 15 procent till 2030. Hur ska vi nå upp till världsklass som Köpenhamn?

Anförande nr 173

M a r k K l a m b e r g (FP): Jag kan notera att i de två replikerna från Miljöpartiet har man sagt att cykelplanen är bra. Det är trevligt att vi får beröm.

Vi har höjt ambitionerna för cyklandet. Det är alltid lockande för oppositionen att kräva mer, men någonstans får man sätta upp de mål som man tror är realistiska. Vi har inte bara satt upp höga mål för cykeltrafik, utan även när det gäller kollektivtrafik och för att underlätta för fotgängarna. Så vi ökar ambitionerna i alla dimensioner. Visst kan man göra mer; man kan ha högre mål. Vi gör det som är realistiskt, och vi avsätter stora resurser för detta, bland annat cykelmiljarden.

Anförande nr 174

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag vill börja med att citera Gert Fylking: Äntligen! Äntligen är vi vid vägs ände, och det är dags för oss anta vår cykelplan. Det är inte första gången jag i den här talarstolen talar mig varm för cykelfrågorna, och säkert inte den sista gången heller.

Det vi har att besluta om i dag är en cykelplan som på allvar lyfter cykeln och cykeltrafiken till en ny strategisk nivå. När vi bygger en tät och miljövänlig stad är kollektivtrafik och cykeltrafik viktiga delar för att vår stad ska kunna bli framkomlig. Cykelplanen handlar delvis om hur vi förbättrar dagens cykelsituation, men kanske i långt större utsträckning handlar det om hur vi kan bygga en bättre stad för framtidens cyklister.

Just nu ökar cyklandet i staden explosionsartat. Min kollega på jobbet som cykelpendlar mellan Huddinge och Solna varje dag beskriver hur det är med livet som insats som hon kryssar sig fram i innerstaden. Jag är därför väldigt stolt när jag kan komma tillbaka till jobbet i morgon och beskriva för henne vilka insatser som vi kommer att göra i den här planen och vilka resurser som satsas för att förbättra infrastrukturen för att hon ska kunna komma fram till jobbet tryggt och säkert.

Planen har vi här i dag, nu är det ett stort jobb som måste göras för att vi i framtiden ska kunna mäta oss med andra cykelstäder. Det kommer att handla om hårda prioriteringar och ibland förändrade synsätt för att vi ska kunna nå framgång i arbetet. När vi nu prioriterar cykeln kommer annat att få stryka på foten. Jag är oerhört glad att vi slår fast i dag att cykeln är en del av lösningen, ett trafikslag som inte längre är satt på undantag.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 175

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det finns väldigt goda förutsättningar för att fler ska välja cykeln som sitt huvudsakliga transportmedel i Stockholm. Under de senaste tio åren har cyklandet ökat med 76 procent i staden, och det är inte bara önskvärt utan faktiskt nödvändigt att cykelåkandet ökar av flera kända skäl, som finns förklarade i cykelplanen.

Det är välkommet att två planer blir en, att vi nu får en samlad strategi för ytterstad och innerstad. Vi är en samlad stad också när det gäller cykelpolitiken. Jag tycker att det är ett väldigt bra och ambitiöst dokument; det är inte bara en massa ord som det är jobbigt att ta sig igenom, utan det är en konkret plan. Den är strukturerad, och den är lätt att följa och lätt att utvärdera.

Ett viktigt mål i cykelpolitiken är att få fler pendlare. Bor man upp till 15 kilometer från sin arbetsplats går det för det mesta snabbare att cykla än att ta bilen. Det är väldigt intressanta uppgifter. Det är väldigt bra att betona vikten av pendlingsstråken, som vi gör i cykelplanen. Det är bra att tvärförbindelserna betonas. Vi vet vilken succé som tvärbanan blev när det gäller spårväg. Tänk om vi kunde få samma slags succé vad gäller tvärförbindelser med cykel. Det handlar om att läka sårerna mellan cykelbanorna. En cykelbana kanske plötsligt tar slut, och man inte vet var och när nästa del fortsätter. Att länka samman cykelbanorna är ett annat viktigt mål.

Det är viktigt att få fler att våga cykla i Stockholm. Det är skäl som jag ofta får höra; man vågar inte cykla, man tror att det är farligt, man tycker att det är lite otäckt att ge sig ut i Stockholmstrafiken. Men i och med cykelplanens ambitioner tror jag att Stockholm kommer att kunna bli en bättre cykelstad och att fler därmed ska våga börja cykla. Har man väl börjat cykla fortsätter man ofta att cykla, för man inser verkligen fördelarna med cykeln jämfört med både bil och kollektivtrafik.

Avslutningsvis är det bra att det nu talas om fler cykelparkeringar. Man ska få minst 500 nya cykelparkeringar per år. Det är väldigt bra, och man betonar väghållningen vad gäller att röja snö från cykelvägarna och att få bort sand och grus från vägarna när våren nalkas.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 176

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag börjar bli fascinerad över den historierevision här i huset som Ulla har ägnat sig åt och som vi nu hör igen. Den cykelplan som fanns förut var i två delar, ja. Men det betyder inte att cykelplanen stannade vid stadens gränser. Det intressanta var att den cykelplan som fanns då ägnade ni er åt att jaga. Ni jagade cyklister, ni jagade cykelbanor. Nu har ni ändrat er, och det tycker vi är alldeles utmärkt. Vi är glada över att man kan ändra perspektiv.

Man pratar om att det inte funnits någon cykelplan. Men den skrotades för sex år sedan och har nu har kommit i en ny plan, det vill säga att man har insett att den behövs. Det är jättebra. Men det är sorgligt att det skulle ta så lång tid.

Anförande nr 177

E r i k S l o t t n e r (KD): Den som nu har kommit är en bättre plan; det är det som är poängen. Miljöpartiet har hittills inte yrkat på att vi ska återgå till en plan för ytterstaden och en för innerstaden. Det förslag vi har nu på bordet innebär en bättre cykelplan, som ger bättre förutsättningar för att Stockholm ska bli en cykelstad i världsklass. Det behövs investeringar för 2–3 miljarder, 1 miljard är avsatt till 2018. Det är väldigt mycket på rull nu vad gäller cykelpolitiken, och det är roligt.

Anförande nr 178

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag ska erkänna att jag är glad där vi är nu. Det har utvecklats en cykelplan, och det finns till och med ekonomi bakom den. Den är bra sammanhållen; det stämmer. Det är bra för stockholmarna också. Ni är på gång. Det är fler och fler som cyklar. Ni väljer det klimatsmarta alternativet, ni väljer rätt trafikslag som vi kommer att kunna hantera rent logistiskt.

Frågan är nu: Kan vi göra mer? Jag menar att vi kan det. Jag menar att vi måste. Politiken måste matcha stockholmarnas strävan efter att cykla. Politiken måste spänna bågen ytterligare. Vi fick tidigare i salen skriften *Trafikslag på undantag*. Det är cyklande som har varit på undantag genom historien. Bakom oss har vi, som jag menar, sex tomma år, alltså en cykelskuld som vi måste ta igen.

Vi vill men kan inte jämföras med Köpenhamn och Amsterdam där man cyklar mycket mer. Mot bakgrund av det förstår man att de målvärden som har satts upp är för låga. I dag cyklar 10 procent av stockholmarna, på tio år har cyklandet ökat med 76 procent, och det mål som Alliansen har i cykelplanen är bara 12 procent, från 10 till 12 procent, till 2018 och 15 procent till 2030. Jag menar att vi borde kunna göra mer om vi ska kunna kalla Stockholm för cykelstad i världsklass.

Bågen måste spännas ytterligare. Vänsterpartiet menar att takten i cykelplanen är för låg. Till 2030 är det alldeles för långt. Vänsterpartiet menar att vi inte ska ducka för den prioritering vi måste göra i trafiken. Om man till exempel behöver blandtrafik i vissa lägen kan man sänka hastigheten på bilarna till 30 på de aktuella gatorna.

Cykelplatser talas det om. 500 cykelparkeringar per år. Jag jämför det med hur vi bygger p-platser för bilar. Det kanske är uppemot 3 000 som vi bygger om vi bygger 2 500 bostäder per år, och det på mycket större yta.

Lånecykelsystemet skulle kunna utredas, lämnas över det till SL och knytas till SL-kort. Det vore en möjlighet. Nej, stockholmarna satsar på cykel. Alliansen satsar också på den till en viss del, men bättre kan vi om vi ska kalla oss för en stad i världsklass.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 179

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det är intressant med procenträkning – 10 till 15 procent, säger Sebastian Wiklund. Vi räknar med att Stockholm ska ha 200 000 eller 300 000 fler invånare 2030. 15 procent av en miljon och 10 procent av 700 000 invånare är faktiskt en rätt stor skillnad på. Det är det ni ofta glömmer bort. Man ska inte bara stirra på siffrorna. Men det är mer än en fördubbling av cyklister.

Fine with me, det är väl jättekul om det blir många fler. Jag misslyckas gärna med det målet. Låt oss sluta tjafsa utan låt oss se till att vi förverkligar cykelplanen, och blir det ännu fler cyklister är det väl jättebra!

Anförande nr 180

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Vi har i Vänsterpartiet ett förslag om att förverkliga planen i en snabbare takt för att kunna öka antalet cyklande. Det ska man kanske tänka på när man nu talar om att öka antalet, men man får inte glömma bort vad de andra har för trafikslag. Det finns andra trafikslag som är mycket svårare att hantera i Stockholms innerstad.

Anförande nr 181

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det var en väldigt märklig analys som Sebastian Wiklund gjorde här om parkeringstalet. De 500 gäller på gatumark i Stockholm. Utöver detta fattar vi beslut i princip i varenda detaljplan om cykeltal vid nya bostäder. Det ska inte blandas ihop med nya parkeringsplatser som byggs när vi bygger nya hus, för vid de husen byggs det också cykelplan.

Anförande nr 182

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Poängen var att vi menar att detta antal, 500, bara är ett tal i mängden. När man pratar om Stockholm krävs det att man sätter siffrorna i relation till någonting annat. Det var min poäng.

Anförande nr 183

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande, fullmäktige! 80 procent av stockholmarna har mindre än 30 minuter med cykeln till sin arbetsplats, och inom 15 kilometers radie från Centralstationen är cykeln i regel ett snabbare färdmedel än bilen i högttrafik. Det finns en jättestor potential för ökad cykling i Stockholm. Cykeln är inte bara en potential som är rolig, trevlig och bra för folkhälsan. Cykeln är mycket mer än så. Cykeln är en livsviktig pusselbit, en nyckel till att bygga miljonstaden, miljöstaden Stockholm när vi växer. Det här är en uttänkt strategi från Alliansen. Jag tror att ni andra i det här rummet hänger med på det.

Det började redan i promenadstaden, översiktsplanen, där vi slår fast att Stockholm ska byggas på ett sådant sätt att man kan gå, cykla eller åka kollektivt runt omkring i staden. Sedan kom arbetet med framkomlighetsstrategin där det finns konkreta prioriteringar, där man säger att cykeln ska prioriteras. Framkomligheten ska prioriteras, och cykeln är ett effektivt sätt att ta sig fram i staden. Där står att vi ska öka andelen cykling. Vi ska också öka andelen kollektivtrafik. Det innebär att vi minska andelen bil i Stockholm. Vi har ett miljöprogram där det står, precis som i cykelplanen, att vi ska fördubbla cyklingen till 2030, och jag jobbar gärna för att vi ska nå det målet mycket tidigare. Alla mål som har med befolkningen att göra visa sig hela tiden behöva revideras åt rätt håll.

I budgeten för i år finns ett uppdrag att vi ska ta fram en cykelstrategi i staden för att få fler människor att cykla. Vi ska ta fram ett varumärke för cykelstaden Stockholm. Vi har avsatt och öronmärkt 1 miljard för att påbörja de första investeringarna i cykelplanen redan fram till 2018. Investeringsbeslut är redan på väg fram.

Cykelplanen är moderdokumentet för det här. Det är väldigt skönt att här och nu i dag kunna anta cykelplanen så att vi kan komma i gång, arbeta vidare ordentligt och återupprätta cykeln som ett trafikslag lika viktigt som alla andra i trafiken i Stockholm. Bilens tid som kung i planeringen och i trafiken är förbi i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 184

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Det är kul att det finns en cykelplan att debattera och diskutera. Jag tror att det finns en hel del skäl till att allt fler stockholmare i dag tar cykeln mer och mer. Man orkar egentligen inte med trängseln i tunnelbanan. Bussar som kanske inte kommer i tid och andra faktorer gör att man i stället väljer cykeln om man inte har alltför långt mellan jobb och bostad. Cykelförsäljningen ökade med 10 procent i hela landet förra året. Det som har varit intressant den senaste tiden i Stockholm är att dubbdäcksförsäljningen för cyklarna har ökat markant. Det visar att fler och fler vill vintercykla.

Vi har dock lagt en reservation i kommunstyrelsen som jag yrkar bifall till. Det vi vill där är att man tar fram en tidsplan för de olika etapperna för att bygga ut cykelplanen ytterligare. Vi tror att det är oerhört viktigt att ha en säkerhet för alla trafikantgrupper i dag i Stockholm, framför allt för cyklister i och med att de kommer att bli fler och fler. Man måste göra ordentliga markeringar i gatorna så att man ser var cykelbanan slutar och var den börjar och bygga bort trafikfällorna för cyklisterna så att det blir säkert för dem att cykla. Jag är väldigt fundersam inför de nya förslagen att man ska införa speciell lagstiftning och regler för cyklister i innerstaden. Det är vi faktiskt emot från Socialdemokraterna.

Låncykelsystemet är ett utmärkt system för att få fler att cykla. Nu går det avtal som vi har ut om något år, och då kan vi koppla på fler intressenter som kan hålla på med låncyklar.

Beträffande de maskiner som man har för snöröjning av cykelbanorna pågår det väl en testverksamhet i västerort. Det skulle kunna utvecklas till fler områden och användas också på trottoarerna så att folk kommer fram på ett bättre sätt när det har snöat.

Stadsdelarna har i stor utsträckning lämnat synpunkter på planen. Jag tror att det är viktigt att man tar till vara de olika förslagen från stadsdelarna när man ska göra planen komplett och se över vilka olika förslag som har kommit från stadsdelsorganisationen, se över dem och ta med och göra cykelplanen till en riktigt bra plan.

Jag yrkar än en gång bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 185

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Trafikkontoret jobbar mycket med att hitta olika modeller för inte minst vinterväghållning, men det är väldigt stora skillnader på att hålla rent på gångbanor och på cykelbanor. Den här maskinen som nu testas i västerort och på Nynäsvägen är framför allt avsedd för pendlingsstråken, långa raksträckor där den är raskt effektiv. Jag hoppas verkligen att testen innebär att vi får möjlighet att få en fullskalelösning på detta inför nästa vinter. Sedan måste vi jobba vidare med att se till att det blir bättre på den andra typen av cykelbanor som inte är så långa, raka och breda som den här maskinen kräver. Det pågår hela tiden ett testarbete från trafikkontoret.

Anförande nr 186

M a l t e S i g e m a l m (S): Jag tror att det är viktigt, för nu håller man på att utveckla nya typer av maskiner för cykelbanor. Då borde man i upphandlingen för den vanliga snöhanteringen upphandla maskiner som kan fungera bra på att ta bort snö och is på våra trottoarer. Det skulle kunna minska våra kostnader för att ta hand om de personer som faller och bryter ben och armar.

Anförande nr 187

R a h m a D i r i e (M): Fru ordförande! Jag vill börja med att säga att det här är ett väldigt bra förslag som jag är mycket stolt över.

Ordförande, kommunfullmäktige! Alliansens vision för Stockholm är en grön, trygg, tillåtande, framtidsinriktad, spännande och modern stad. I en stad i världsklass är en utbyggd kollektivtrafik kombinerad med goda förutsättningar för gående och cyklister en viktig strategi för att minska utsläppen. Antalet cyklister i staden ökar ständigt, och vår ambition är naturligtvis att uppmuntra, sprida och stödja denna trend. Det finns en potential att öka cyklandet i staden, och just därför har en cykelplan tagits fram.

Målet med cykelplanen är att göra det lätt och säkert att cykla i staden och fungera som underlag för planering av cykelåtgärder. Fokus ligger på att underlätta cykelpendling och därmed attrahera fler att cykla. Stadens vision 2030 anger att Stockholm ska ha ett fungerande cykelvägnät, och i översiktsplanen promenadstaden är målet att skapa en fast miljö och en struktur för såväl gående som cyklister. Stockholmare ska ges goda möjligheter att röra sig fritt i staden till fots eller med cykel på ett effektivt och säkert sätt.

En god infrastruktur för cykling med goda tvärförbindelser, förbättrad cykelvägvisning, ökade cykelparkeringar och ett utökat cykellånesystem kommer att stärka cykelns konkurrens- och attraktionskraft. I ett Stockholm i världsklass med moderna och hållbara transportsystem ska cykeln ges en central roll.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 188

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag ska bara roa mig lite till. År 2006 sade Ulla Hamiltons företrädare Mikael Söderlund att man ska ta bort cykelbanorna på Sturegatan, Folkungagatan, Hornsgatan, Sveavägen, Birger Jarlsgatan, Sankt Eriksgatan och Långholmsgatan, för att nämna några. Nu gick det inte tack och lov. Hade det lyckats vet jag inte riktigt vad som hade hänt. Men det där är historia, vi ska blicka framåt. Nu lämnar vi det.

Vi har en cykelplan, och vi biträder den; vi tycker att den är bra. Det finns vissa små saker, men dem behöver jag inte ta upp just nu. Vi är glada för att ni äntligen har tagit fram mer pengar för att bygga fler cykelbanor även om det tog lite tid och även om ni anslår mindre pengar än vad vi anslår. Det kanske är så att ni tycker att det inte är så bråttom, trots de här sex förlorade åren.

När vi ser på fortsättningen och framtiden blir vi lite oroliga. Så sent som i förra kommunfullmäktige tog vi beslut om en bro mellan Rinkeby och Ursvik. Där följer

man av någon konstig anledning plötsligt inte planen trots att den var antagen av trafik- och renhållningsnämnden och kommunstyrelsen och bara skulle upp här. Man struntade i de normer och regler som man hade satt upp i planen. Det här skulle göras för cyklisterna. Man lovar cyklisterna en sak, men man gör inte som man har lovat. Det är tråkigt.

Vi hade för två veckor sedan i trafik- och renhållningsnämnden uppe ett par ärenden, inriktningsbeslut och så där 170 miljoner för att bygga nya cykelbanor. Det är alldeles utmärkt, och det är bra ställen man ska bygga på. Men vad händer då? Jo, i strid med framkomlighetsstrategin, i strid med cykelplanen prioriteras bilarna. Vi kan titta på vad som står i ärendet om Norr Mälarstrand till exempel. Cykelbanan där är alldeles för smal. Enligt cykelplanen är det ett prioriterat stråk och ska ha en bra framkomlighet. Ja, då börjar man svaja. Det finns en parkeringsplats där, det vill säga att det finns dubbla parkeringsplatser. Det finns hur mycket parkeringsplatser som helst på Norr Mälarstrand, och det finns grönområden och träd. Då börjar man prata om att man kanske ska ta i anspråk grönytorerna och träden för cykelbanan för att kunna uppfylla cykelplanens intentioner. Dessutom vet man inte om man riktigt kan klara av det. Men det finns en parkeringsplats precis bredvid. Det är bara att ta bort den; det finns ingenting att diskutera. Det är bara att köra på.

Här blir vi alltså oroliga. Det är en bra cykelplan. Sedan är det upp till bevis och visa att ni verkligen vill det här, och det väntar vi på.

Anförande nr 189

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Kära, Daniel. Ni är rätt desperata om ni kommer springande med vad Mikael Söderlund sade och tyckte för sex år sedan. Det är verkligen att gripa i halmstrån. Om du inte har noterat det bedriver vi faktiskt en lite annorlunda politik nu både när det gäller cyklister och gående, bilister och inte minst när det gäller kollektivtrafik sedan 2006. Jag trodde att det hade märkts, men det är väl ett halmstrå som du griper tag i.

Er värld är så himla enkel. Ni säger: Vi tar bort alla bilar. Bort med parkeringsplatser och bort med det ena och det andra, för cyklarna ska fram. Men vi har faktiskt att ta hänsyn till att göra de viktiga avvägningarna. Du kommer att få se att vi kommer att förverkliga cykelplanen, trust me!

Anförande nr 190

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag är fullt medveten om att man måste göra avvägningar. Det är viktigt att göra sådana. Det konstiga i de här ärendena – det finns ett par liknande ärenden till – är att man börjar nagga på andra ställen i förhållande till vad man säger i framkomlighetsstrategin. På Norr Mälarstrand har man snedställda bilar, och sedan finns det ett stråk där bilarna står längs med cykelbanan. Det är mycket enkelt att ta bort. Man behöver knappt diskutera det. Innan man tog fram ärendet i nämnden kunde man ha pratat med parkeringsbolaget och sett till att vi gör detta genom att säga: Här prioriterar staden, här har fullmäktige sagt att vi ska prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik framför bilen. Det betyder inte att vi ska ta bort alla bilar.

Det finns enkla exempel, och Norr Mälarstrand är ett. Jag tycker att om ni vill visa att ni verkligen har ändrat er i förhållande till Mikael Söderlunds tid ska ni ta rätt beslut även efter det att vi antagit planen i fullmäktige.

Anförande nr 191

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Fru ordförande! Bara några reflexioner så här vid slutet av debatten. Till exempel saknas prioritering i cykelplanen att ta sig till förskolor och skolor. Det skulle jag vilja fanns med i planen. Det är inget som hindrar att det kan komma in senare. Det tycker jag är lika viktigt som att snöröja så att man kan ta sig fram. Målpunkt A för småbarnsföräldrar med cykel är ofta att kunna lämna sitt barn på skola eller förskola eller att barnen ska cykla själva. Det bör man fundera på i alla fall.

Cykelvägarna borde planeras efter luftmiljö så att man inte cyklar där det är allra sämst luft. I Danmark gör man mycket gröna pendlingsstråk till exempel, man lägger dem där luften är lite bättre. De kanske är lite längre, men det är också vägar som ofta är vackrare. Därför har vi önskat att den här planen hade planerats ihop med den gröna promenadstaden, där cykelperspektivet tas upp. För oss hade det varit ganska naturligt, och då hade den lyft ännu mer.

Ulla var inne på målen. Det är väl jättebra om vi når långt över de uppsatta målen. Men då gäller det att vi har dimensionerat cykelbanorna för det så att man inte har fyra gånger så många cyklister som vi har byggt för. Det är jätteviktigt att det korrelerar, att man redan nu tar i ordentligt och inte sedan står och har alldeles för smala cykelbanor.

Apropå det som Per Ankersjö sade vore det en dröm om bilens tid som kung var förbi. Det vore underbart, men tyvärr ser vi bara på trafikkontoret att det inte är så. Hur många är anställda för att jobba med cykelplanering, och hur många är anställda för att jobba med biltrafiken? Sedan kan vi redan nu se hur det ser ut när man cyklar. Vem slår grönljuset om för? Jo, för bilarna. En cyklist måste i värsta fall kliva av och trycka på knappen för att kunna komma över korsningen.

Trafikhierarkin är tyvärr ganska befäst som den är nu, men jag hoppas att den ändras. Det pratas mycket om att prioritera de andra i trafiken, som är gående, cyklister och kollektivtrafik, och bilen kommer sist. Men jag tror tyvärr att vi har ganska långt dit.

Anförande nr 192

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Ska vi börja räkna på antalet anställda på trafikkontoret som jobbar med det ena och det andra kan man undra vilken fälla som de som har tagit fram framkomlighetsstrategin hamnar i. Hamnar de i kollektivtrafik, cykel- eller gående- eller bilistfällan? Det kan man undra. Vi tänker inte riktigt så på trafikkontoret, utan där jobbar man med en helhet.

När det gäller antalet passager för cykel hävdade du tidigare i debatten att vi räknar bara en gång om året; det är inte korrekt, och det framgår av ärendet. Det finns sju fasta mätpunkter i Stockholm i dag, och det är alldeles få. Det är därför som cykelplanen innehåller att de ska utökas till 14 stationer i innerstaden, 3 över Mälarsnittet och 45 mätpunkter i ytterstaden, just för att man ska kunna ha bättre koll på hur cykelfrekvensen utvecklas i staden. Därmed skapar man en flexibilitet.

Anförande nr 193

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Ja, i dag, men det har inte funnits tidigare. Man har mätt en gång om året och räknat.

Anförande nr 194

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jättekul att du, Maria, ville diskutera mer mitt spontana utfall om att dagarna med bilen som kung är över. Det kommer att ta ett tag innan det syns mer. De formuleringar vi har pekar åt det hållet med en väldigt stor tydlighet. Den här staden har sagt i ett strategiskt beslut att vi ska minska andelen personbilar i Stockholm, vi ska öka andelen cyklister och kollektivtrafik. Det är väldigt radikalt. Jag tycker att det också är fullkomligt naturligt och självklart.

Trafikhierarkin pratade du om. Vi har Grön våg på Folkungagatan, vi har Grön våg för cyklister vid Skeppsbron. Det kommer att komma fler sådana apropå trafikhierarki. Vi har formuleringar i budgeten om att vi ska ha cykelgator där biltrafiken får finna sig i cykeltrafikens villkor. Vi har en cykelutredning som kommer på statlig nivå och som kommer att bryta ned en hel del av hierarkierna. Det kommer att hända mycket framöver.

Anförande nr 195

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det låter fantastiskt. Ulla var ville få det att framstå som att det är många som arbetar med cykelfrågorna. Det är en som är ansvarig för cykelplaneringen i dagsläget, även om det finns några få som arbetar med det. Riktigt så ser det inte ut till exempel i världsklasstäder som Köpenhamn. Där är det ett helt team som jobbar med cykelfrämjande åtgärder även om de också jobbar i andra projekt. Man har expertis på det området. Det tycker jag är jätteviktigt.

Visst, Gröna vågen på två ställen i staden är väl fint, men det är ren försöksverksamhet; så ska det vara i hela staden. För att man ska kunna cykla ordentligt måste Gröna vågen verkligen gälla överallt, inte bara vid vissa enskilda gator. Vissa kanske inte ens rör sig i de stråken, så det gagnar inte stadens cyklister alls.

Anförande nr 196

M e h d i O g u z s o y (V): Fru ordförande! Jag tycker att Ulla Hamilton är ute och cyklar när hon angriper vår reservation i kommunstyrelsen. Vi kritiserar högeralliansen för att målen är alltför lågt satta. Om inte kapaciteten ökas, Ulla, kommer inte folk per automatik att cykla mer i Stockholm.

Jag vet inte hur ofta du är ute på Stockholms gator och cyklar, men jag kan prata utifrån mina erfarenheter och bortse från de ideologiska skyggglapparna. Varje gång du cyklar på Götgatan är det med livet som insats. På vissa partier ska du klämmas in på en meter mellan två trafikfiler. Likaså är det på Vasagatan. Det är alldeles för osäkert att cykla. Så här års är det nästan omöjligt. Så länge man inte ökar säkerheten ser inte folk några incitament till att börja cykla.

Fler och fler upptäcker fördelen med att cykla. Det är ekonomiskt bättre, det är bättre för miljön och det är bättre för hälsan. Utanför staden är framkomligheten rent ut sagt noll. Att ni står vid diverse gatukorsningar och delar ut kartor och dricka till cyklister och tackar dem för att cyklar är behjärtansvärt, men det räcker inte. Det krävs

konkreta insatser för att den här staden ska må bättre. Stockholm i världsklass – ja, vi hamnar inte där vad gäller cyklar i alla fall och inte heller the Capital of Scandinavia där Danmark är långt före.

Anförande nr 197

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om du hade läst cykelplanen hade du haft informationen att den innehåller bland annat en breddning av cykelbanorna på Götgatan.

Anförande nr 198

M e h d i O g u z s o y (V): Det är jättebra med en breddning av cykelbanan på Götgatan. Men enligt min mening är det inte lösningen för att öka trafiksäkerheten för cyklisterna. Så länge trafikslagen inte är separerade kommer problemen med konkurrensen mellan de olika trafikslagen att bestå. Det är sorgligt. Det är det som orsakar irritation och problem i trafiken i dag.

Anförande nr 199

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tycker att det är roligt att vi låter den viktiga diskussionen om cyklingen ta tid. Det är inte jätteofta vi diskuterar strategiska cykeldokument i Stockholms kommunfullmäktige.

Först till Maria Antonsson i Miljöpartiet, för jag hann inte riktigt prata klart. Jag håller med dig att det inte är ditt och mitt drömsamhälle än, det som du beskrev i slutet av din replik. I dag är inte cykeln kung. Jag sade bara att i dag är inte heller bilen kung i trafikplaneringen. Sedan kan man räkna hur många människor som sitter på olika kontor och jobbar med olika saker, men jag skulle vilja se att vi har människor som jobbar med trafik. Jag tror att i framtiden kommer trafik att vara mycket mer cykel och mindre bil än i dag.

Det dokument som finns här, förutom de exempel jag gav dig tidigare, tycker jag ändå understryker att det går åt rätt håll när det handlar om att ändra i trafikhierarkin. Där finns skrivningar som vi kommer att följa upp på olika sätt nationellt och lokalt, som att vi här i staden ser positivt på att man ska kunna cykla mot enkelriktat, man ska kunna svänga till höger vid rött och så vidare. Det finns mycket vi kan jobba tillsammans med i de här frågorna. Jag tror att mycket kommer att hända på kort tid framöver, och det av den enkla anledningen att folk vill det.

Det händer mycket i världen, och det händer mycket i Stockholm. Det händer också mycket som gör att vi måste gå åt det här hållet. När jag säger ”måste” är det inte någonting negativt. I min värld är det mycket positivt.

*§ 23 Avfallsplan för Stockholm 2013–2016**Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2013:25)*

Anförande nr 200

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag ska fatta mig kort. Den här avfallsplanen har fyra viktiga mål. Det är att minska avfallet, att vi ska se till att vi får ett ännu mer resurseffektivt omhändertagande av avfallet både från hushåll och från verksamheter och att avfall som är farligt eller skadligt för människor och miljö ska behandlas eller hanteras separat. Avfallshanteringen måste få ha ett människoperspektiv på ett annat sätt än vad vi kanske har haft hittills. Avfallshanteringen ska självklart vara en del i planeringsprocessen. Det är inte minst viktigt när vi tänker på hur ont om utrymme vi har till exempel för återvinningscentraler i Stockholms stad i dag.

Från 45 remissinstanser har 38 svar kommit in. Det är en ambitiös plan med målet 50 procents insamling av matavfall till 2018 som är helt i linje med regeringens mål. Det som understryks i planen är: När vi blir fler på samma yta måste vi hitta smarta lösningar för avfallshanteringen. Det krävs väldigt mycket innovativt tänk på det här området. Trafik- och renhållningsnämnden har redan några innovativa projekt där man tittar på avfallshanteringen, men jag tror att vi behöver bjuda in många fler på det området för att fundera på hur vi ska hantera det här på ett smart sätt, naturligtvis vid sidan av de olika system som finns redan i dag.

En sista sak, fru ordförande, som jag tycker är otroligt viktig, med tanke på att vi blir fler inte bara i Stockholm utan i hela regionen, är att vi ser till att de återvinningscentraler som finns i vår region har öppet för människor oavsett i vilken kommun de bor. Vi måste kunna hantera en clearing mellan kommunerna så att man kan åka till den närmaste återvinningscentralen även om den råkar ligga i Huddinge och vi bor i Stockholm. Det är en otroligt viktig sak, och jag hoppas verkligen att vi får ordning på detta under det här året.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 201

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Jag tänkte fråga om en sak som jag saknar. Ett växande problem har kommit i och med nanomaterial, alltså material gjorda i väldigt små delar. De innebär en helt annan problematik än vanligt material. Trä är trä och kol är kol. Men när kol börjar bli i nanoform är det något helt annat. Det kan liknas vid asbest som man får ned i lungorna. Än så länge har vi inga märkningar på nanomaterial. Vi vet inte hur det är med färgen och återvinningen. Man ser inga tankar kring detta, och jag vet att det är svårt. Jag ser inte ens att problemet lyfts. Hur har ni resonerat kring det?

Anförande nr 202

Borgarrådet H a m i l t o n (M): När jag jobbade med miljöfrågorna i miljöförvaltningen vet jag att man hade den typen av projekt och tittade på det inom ramen för miljöförvaltningen. Men det är lite sökande hur man ska hantera den frågan, precis som du är inne på. Därför finns det inte med i avfallsplanen just nu. Men därmed inte sagt att man inte tittar på den frågan. Det är bra om man vet vad man ska göra innan man skriver det i avfallsplanen.

Anförande nr 203

M a r k K l a m b e r g (FP): Fru ordförande! Utbyggnaden av Stockholm medför att mängden tillgänglig mark minskar samtidigt som behovet av den ökar. Det ställer höga krav på ett effektivt resursutnyttjande och inte minst en effektiv avfallshantering. Avfallsplanen för de kommande åren är ett arbete från Strategin för Stockholms stads och andra aktörer inom avfallsområdet vid planering av nya områden, bygglov, tillsyn av miljöfarlig verksamhet samt hur invånarna och verksamheterna i staden ska hantera sitt avfall. Denna plan har fyra mål: avfall från boende och verksamma i staden ska minska, och det som ändå uppkommer ska tas hand om resurseffektivt; avfall som kan vara farligt för människor eller miljö ska hanteras separat; avfallshandlingens alla delar ska präglas av ett människoperspektiv; avfallshandlingens ska vara en självklar del i planeringsprocesserna.

Stockholmarna blir allt bättre på att sortera sitt hushållsavfall. De vill ha en bättre hantering. Det visar att mängden hushållsavfall per invånare stadigt sjunker. Men det hjälper inte om invånarantalet samtidigt ökar. Vi måste fortsätta prioritera insamling av matavfall genom nya tekniklösningar.

Vi har ett ambitiöst mål för staden. Målet är att 40 procent av stockholmarnas matavfall ska samlas in år 2016. År 2018 ska stockholmarna samla in 50 procent av sitt matavfall. Ett väldigt intressant försöksprojekt handlar om optisk sopsortering. Det är 3 000 hushåll som deltar i detta, och min förhoppning är att det kan bli ännu fler. Det gör att man i fastigheter där man inte kan ha olika kärl för att sortera matavfall från annat avfall i stället kan använda en påse som kan identifieras genom optisk avläsning. Det är mycket spännande, och där har jag stora förhoppningar om att det kan utvecklas.

Avfallsplanen har som sagt ambitiösa mål, och det är ett väldigt viktigt område. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 204

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Det är glädjande att alla partier ändå är ganska eniga om avfallsplanen för staden. Det var inte riktigt så för sex år sedan då motståndet mot insamling av framför allt biologiskt avfall var väldigt stort. Men det var väl på Mikael Söderlunds tid.

Vi vill gärna lyfta fram tre frågor som är aktuella i de här sammanhangen. Det ena är att snabbt komma i gång med det Mark pratade om, nämligen optisk sortering. Vi tror att det är ett väldigt enkelt och transportvänligt sätt att hantera avfall i alla led, och det underlättar transporten från den som samlar ihop det till en central insamling. Det har väldigt många fördelar. Vi vill få i gång mer sådan verksamhet, och vi har avsatt pengar för det i vår budget.

Vi tycker att vi ska ha ett samlat ansvar för all återvinning; det har vi pratat om tidigare. Låt kommunen ta hand om förpackningar och pappersinsamling och sköta det tillsammans med all annan insamling som kommunen har. Det är mycket bättre ur transport- och effektivitetssynpunkt. Nu har vi tio strömmar av material. Vi kan åtminstone reducera det till fem, och det bli lättare att ta hand om det.

Vidare tycker vi, som alla andra, att insamling av biologiskt avfall ska utökas och att det ska vara huvudlinjen för insamling. Men jag vill ändå nämna lite om det man inte längre pratar om, nämligen avfallskvarnar. Jag tror att i väldigt små hushåll och i hushåll där man inte alltid är hemma funkar det inte så bra med insamling av biologiskt avfall i sin lägenhet. Det märker jag själv när jag är ensam eller ute och reser. Jag har förståelse för att man tycker att det är lite jobbigt. Då tror jag att avfallskvarnar kan vara ett komplement. Jag vet som alla andra att det inte blir lika effektivt därför att hantering av avfallsvatten inte är optimerad med tanke på det. En del kan man nog göra åt det med tiden, men en hel del avfall kommer ändå till rätta med avfallskvarnar, så jag tycker inte att vi ska spola det helt och hållet. Låt insamlingen av biologiskt avfall vara huvudlinjen, men för små lägenheter: glöm inte detta med avfallskvarnar; det kan vara bra det också.

Anförande nr 205

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ska yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen. Vi menar att man ska öka matavfallsinsamlingen, och 50 procent är väl den nivå som vi ska ha som ambition.

Däremot har vi tagit fram ett system och försökt beskriva det i vår reservation. Det är torrkonsivering av matavfall. Jag jobbar med det i Göteborg. Det innebär att man minskar transporterna för hämtning av det torrkonserverade matavfallet. När det sedan kommer till biogasanläggningarna återfår det sin form och funkar jättebra för att göra biogas av. Vi vill också ge ett uppdrag åt trafik- och renhållningskontoret att utreda förutsättningarna för att skapa sådana system i Stockholm. Det skulle kunna underlätta väldigt mycket, och vi skulle kunna få mycket mer produkter att göra biogas av.

Anförande nr 206

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Avfall finns det mycket att säga om, men det är sent så jag ska inte tala så länge utan bara nämna några saker.

Vi vill när det gäller återvinningscentralerna att man i högre grad ser till att ägna sig åt återbruk och återvinning. Återvinningscentralerna är en bra verksamhet, men det skulle behöva i ännu högre grad vara i form av kretsloppsparkar. Det tycker vi skulle ge lite mer till verksamheten. I dag när man åker till vissa av anläggningarna blir man förvånad över att det står en container utanför där man eventuellt kan lämna någonting, fast man inte förstår riktigt att man kan lämna någonting för återbruk. Där finns det saker att göra.

Man pratar om högre grad av insamling av biologiskt avfall, det vill säga matavfall, för att göra biogas av, upp till 50 procent. Ankersjö brukar roa sig med att prata om att 50 procent är på väg mot 100 procent. Javisst, det är mycket som är på väg till 100 procent. Men frågan är när detta ska ske.

Vi säger så här: 70 procent skulle vara ett rimligt mål. Ni pratar om optisk sortering. Det är ett pilotprojekt som ni ska ägna er åt. Pilotprojekt, jag förstår inte. Runt om i Sverige finns det redan, det har funnits i Södertälje i massor av år. Man behöver inga pilotprojekt. Det finns i full skala, det fungerar. Det har en hög grad av återvinning, upp till 70 procents återvinning. Det finns redan, så jag förstår inte. Det är väl som

med cykelplanen, att man sätter upp låga mål så att man snabbt kan uppnå dem, kanske, jag vet inte.

Vi vill att man utökar den fastighetsnära insamlingen och att källsorteringen och pappersinsamlingen ligger närmare hushållen än vad de gör i dag. Här har vi haft tidigare en konflikt med avfallsutredningen som ville flytta över den här insamlingen på kommunerna. Där blev det en konstig abrovink från majoriteten som inte tyckte att det var särskilt bra, även om man vet att det är det som verkligen ger en bra insamling. Det tycker vi ska ske, och det borde stå tydligare i avfallsplanen att man ska göra det.

Vi vill att man utökar antalet återvinningscentraler, framför allt i innerstaden och i norrort där det saknas. Ibland är det svårt att hitta platser. Det vore intressant att veta hur det går med återvinningscentralen i Vanadisberget som ni lyckades trilla bort. Det finns även andra berggrum som vi skulle kunna använda. Dem tycker vi att ni borde titta på och göra mer med.

Med detta yrkar jag bifall till Miljöpartiet reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 207

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag lystrade till när jag hörde mitt namn nämnas. Du känner till, Daniel, att i avfallsplanen står det om det försök med optisk insamling som trafikkontoret har påbörjat. Det är mycket bra, det kommer att ge oss mycket värdefull information. Du vet också mycket väl om att det finns ett ärende ute på remiss om vad vi ska investera i för att nå 50 procents insamling av matavfall till 2018. Det är viktigt att inte koppla ihop de här sakerna som du gjorde, det är inte riktigt okej att göra det, för det är två helt olika saker. Men det är viktigt att poängtera att försök är någonting som vi jobbar med. Vi vill veta att det vi gör går att genomföra, och vi har satt upp ett mål som är otroligt tufft. Vi har gjort en analys, vi gör ett försök och sedan kommer vi att genomföra det.

Vad är din analys? Vad är dina kostnader? Vad är din plan för dina 70 procent till 2018?

Anförande nr 208

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi har budgeterat i flera år för att vi ska kunna sköta den här sorteringen på ett bra sätt. Du viska här att det är monopolpengar, det är inte alls monopolpengar. Det handlar om en fullvärdig budget. Det är inget konstigt, Per Ankersjö. Vi har haft en plan. Vi sitter däremot inte på de resurser ni har när det gäller utredare och roar er med pilotprojekt när vi vet att det finns i full skala. Det är bara att köra i gång. Jag förstår inte varför ni drar på det hela och pratar om optisk sortering som något stort, nytt och fantastiskt som ni ska köra i Stockholm. Det finns på andra ställen, och det fungerar alldeles utmärkt. Det är bara att sätta i gång, och det önskar vi se nu.

Anförande nr 209

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Bara för ordningens skull yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation.